

Folkeuniversitetet

AARHUS 2025

Få styr på lortet

CHRISTIAN LODBERG HVAS
Overlæge og professor i tarmsygdomme
Aarhus Universitet

Det handler om vores indstilling til livet

Før i tiden blev man anset som færdig, når man var over 50 år. I dag genopfinder folk sig selv. Laver store ændringer. Skifter karriere. I det øjeblik børnene flytter hjemmefra, får man igen tid til at dyrke sine interesser.

Det er blevet en styrke at være moden. Når modne mennesker er blevet 'in', handler det ikke så meget om alder, men om vores indstilling til livet. I dag kan en person på 37 og en på 57 have mere tilfælles end to på 48. Vores livsstil og de valg, vi træffer, handler i sidste ende om vores selvopfattelse, vores nysgerrighed og måden, vi tænker på.

Der er en tendens til at tro, at folk, der er født i det samme årti, har fælles værdier, oplevelser og holdninger. Men det er en besynderlig tanke. Selvfølgelig kan generationsteorien sige noget om mennesker, men den er også en forhindring for, at vi får en åben og fordomsfri tilgang til hinanden. Selvom fødselsattesten siger 1955, behøver man ikke at være en sur, gammel person, der ikke har forandret sig siden ungdommen. Vi udvikler os jo hele livet.

Jeg glæder mig over, at generationerne mødes på tværs og inspirerer hinanden på Folkeuniversitetet, som er for alle nysgerrige mennesker – uanset hvilken alder vi har.

Dorrit Bøilerehaug

Forsker i modebranding og aldersdiversitet
Aarhus Universitet

Indhold

- SIDE 06 Gratis Livestreams
- SIDE 08 Viden i dagtimerne
- SIDE 10 Sommerfolkeuniversitet
- SIDE 12 Samfund & verden
- SIDE 22 Arbejdsliv, ledelse & kommunikation
- SIDE 30 Psykologi & sundhed
- SIDE 42 Natur & univers
- SIDE 48 Religion & filosofi
- SIDE 58 Arkæologi & historie
- SIDE 68 Kunst, musik, arkitektur & design
- SIDE 76 Litteratur, sprog, film & musik
- SIDE 88 Århundredets Festival

Undervisningssteder

Alle hold foregår på Aarhus Universitet i Ny Munkegade 118 medmindre andet er angivet. Se kort bagest i programmet. Forelæsninger i dagtimerne foregår centralt i Aarhus, ofte i Universitetsparken eller på Dokk1. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuau.dk.

AARHUS UNIVERSITET

Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

DOKK1

Hack Kampmanns Plads 2
8000 Aarhus C

Har du spørgsmål?

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
8843 8000 (Se åbningstider på fuau.dk)
info@fuau.dk
Bartholins Allé 16, bygning 1328, 3. sal

VIDEN FOR ALLE

På Danmarks 85 folkeuniversiteter er landets bedste forskere og fageksperter klar til at dele deres viden med dig. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig med sammenlagt over 10.000 forelæsninger på landsplan, store vidensfestivaler som Hearts & Minds Festival, livestreams, podcasts, byvandring, debatter og artikler. Tilmeld dig vores nyhedsbrev, så skriver vi til dig, når der er nyt på vej.

Det skal være i orden at slå en ordentlig prut efter en sund grønsagsret med gode sager som løg, bønner og jordskokker. Mød Christian Lodberg Hvas, overlæge og professor i tarmsygdomme på Aarhus Universitet. Se side 4 og 34.

VIDSTE DU ...

... at vores portrætter af forskerne er taget af den prisbelønnede danske fotograf Martin Bubandt, der har fundet sin kunstneriske inspiration i forskernes vidt forskellige forskningsområder. Her er det Karl Anker Jørgensen, professor i kemi på Aarhus Universitet. Tusind tak til de mange hundrede formidlingslystne forskere og fagpersoner, der med stort engagement deler deres viden om det, de er optaget af.

Gratis livestreams og podcasts

SE SIDE 6, 37 OG 87

Viden i dagtimerne

SE SIDE 8-10

Århundredets Festival 7-16/3

SE BAGERST I PROGRAMMET

Vær med, når Jørgen Møller, professor i statskundskab på Aarhus Universitet, leder os igennem Europas historie på bare 60 minutter som optakt til Århundredets Festival. Se side 89.

Prut mere – og tal om det

Der er meget, vi ikke ved om tarmen, vores personlige og livslange følgesvend. Men det vi ved, skal vi blive bedre til at snakke om. Og det skal være i orden at slå en ordentlig prut efter en sund og velsmagende grønsagsret med gode sager som løg, bønner og jordskokker.

Af Kurt Strand

”Hvis værten absolut vil servere langtidsbagt selleri, må han indlægge pruttepauser eller leg i det fri.”

Opfordringen er én af mange i Christian Lodberg Hvas' lille Tænkepause-bog 'Tarmen', og den er sigende for hans evne til at skrive og tale lige ud af posen om det, han kalder ”den indre mangfoldighed”. Christian Lodberg Hvas er overlæge ved Aarhus Universitetshospital og professor ved Aarhus Universitet, Institut for Klinisk Medicin, og blandt hans centrale pointer er, at hver enkelt af os har et tarmliv, der er mere individuelt end vores fingeraftryk; et puslespil med milliarder af brikker, så hvordan skal vi overhovedet kunne forstå, hvad der foregår dernede?

”Der er meget, vi ikke forstår. Meget, vi ikke kan forklare,” siger han over et krus kaffe på sit kontor lige under hospitalets afdeling for Lever-, Mave- og Tarmsygdomme.

”Tarmen er vores egen, personlige følgesvend. Dens mikrobiom etableres meget tidligt, og vi følges ad gennem hele livet. Men tarmens mikrobiom er ikke bare vores personlige signatur, det er også et produkt af det samfund, vi lever i. For eksempel om vi bor tæt sammen med heste. Det gør amishfolket i USA – efterkommere af tyske og schweiziske indvandrere, der stadig afstår fra at bruge moderne hjælpemidler – og de får nogle bakterier, vi ikke får, og som gør tarmen robust. Dermed siger jeg selvfølgelig ikke, at vi skal leve som dem, men de giver os vigtig viden om tarmens indre liv.”

GODE TOILETTER GI'R SUNDE TARME

Mindst hver sjette voksne dansker har så alvorlige problemer med mavesmerter og afføringsforstyrrelser, at det påvirker deres dagligdag. Blandt andet fordi, med Christian Lodberg Hvas' ord, ”vores toiletter er indrettet som spisebordsstole, hvor vi sidder, som om vi er på udstilling.” Der er nemlig en generel tendens til at undervurdere de fysiske rammers betydning for en sund tarmfunktion:

”Jeg kender en restaurant på Mols med varme, rart lys, musik og rare dufte fra vistnok røgelsespinde. Altså noget helt andet end de gængse unisex-toiletter med en saloondør – åben 20 centimeter forned og 40 foroven – ind til små aflukker, der ofte lugter og er badet i et koldt lys.

Dér sidder man så på én lang række, hvor alle kan høre, hvad der foregår, og det er ikke specielt fremmede for lysten til overhovedet at gå på toilettet, for vi vil egentlig gerne være alene og i enrum, når vi skal af med vores afføring.”

Stod det til Christian Lodberg Hvas, skulle gode toiletvaner have plads på ethvert skoleskema. Og næppe har han sagt det, før han undrer sig over, hvordan indretningen af toiletter indgår – eller ikke indgår – når anerkendte arkitektfirmaer tegner skoler. For der er for ham ingen tvivl om, at gode toiletforhold er afgørende for et sundt tarmliv.

OFFICIELLE KOSTRÅD ØGER PRUTTETRANGEN

En forklaring på dårligdommene omkring alt det, der er noget af det naturligste i livet, er efter Christian Lodberg Hvas' opfattelse, at de fleste af os er ret dårlige til at sætte ord på mangfoldighederne og alt det, der foregår i tarmen. Selv indleder han gerne en middag med en slags deklARATION, når hans voksne døtre er på besøg med nogle veninder:

”Vi laver rigtig meget grøntsagsmad, og hvis de ikke er vant til det, får de ondt i maven. Så de skal vide, at der er bladselleri og rigtig mange bønner i salaten, og at det er i orden at fiske dem fra og spise brød i stedet. Følger man Fødevarestyrelsens kostråd, får man nemlig ikke bare mere luft i maven, men skal også dobbelt så meget på toilettet.”

Når nogle af de vigtigste ingredienser i de officielle kostråd uvægerligt giver luft i maven og dermed pruttetrang, er det vigtigt at kunne snakke om det, understreger Christian Lodberg Hvas:

”Dét skal vi kunne, for ellers er der risiko for, at mange vil undlade at følge de gode kostråd. Simpelthen for at undgå luft og pinlige prutter.” Så når der er langtidsbagt selleri og andre gode sager som bønner, løg og jordskokker – der alle giver tarmen noget at arbejde med – er det fint med lidt frisk luft.

Og en pruttepause.

Oplev Christian Lodberg Hvas til forelæsningen 'Tarmen', se side 34.

Foto: Martin Bubandt

Gratis livestreams

Med vores livestreamede forelæsninger kan du åbne en verden af viden, uanset hvor du er. Forelæserne foregår i Microsoft Teams. Moderator Noa Kjærsgaard Hansen guider os igennem. Flere af efterårets livestreams er en del af Århundredets Festival, der foregår i Aarhus den 7.-16. marts og har temaet EUROPA. Tilmeld dig på fuau.dk.

Århundredets Festival er en vidensfestival i Aarhus den 7.-16. marts. Temaet i 2025 er EUROPA. Kontinentet bliver udforsket på kryds og tværs i mere end 230 events. Se programmet på aarhundredetsfestival.dk.

2511-414

En ualmindelig og kortfattet Europahistorie

TID: 15/1, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERSISER: Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter

Hvad skal man fokusere på, hvis man skal fortælle Europas historie gennem de sidste 3.000 år? Det hele, hvis du spørger historiker Asser Amdisen. Det er selvfølgelig umuligt ikke at nævne de gamle grækere, romerne og krigen i Troja. Eller vikingerne, ridderne og korstogene. Så er der pesten, paverne og kirkens rolle. Der er renæssancen og den knap så mørke middelalder. Revolutioner, verdenskrige og jerntæpper. Oprør, opgør og unioner. Vækst, velfærd og nye kriser. Hør det hele på 45 minutter. Baseret på bogen 'En ualmindelig og kortfattet Europahistorie' (Lindhardt og Ringhof).

2511-471

Et splittet Storbritannien? Nordirland og Skotland i Det Forenede Kongerige

TID: 15/1, 1 onsdag, kl. 20.00-21.00

UNDERSISER: Sara Dybris McQuaid, lektor i britisk og irsk historie og samfund, Aarhus Universitet

Storbritanniens historie er kompleks og efter Brexit er det kun blevet vigtigere at forstå, hvorfor der er så mange konflikter i kongeriget på den anden side af Nordsøen. Hvordan finder Nordirland sin plads mellem Irland og Storbritannien? Hvad tænker Skotland om selvstændighed nu? Og hvilken forskel gør det for sammenhængen i britisk identitet, at det nu er Labour, der er ved magten?

2511-415

Alle veje fører til Rom

TID: 29/1, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERSISER: Sine Grove Saxkjær, ph.d. i klassisk arkæologi

Når vi bruger talemåden "alle veje fører til Rom", betyder det, at man kan nå samme mål på mange forskellige måder. I antikken var Rom udgangspunktet for hele Romerriget, og selvom det måske ikke helt var alle veje, der førte hertil, har det været tæt på. I dag har den italienske hovedstad stadig en central betydning. Ingen anden storby tilbyder en så omfattende adgang til antikke seværdigheder, og selvom det er mere end tusinde år siden, at det romerske imperium blomstrede, så kan vi stadig se arven fra romerne i vores kunst, arkitektur, teknologi og samfundsstrukturer i dag.

2511-416

Fem uomgængelige europæiske litterære værker

— **TID:** 29/1, 1 onsdag, kl. 20.00-21.00
UNDERVISER: Mads Rosendahl Thomsen, professor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Forestil dig, at du får at vide, at du skal læse fem litterære værker, før du dør. Hvilke kriterier vælger du ud fra? Litteraturhistorien er fyldt med unikke værker, der vil have hver deres berettigelse på en sådan liste. Tag fx Sofokles' tragedie, Kong Ødipus, der er en tidløs fortælling om skæbne og misforstået heltemod. Eller Mary Shelleys roman, Frankenstein, der stadig er relevant i dag med dens fokus på videnskab og teknologiforskrækkelse. Hør om fem uomgængelige europæiske litterære værker, og få et bud på, hvorfor de er blevet centrale i litteraturhistorien.

2511-439

Den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen

— **TID:** 26/2, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30
UNDERVISER: Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

Den kolde krig er et overstået kapitel. Men nye spændinger mellem Rusland og Vesten peger tilbage på den historiske situation, hvor Østersøen spillede en central rolle for Danmark, som nationens grænse mod Warszawa-pagten. Efter Finlands og Sveriges nylige optagelse i NATO er den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen ikke blevet mindre interessant, og spørgsmålet er, hvilken rolle Danmarks placering i Østersøområdet kommer til at spille for vores sikkerhed? Hvilke faktorer i området har betydning for fremtiden og for, om vi skal opruste eller de-eskalere?

2511-438

Klimaforandringernes betydning mod nord

— **TID:** 26/2, 1 onsdag, kl. 20.00-21.00
UNDERVISER: Sebastian Mernild, ph.d., dr.scient., prorektor og professor i klimaforandringer og glaciologi, Syddansk Universitet, og leder af SDU Climate Cluster

Hvilken betydning har klimaforandringer for Norden? Ifølge Sebastian Mernild, professor og medforfatter til FN's klimarapporter, så sætter de ændrede klimatiske forhold særligt sine spor i Arktis. Det er her, de største temperaturstigninger ses, og som følge heraf tilføres oceanet markante mængder af ferskvand, fordi gletsjere og indlandsis smelter i et voldsomt tempo. Bliv klogere på, hvilke konsekvenser klimaforandringerne og temperaturstigningerne har mod nord.

Tilmeld dig
på fuau.dk

2511-437

10 fotografier du bør kende

— **TID:** 23/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt tidligere leder af fotografuddannelsen, Media College Denmark

Fotografiet har siden 1830'erne været med til at definere vores opfattelse af verden. Det dukker op alle vegne og i alle mulige sammenhænge, så det er relevant at spørge: Hvorfor er fotografiet slået så kraftigt igennem? Hvad er det egentlig, fotografiet kan? Ud fra 10 udvalgte eksempler vil vi blive klogere på, hvordan fotografiet både fastholder og ændrer vores historie – hvordan det skaber nye fortællinger, trænger ind i det private og ændrer vores syn på os selv som art.

2511-436

Som man siger

— **TID:** 12/5, 1 mandag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Nogle benytter rigsdansk, andre dialekt. Nogle taler ghattodansk, andre gammeldansk. Nogle har accent, andre ikke. Nogle bruger bandeord, andre slang, og en tredje får sagt meget med få ord. Vores talte sprog er tæt forbundet med, hvem vi er – som individer og som fællesskab. Men vores forskellige måder at tale på bidrager også til misforståelser, fordomme og kritik. Michael Ejstrup sigter efter at få dig til at være glad for at tale, som du taler. Derfor skal vi lytte til en masse af Danmarks stolte stemmer.

2511-435

Kort og godt om ADHD og ADD

— **TID:** 20/5, 1 tirsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Per Hove Thomsen, overlæge og professor i børne- og ungdomspsykiatri, Aarhus Universitet og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital

Hvad er ADHD og ADD? Hvad er forskellen? Hvorfor får man det? Hvad kan man selv gøre, og hvordan kan man hjælpe, hvis man er forældre til eller tæt på et menneske med ADHD eller ADD? Per Hove Thomsen giver kort og klar viden om ADHD og ADD. Få et indblik i symptomer, årsager og behandling, særlige forhold for børn, unge og voksne og i, hvordan man kan forholde sig til udfordringer i hverdagen. Tager afsæt i bøgerne 'Kort & godt om ADHD' og 'Kort & godt om ADD' (Dansk Psykologisk Forlag).

2511-434

Kender du en psykopat?

— **TID:** 4/6, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Tine Wøbbe, chefpsykolog, Psykiatrisk Center Sct. Hans

Psykopater er bl.a. kendetegnede ved at være samvittighedsløse, manipulerende, charmerende og ofte aggressive. I Danmark antager man, at der findes omkring 250.000 psykopater. Det betyder, at vi hver især kender én – måske to. Hvornår er man psykopat? Hvor møder man dem typisk, og hvordan tackler man en psykopat? Tager bl.a. afsæt i 'De siger jeg er psykopat' (Politikens Forlag), 'Kort & Godt om PSYKOPATI' (Dansk Psykologisk Forlag) og 'Forbrydelsens sind' (Politikens Forlag).

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne på hverdage? Formidlingslystne forskere og eksperter står klar til at dele ud af deres viden på byvandring og i forelæsninger på bl.a. Dokk1, i Vor Frue Kirkes sognegård og i Universitetsparken.

2511-383

Frankrigs litteratur
– fra 1. verdenskrig til i dag

TID: 4/2, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00

SE SIDE: 77

2511-374

Idéhistorie:
Det 20. århundrede
– ekstremernes tidsalder

TID: 7/2, 8 fredage, kl. 11.15-13.00

SE SIDE: 49

2511-526

Øst for Paradis – formid-
dage: Aarhus-historier

TID: 17/2, 6 mandage, kl. 09.30-11.30

SE SIDE: 61

2511-346

Formiddage på Dokk1:
Hvordan får vi mere ud
af kunst?

TID: 17/2, 3 mandage, kl. 10.15-12.00

SE SIDE: 69

2511-393

Popkulturen der formede
os og verden

TID: 18/2, 5 tirsdage, kl. 10.15-12.00

SE SIDE: 60

2511-355

Filosofiske eftermiddage
på Dokk1: Et menneske
af kvalitet

TID: 19/2, 6 onsdage, kl. 12.00-13.45

SE SIDE: 50

2511-365

Formiddage på Dokk1:
Alt hvad du bør vide om
verdenssituationen

TID: 21/2, 6 fredage, kl. 10.00-11.45

SE SIDE: 15

2511-037

Fire mursten i vores
billedhorisont. Fidias,
Praxiteles, Gislebertus,
Giotto

TID: 26/2, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00

SE SIDE: 69

2511-111

På opdagelse –
rundt om et værk

TID: 5/3, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

SE SIDE: 70

2511-264

Byvandring:
Da teknikken
forandrede Aarhus

TID: 11/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

SE SIDE: 62

2511-349

Formiddage på Dokk1:
Tre af verdenskunstens
største kvinder

TID: 17/3, 3 mandage, kl. 10.00-11.45

SE SIDE: 70

2511-487

Leder uden kasket

TID: 20/3, 1 torsdag, kl. 10.30-16.15

SE SIDE: 26

2511-486

Lederskab med mod –
Fra tilknytning til auten-
tisk ledelse

TID: 20/3, 1 torsdag, kl. 10.30-16.15

SE SIDE: 26

2511-379

Fremmed i verden – Dostojevskij, Thomas Mann, Kafka, Sartre og Camus

TID: 4/4, 4 fredage, kl. 11.15-13.00
SE SIDE: 51

2511-162

Byvandring: Ny arkitek- tur på Aarhus Havn

TID: 28/4, 1 mandag, kl. 10.00-12.00
SE SIDE: 72

2511-381

Eftermiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: På herrens mark – introduktion til eksistensfilosofi

Tid: 28/4, 5 mandage, kl. 12.00-13.45
SE SIDE: 54

2511-076

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

TID: 28/4, 2 mandage, kl. 14.00-16.00
SE SIDE: 72

2511-263

Byvandring: Forsvundne verdener langs Aarhus' gamle indfaldsveje

TID: 29/4, 3 tirsdage, kl. 12.30-14.00
SE SIDE: 63

2521-145

Byvandring: Efter befrielsen i Aarhus – det svære efterår 1945

TID: 2/9, 4 tirsdage, kl. 10.00-11.30
SE SIDE: 64

2521-019

Perler fra seks danske museer

TID: 3/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00
SE SIDE: 73

2521-007

Biografiske snit – renæssancen

TID: 10/9, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00
SE SIDE: 73

2521-112

Jødernes historie på Jesu tid – på Antikmuseet

TID: 2/10, 1 torsdag, kl. 14.00-16.00
SE SIDE: 55

2521-061

Formiddage i Trøjborg Biograf: Filmens mestre

TID: 20/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45
SE SIDE: 83

2521-092

Kunstens danske mestre

TID: 23/10, 6 torsdage, kl. 09.15-11.00
SE SIDE: 75

2521-115

Formiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: Store tanker om hverdagslivet

TID: 27/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45
SE SIDE: 56

2521-243

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 13.30-16.00
SE SIDE: 66

Tilmeld dig
på fuau.dk

Sommerfolkeuniversitet

Nyhed! Den sidste uge i august slår vi for første gang dørene op for Sommerfolkeuniversitet i dagtimerne i Vor Frue Kirkes sognegård.

— Glæd dig til tre dage, hvor forskere og eksperter dykker ned i spændende, eksistentielle emner inden for bl.a. filosofi og litteratur.

2521-107

Om at være til stede i livet

TID: 25/8, 1 mandag, kl. 09.30-11.30

SE SIDE: 53

UNDERSISER: Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet

2521-108

Søren Kierkegaard om kærligheden

TID: 25/8, 1 mandag, kl. 12.30-14.30

SE SIDE: 54

UNDERSISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

2521-109

Filosofi og fællessang – det meningsfulde liv

TID: 26/8, 1 tirsdag, kl. 09.30-11.30

SE SIDE: 54

UNDERSISER: Cecilie Eriksen, ph.d., ekstern lektor i filosofi og idéhistorie, Aarhus Universitet, og David Mondrup, højskolelærer og musiker

2521-105

Litteratur og eksistens – om Shakespeare og jalousi

TID: 26/8, 1 tirsdag, kl. 12.30-14.30

SE SIDE: 81

UNDERSISER: Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

2521-123

Martin A. Hansens 'Løgneren' 75 år

TID: 27/8, 1 onsdag, kl. 09.30-11.30

SE SIDE: 82

UNDERSISER: Anders Thyrring Andersen, sognepræst i Vor Frue Kirke i Aarhus og mag.art. i litteraturhistorie, og Jens Albinus, skuespiller

2521-104

Litteratur og eksistens – om Houellebecq og åndløshed

TID: 27/8, 1 onsdag, kl. 12.30-14.30

SE SIDE: 82

UNDERSISER: Anders Ehlers Dam, professor, Institut für Dänisch, Europa-Universität Flensburg

Tag børnene med på Folkeuniversitetet

2521-122

Tag børnene med: Kemiske eksperimenter med fut i

TID: 26/1, 1 søndag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 200 kr., børn/studerende 100 kr.
UNDERVISER: Peter Hald, sikkerhedsleder ved Institut for Kemi, Aarhus Universitet

Det er både spændende og sjovt at eksperimentere, men eksperimentet er også centralt for videnskaben. I århundreder har videnskabsfolk lavet videnskabelige forsøg for at blive klogere på, hvad naturen kan. Tag dine børn eller børnebørn med på Folkeuniversitetet denne dag, og oplev spændende kemiske eksperimenter. Både nogle af dem, der siger BANG, men også forsøg, som kan laves i et helt almindeligt køkken med ting, du allerede har eller nemt kan skaffe. Oplev det populære kemishow, hvor hele familien med garanti er underholdt. For børn fra 6 år og op.

2511-376

Tag børnene med: Universets store spørgsmål

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 150 kr. Billetpris gælder for et barn i følgeskab med en voksen
UNDERVISER: Lærke Groth, indehaver af Filosofipatroljen og lektor, VIA University College, Aarhus

Små børn stiller tit store spørgsmål: Hvad sker der, når man dør? Har robotter en sjæl? Hvor er tiden henne? Kan man være en dårlig ven? Eller en god uven? Er det retfærdigt, at alle får lige meget fredagsslik? Det er filosofiske spørgsmål, fordi der er mere end ét svar, og fordi vi som mennesker har forskellige svar. Det er spørgsmål, som er vigtige for vores eksistens, og som voksne kan glemme at stille i en travl hverdag. Nu har dit barn eller barnebarn chancen for at komme og tale med andre børn om de store spørgsmål i livet. Vi laver forskellige aktiviteter med børnene, som får dem til at undres og tale sammen. Du skal kun købe billet til dit barn. Som voksen er du 'tilskuer' og får inspiration til mange spændende samtaleemner. For børn fra 8 år og op.

2511-385

Tag børnene med: Søernes verden

TID: 30/3, 1 søndag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 200 kr., børn/studerende 100 kr.
UNDERVISER: Sara Egemose, ferskvandsbiolog, ph.d. i biologi, Syddansk Universitet

Kom og vær med, når ferskvandsbiolog Sara Egemose fra Syddansk Universitet tager dig med ind i søernes verden. Danmark har mange tusinde søer og vandhuller – både naturlige og menneskeskabte. Via spændende eksempler og små eksperimenter ser vi nærmere på søernes verden og bliver klogere på, hvad en sø egentlig er, og hvad der er af liv i søerne. Hvorfor kan skøjteløberen gå på vandet? Hvorfor har vores søer og vandhuller det godt eller skidt, og hvorfor? Hvordan kan vi alle hjælpe med at passe på livet i søerne? Vi skal se nærmere på nogle af søens dyr og på, hvordan de på vidt forskellige måder tilpasser sig livet i en sø. For børn fra 8 år og op. Tag gerne tøj på, som må blive beskidt.

Folkeuniversitetet har også arrangementer for nysgerrige børn og deres voksne. Giv et barn, du kender, en anderledes oplevelse og et kig ind i forskningens fascinerende verden.

Samfund & verden

2511-218

Europa lige nu

TID: 20/1, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

I efteråret 2025 overtager Danmark formandskabet for EU. Bliv klædt på til et år i Europas tegn, når en række eksperter gør os klogere på de aktuelle udfordringer på kontinentet. Krige i nærområderne, fortsatte flygtningestrømme, høje renteniveauer, et udvidet NATO, voldsomt vejr og EU's grundlæggende værdier under pres. Udfordringerne i Europa er til at få øje på i disse tider. Ofte siges det, at det europæiske samarbejde styrkes af dets kriser. Vil det også gøre sig gældende denne gang? Kan Europa løse udfordringerne og fortsat gøre sig gældende i det 21. århundrede? Hvad skal der til?

- 20/01: Sikkerhed og forsvar.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 27/01: Økonomi.** Philipp Schröder, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 03/02: Flygtninge og migranter.** Hans Lucht, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 10/02: Klima.** Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR
- 17/02: Digital teknologi.** Tobias Liebetrau, ph.d., forsker i cybersikkerhed, Københavns Universitet
- 24/02: Værdier under pres.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

2511-481

Centralasien – en overset region: Udviklingen fra Sovjetunionens sammenbrud til i dag

TID: 20/1, 1 mandag, kl. 17:15-20:15
PRIS: 275 kr., studerende 135 kr.
UNDERVISER: Marat Bekturganov Andersen, cand.scient.pol.

Denne aften vil kaste lys over Centralasien som region med fokus på den aktuelle politiske og økonomiske situation i de fem centralasiatiske republikker: Kasakhstan, Kirgisistan, Tadsjikistan, Turkmenistan og Usbekistan. Selvom disse lande har mange historiske og kulturelle ligheder, er der betydelig forskel på dem. Hør om den økonomiske og politiske udvikling fra Sovjetunionens sammenbrud til i dag. I den første del vil der blive sat fokus på, hvordan disse nationer har navigeret i en postsovjetisk virkelighed – herunder om tiltag for at skabe egen national identitet, økonomisk balance og samarbejde i en nu fragmenteret region. I sidste del vil der blive sat fokus på Ruslands, Kinas og EU's interesser i regionen samt på, hvordan disse stormagter påvirker Centralasiens dynamik i dag. Efter forelæsningen kan du høre mere om rejser til Centralasien med rejseureauet Viktors Farmor.

2511-125

Magt og demokrati i Danmark

TID: 20/1, 6 mandage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Hvordan står det egentlig til med det danske demokrati? Fra mange sider rejses bekymringer om demokratiets tilstand. Underminerer de sociale medier den demokratiske samtale? Er den politiske elite kommet for langt væk fra borgerne? Og er forvaltningen blevet politiseret, så fagligheden er presset? Disse og andre spørgsmål stiller vi skarpt på i denne forelæsningsrække. Forelæsningerne knytter an til 'Magtudredningen 2.0', som er et stort anlagt forskningsprojekt søsat af Folketinget. Projektet skal undersøge det danske demokratis tilstand, og hvordan det har udviklet sig i de seneste årtier.

- 20/01: Vælgernes adfærd og tilliden til politikerne.** Rune Stubager, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 27/01: Medierne og politikerne.** Christoffer Green-Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 03/02: Lobbyisme og indflydelse.** Anne Skorkjær Binderkrantz, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 10/02: Magt, ministre og embedsmænd.** Jørgen Grønnegård Christensen, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 17/02: Samfundskontrakten og politikerens dilemma.** Lene Holm Pedersen, professor, Institut for Statskundskab og forskningsleder på VIVE.
- 24/02: Sociale medier og demokrati.** Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Få meget viden på
en enkelt aften

HVERT SEMESTER BYDER PÅ MANGE
FORELÆSNINGER PÅ EN ENKELT AFTEN

2511-324

Tænkepauser om samfundet

— **TID:** 20/1, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

'Tænkepause'-serien er et enestående koncept udviklet af Aarhus Universitetsforlag. På blot 60 sider præsenterer en ekspert levende og indsigtfuldt et af tidens mest presserende emner. Nu har du en unik mulighed for at høre stoffet formidlet af forfatterne selv. Kom med til seks spændende aftener, hvor vi inviterer en række fremtrædende forskere til at holde forelæsninger baseret på deres bidrag til 'Tænkepause'-serien. Fælles for dem alle er, at de skaber indsigt i de store spørgsmål, som præger vores samfund.

- 20/01: Lobbyisme.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 27/01: Sundhed.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 03/02: Nationalitet.** Michael Böss, dr.phil., lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet
- 10/02: Terror.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 17/02: Valg.** Jørgen Elklit, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 24/02: Krig.** Gorm Harste, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2511-166

På kant med demokratiet

— **TID:** 21/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Til trods for at demokratiet har vundet udbredelse siden den kolde krigs ophør, findes autoritære og totalitære tendenser stadig overalt i verden. En række lande har ondt i demokratiet. Helt fundamentale demokratiske spilleregler såsom frie valg, pluralisme og ytrings- og pressefrihed udfordres eller er allerede sat ud af spil. Tag med på en indsigtfuld rejse til nogle af de stater i verden, der enten flirter med det ikke-demokratiske eller har taget springet fuldt ud. Hvad er baggrunden og status lige nu?

- 21/01: Xi Jinpings Kina.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 28/01: Khameneis Iran.** Misha Zand, cand.mag. og Iran-analytiker
- 04/02: Erdoğan Tyrkiet.** Deniz Serinci, cand.public. B og freelancejournalist
- 11/02: Orbáns Ungarn.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 18/02: Putins Rusland.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2511-126

Mellemøsten – aktuelle udfordringer og perspektiver

— **TID:** 22/1, 8 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Mellemøsten er i krise. 1990'ernes fredsprocesser og det arabiske forår i 2011 er historie. Regionen er splittet og præget af mangfoldige problemer: forstærkede autoritære tendenser i mange af staterne, svage alliancer uden for regionen, dramatisk vandmangel, interne konflikter, voldelige religiøse bevægelser, sekteriske modsætninger og enorme flygtningestrømme. Hvilke udfordringer er de mest centrale, og hvad synes at være perspektiverne for denne kriseramte region?

- 22/01: Mellemøsten – kontinuitet og forandring et årti efter det arabiske forår.** Morten Valbjørn, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 29/01: Europas forhold til Nordafrika og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 05/02: Rivaliseringen mellem Iran og Saudi-Arabien – konsekvenser i Mellemøstens svage stater.** Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 12/02: Iran i dag.** Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle og regionale studier, Københavns Universitet
- 19/02: Mellemøsten og Tyrkiet – aktuelle udfordringer.** Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet
- 26/02: Taleban-bevægelserne i Afghanistan og Pakistan – og hvilken rolle spiller religion?** Mona Kanwal Sheikh, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 05/03: Vandmangel og klimakrise.** Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 12/03: Migrationskrise og flygtninge i Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2511-190

Store sociologer

— **TID:** 21/1, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Hvordan kommer magt til udtryk i det moderne samfund? Hvad forstår vi ved begrebet normalitet? Og hvorfor føler vi danskere os særligt stolte, når herrelandsholdet klarer sig godt til EM? Svaret skal findes i sociologien, som stræber efter at afdække de mange aspekter af menneskelig social adfærd – individ, gruppe, organisation og samfund. Sociologien rummer nøglen til at undersøge og tydeliggøre de førnævnte spørgsmål – samt utroligt mange andre. Få indblik i centrale sociologiske problemstillinger og ikke mindst de bærende teorier bag.

- 21/01:** **Pierre Bourdieu.** Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet
- 28/01:** **Michel Foucault.** Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet
- 04/02:** **Jürgen Habermas.** Heine Andersen, professor emeritus i sociologi, Københavns Universitet
- 11/02:** **Axel Honneth.** Simon Laumann Jørgensen, lektor i statskundskab, Aalborg Universitet
- 18/02:** **Niklas Luhmann.** Lars Qvortrup, professor emeritus i uddannelsesvidenskab, Aarhus Universitet
- 25/02:** **Zygmunt Bauman.** Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet

2511-480

Grønland i fugleperspektiv

— **TID:** 25/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Drude Aviaja Becky Larsen, cand.mag. i arktiske studier og eskimologi

Grønland er et land med mange facetter, og på dette kursus vil vi dykke ned i nogle af de kulturelle særpræg – herunder de historiske, sproglige og musikalske træk. Først skal vi høre om Grønlands spændende forhistorie. Dernæst vil vi kigge nærmere på det grønlandske samfund i dag, og behovet for uddannelse. Endelig går vi i dybden med det grønlandske sprog, kalaallit oqaasii, som har unikke træk – især familiebetejnelserne og den legoklods-lignende opbygning af ord. Grønlandsk er kendt for at have verdens længste ord, fordi hele sætninger kan udtrykkes med et enkelt ord. Vi vil få indblik i, hvordan dette fungerer.

2511-106

Samfundsøkonomi og bæredygtig udvikling: Hvor skal pengene komme fra?

— **TID:** 29/1, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

Forelæsningsrækken belyser centrale sammenhænge mellem den samfundsøkonomiske udvikling og belastningen af klimaet. Første gang diskuterer og afgrænser vi begrebet 'bæredygtig udvikling' og får belyst de samfundsmæssige omkostninger af fordelings- og erhvervsmæssig karakter, der vil være forbundet med at opnå en bæredygtig udvikling. I den efterfølgende forelæsning definerer vi 'råderummet i den økonomiske politik' som bestemt af de realøkonomiske forhold. Den afsluttende forelæsning forklarer, hvordan en (stort set) uændret økonomisk politik fortsat belaster klimaet. Men er der råd til en forstærket klimapolitik? At svare på de spørgsmål fordrer en grundig analyse af, hvor 'pengene' til klimapolitikken egentlig kommer fra.

- 29/01:** **Samfundsøkonomi og klima kan ikke adskilles: Hvordan omstiller vi til bæredygtig udvikling?**
- 05/02:** **Råderummet for den økonomiske politik er bestemt af de realøkonomiske forhold, ikke af statens budgetbalance**
- 12/02:** **Men hvor skal pengene komme fra?**

2511-529

Tænkepause: Kreativitet

— **TID:** 10/2, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Jan Løhmann Stephensen, Lektor, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet

Kreativiteten er et område, hvor mennesket i særlig grad udmærker sig. Denne idé er i moderne tid kommet til at stå centralt for os. Både i forhold til den måde vi indretter vores fælles samfundsliv, herunder vores arbejde, og i vores selvforståelse, individuelt og kollektivt. Samtidig er vores forståelser af kreativitet så forskelligartede, at det i virkeligheden giver mening at tale om kreativiteter i flertal. Der er ofte tale om helt forskellige processer og resultater, alt afhængig af hvilke domæner, vi befinder os inden for, og hvilke interesser, der ligger bag. Og den moderne idé om den særligt menneskelige kreativitet, som vi har forelsket os i, er pludselig blevet kraftigt udfordret af nye teknologier som generativ kunstig intelligens (Generative AI). Ved at tage udgangspunkt i denne nye 'mere-end-menneskelige' udfordring af vores selvforståelse som det kreative væsen par excellence, vil vi i dette foredrag se på, hvilke af vores mest centrale ideer om, hvad kreativitet er, kan, skal og bør, der i disse år i særlig grad kræver genovervejelse.

Få inspiration til dit arbejdsliv
 – heldagskurser på Moesgaard Museum

2511-365

i dagtimerne

Formiddage på Dokk1: Alt hvad du bør vide om verdenssituationen

— **TID:** 21/2, 6 fredage, kl. 10.00-11.45. Ingen undervisning 7/3 og 14/3
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Hvordan ser det politiske landskab ud i USA efter valget? Hvad sker der i Kina, og hvilken betydning har det for Vesten? Kan vi gøre noget ved klimaudfordringerne? Kan Ukraine vinde krigen imod Rusland? Truer konflikten mellem Israel og palæstinenserne med at destabilisere hele Mellemøsten? Og hvad er status på demokratiets aktuelle kriser? I disse tider hober de store globale og udenrigspolitiske problemstillinger sig op. Men hvad er egentlig op og ned på verdenssituationen lige nu? Vi har inviteret seks eksperter til at give os en status på tidens store udfordringer og gøre os klogere på fremtidsperspektiverne.

21/02: USA efter præsidentvalget. Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

28/02: Udviklingen i Kina og dens betydning for resten af verden. Stig Thøgersen, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet

21/03: De europæiske demokratier under pres fra højrenationale og populistiske bevægelser. Alberte Bové Rud, ph.d. og analytiker, Dansk Institut for Internationale Studier

28/03: Klimaforandringerne – hvad er status på klimaets tilstand? Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

04/04: Israel, Palæstina og det øvrige Mellemøsten halvandet år efter terrorangrebet 7. oktober 2023. Morten Valbjørn, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

11/04: Krigen i Ukraine – status og fremtidsperspektiver. Mette Skak, lektor emerita i statskundskab, Aarhus Universitet

2511-245

Desinformation som sikkerhedspolitisk våben

— **TID:** 20/2, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Jeanette Serritzlev, militæranalytiker, Center for Værnsfælles Operationer, Forsvarsakademiet

Desinformation er ikke noget nyt fænomen, men moderne teknologi betyder, at desinformation og propaganda har fået en helt anden rolle i dag. Det gælder ikke kun i moderne krig, men også under tærsklen til væbnet konflikt; nemlig som led i såkaldt hybrid krigsførelse. Vi skal primært beskæftige os med russisk anvendelse af desinformation. Det kan være i forsøget på at underminere støtten til Ukraine eller som forsøg på at påvirke demokratiske valg handlinger. Endelig vil forelæsningsen også komme ind på, hvad udviklingen inden for kunstig intelligens betyder i relation til desinformation. Det bliver konstant lettere at lave falsk indhold, der ser realistisk ud. Hvad betyder det for, hvad vi kan tro på?

2511-154

Indien – politik, potentiale og paradokser

— **TID:** 24/2, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
UNDERVISER: Kunal Singla, cand.merc.jur., stifter og CEO, COBO Consult

Indien er på vej til at blive den tredjestørste økonomi globalt. Landet er blevet en politisk magtfaktor internationalt, og globale erhvervsledere står pludselig i kø for at lave aftaler med landet, som mange ikke tog seriøst indtil for få siden. I denne forelæsningsrække graver vi dybere i det mangfoldige lands politik, potentiale og paradokser. Kunal Singla er dansk-inder og var i en årrække chef for Dansk Industris kontor i Indien. Gennem forløbet giver han indsigter fra de bonede gulve, nyopførte fabrikskaller og fra den tætte trafik og varme i megabyen Mumbai.

24/02: Det moderne pluralistiske Indien

03/03: Indiens udenrigspolitik historisk og frem til nu

10/03: Indiens parlamentsvalg i 2024 – betydninger af verdens største valg

17/03: Indiens boomende økonomi – et kig ned i vækstmotoren og perspektivering globalt

24/03: 'Global India' – Indiens diaspora globalt og i Danmark

2511-116

Sydkorea – fra krig til k-pop

— **TID:** 25/2, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Sofie Nyland Brodersen, ph.d. i økonomi, ekstern lektor, Aarhus Universitet, og oversætter af koreansk litteratur

Kom med på en spændende rejse gennem Sydkorea. I løbet af aftenen skal vi blive klogere på samfund, demokrati, traditioner, historie og ikke mindst de overraskende og spændende kulturfænomener, som strømmer ud fra Sydkorea i dag. Du får indblik i både Koreakrigen, de politiske spændinger og den kraftige økonomiske vækst, som fulgte i kølvandet. Sociale hierarkier, omgangsformer og gamle traditioner. Den enorme og søvnløse storby Seoul, som ligger blot en times kørsel fra grænsen til Nordkorea. Noraebang (karaoke), soju (koreansk spiritus) og koreansk arbejdskultur – og sidst men ikke mindst populærkulturen kendt som hallyu, som du måske har oplevet med ørehængeren 'Gangnam Style', Netflix-serien 'Squid Game' eller oscarvinderen 'Parasite'.

2511-192

Forstå din verden

— **TID:** 25/2, 7 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Verden er i konstant bevægelse. Konflikter bliver til krige, traktater underskrives, og politiske håndtryk udveksles hen over bonede gulve. Men hvad er historien bag det, der sker? Hvad adskiller de forskellige regioner, og hvilken viden bringer os tættere på en forståelse af Europa, Mellemøsten, USA, Afrika, Latinamerika og Asien? Få stillet skarpt på de konflikter, bevægelser og politiske problemstillinger, forskerne mener, er vigtigst for at forstå verden i dag.

- 25/02: Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
- 04/03: Europa og EU.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 11/03: Mellemøsten og Nordafrika.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 18/03: Asien.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 25/03: USA.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 01/04: Østeuropa og Rusland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 08/04: Latinamerika.** Mogens Pedersen, forhenværende ambassadør i bl.a. Bolivia og senest i Colombia

Tag med på
 filosofisk gåtur

SE SIDE 53

2511-128

Drab i Danmark

— **TID:** 1/3, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Drab fascinerer os. Vi stifter bekendtskab med mordere og deres ofre overalt – i film, bøger, true crime-podcasts og ikke mindst i nyhederne, hvor virkelighedens forbrydelser præsenteres for os dagligt. Men hvor godt kender vi egentlig til behandlingen af denne uhyggelige forbrydelse – drabet – som ulykkeligtvis bliver begået hver evig eneste dag mange steder i verden? Eksperterne stiller skarpt på en hverdag med lægelige undersøgelser af drabs ofre og gerningsmænd og på straffesagen, som naturligt følger en drabsforbrydelse. Videre dykker vi ned i, hvordan drabet som fænomen skildres i litteraturen. Bliv klogere på, hvordan drabet som forbrydelse håndteres inden for det retsmedicinske, juridiske og litteraturvidenskabelige fagområde.

- 10.00: Retsmedicineren og drab.** Asser Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 12.30: Straffesagen.** Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet
- 14.30: Drab i litteraturen.** Bo Tao Michaëlis, mag.art. i litteraturvidenskab og kulturanmelder, Politiken

2511-322

New Zealand: En rejse gennem natur, historie og kultur

— **TID:** 1/3, 1 lørdag, kl. 10:00-14:00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Kirsti Hogstad, cand.mag. i engelsk, filosofi og religion, HF & VUC FYN Odense

Tag med på en dybdegående rejse til New Zealand, som med en afstand på 18.000 km fra Danmark er et af de lande, som geografisk set ligger længst væk fra os. New Zealand er særligt kendt for sin smukke natur, men denne dag vil vi dykke ned under overfladen og lære landet bedre at kende. Vi vil se nærmere på nogle af de elementer, som gør New Zealand til noget specielt: dets natur og landskaber, dets historie med særligt henblik på maorieerne og derefter den britiske kolonisering af landet i 1840, før vi når frem til i dag, hvor den newzealandske kultur er unik i sin blanding af vestlig og maorikultur. Vi vil også kaste lys over de aktuelle politiske, sociale og racemæssige problematikker, der præger landet i dag, men som sjældent er i fokus i de danske medier.

2511-479

Krig, statsdannelse og fred

— **TID:** 12/3, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
UNDERVISER: Gorm Harste, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

"Krige skaber stater, og stater laver krige", har man sagt. En krig fører let den næste med sig, og det har vi set siden reformationen-krigene og den såkaldte militære revolution i 1500-tallet. Mere aktuelt begyndte de krige, som vi har set i Ukraine og i Palæstina, for over 100 år siden samtidigt. Problemet er, at krige traumatiserer gennem flere generationer. Men de fører også til innovationer både af teknologi, organisation og kultur som socialpsykologi og sundhedsvæsen. En paradoksal fælles betegnelse er fx krigskunst. Krigenes betydning for samfundsudviklingen har været undervurderet, ikke mindst i et land som Danmark.

- 12/03:** Krigstider og fredstider gennem 500 år
19/03: Krigens strategier
26/03: 'Hundredårskrigen' 1914-2014: Urkatastrofens begyndelse med verdenskrigene
02/04: Den kolde krigs almagt
09/04: Katastrofens gentagelse i det 21. århundrede

2511-267

Indblik i Latinamerika

— **TID:** 10/3, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Latinamerika er præget af store økonomiske og sociale udfordringer, og selvom mange lande oplevede fremskridt i starten af det 21. århundrede, synes disse at være på retur. Samtidig har kontinentet gennem en årrække set politisk polarisering og demokratisk tilbagegang, der bl.a. blev forstærket af COVID-19-pandemien. Men der sker også fremskridt i klimakampen og fx kvinders rettigheder. Denne forelæsningsrække undersøger udviklingen, og hvor Latinamerika er på vej hen.

- 10/03:** **Brasilien.** Marie Kolling, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
17/03: **Argentina.** Carlos Salas Lind, ekstern lektor i international politik og økonomi, Copenhagen Business School
24/03: **Columbia.** Line Jespersgaard Jakobsen, postdoc, Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, Roskilde Universitet
31/03: **Chile.** Alexander Ulrich Thygesen, ph.d-studerende, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet
07/04: **Nicaragua.** Helle Munk Ravnborg, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

2511-494

Konspirationsteorier – fra Julius Cæsar til Trump og Putin

— **TID:** 27/3, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Morten Hammeken, historiker, cand.mag.

Konspirationsteorier er blevet et fænomen, der fylder enormt meget i vores hverdag. Hver eneste dag møder man nye teorier om, at Jorden i virkeligheden er flad, at Barack Obama ikke er født i USA, eller at 9/11 var et 'inside-job'. Under coronapandemien er konspirationsteorier eksploderet, og forestillinger om, 'Den Dybe Stat' og hemmelige planer om kontrol gennem vacciner viser, hvordan konspirationsteorier er blevet en fast del af vores hverdag. Samtidig bliver konspirationsteorier brugt som politisk redskab af nogle af verdens mest magtfulde mænd, der gennem aktiv misinformation planter falske historier som led i deres greb om magten. Idéhistoriker Morten Hammeken fortæller om konspirationsteorier gennem historien og trækker fænomenet ind i en samtidig politisk kontekst med eksempler på, hvordan de anvendes som postfaktuel magtredskab.

2511-238

Thomas Piketty og den økonomiske ulighed

— **TID:** 29/3, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Rune Møller Stahl, adjunkt ved Centre for Business and Development Studies (CBDS), Copenhagen Business School

I lang tid blev ulighed betragtet som et overstået problem i vores del af verden. Men det sidste årti er den økonomiske ulighed rykket ind som et helt centralt emne i den politiske debat. Den mest centrale figur i denne udvikling er den franske økonom Thomas Piketty. Foredraget gennemgår Pikettys ambitiøse forsøg på at skabe en forståelse af det globale samspil mellem økonomisk og politisk magt, der har præget ulighedens historie gennem de seneste 200-300 år, og diskuterer, hvorfor Pikettys forskning har fået så stor gennemslagskraft i vores tid.

2511-495

Menneskerettigheder og professionel fodbold

— **TID:** 8/4, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Jørn Sønderholm, professor, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

I 2023 er mindst 24 fodboldstjerner skiftet fra europæisk til saudiarabisk fodbold; stjerner som fx Cristiano Ronaldo og Neymar Jr. på økonomisk meget lukrative kontrakter. Saudi-Arabien har som det eneste land budt ind på VM i fodbold i 2034. Landet er kendt for overtrædelser af menneskerettigheder og et tvivlsomt politisk og retsligt system. I beskyldninger om 'sportswashing' har kronprins Mohammed bin Salman udtalt, at: "Hvis sportsvask kan øge mit BNP (bruttonationalprodukt) med 1 %, så fortsætter vi med sportsvask". Er det rimeligt at kæde Saudi-Arabiens forfærdelige politiske og retslige system sammen med professionelle fodboldspilleres moral? Vi går argumenterne efter i sømmene for at komme til klarhed over de relaterede filosofiske problemer, fx spørgsmålet om retfærdighed i professionel sport, spørgsmålet om forbrugerens ansvar og om, hvordan man er en (god) rollemodel.

2511-477

Hvorfor stiger uligheden – og hvad gør vi ved det?

— **TID:** 9/4, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Birthe Larsen, lektor i økonomi, Copenhagen Business School

Danmark er et af verdens mest lige samfund – det er fortællingen om vores land. Men faktisk er det i mange år gået den forkerte vej med uligheden, og i coronatiden og med inflationen er det blevet værre: De, der havde mest, har fået mere. De, der havde mindst, har fået sværere ved at få pengene til at passe. Hvorfor er vi blevet mindre lige? Hvad kan man gøre for at skubbe til balancen? Skal man gøre noget? Forelæsningsen baserer sig på bogen 'Hvorfor stiger uligheden – og hvad gør vi ved det?' (Informations Forlag).

2511-283

Tidens store udfordringer

— **TID:** 22/4, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Hvor polariseret er Danmark? Vil kunstig intelligens revolutionere vores samfund? Hvor robust er den danske økonomi? Er vi rustet til at modstå cybertrusler? Og hvilke udfordringer står velfærdsstaten over for i fremtiden? Tag med, når vi dykker ned i nogle af de mest presserende spørgsmål og udfordringer, som Danmark står over for lige nu og i de kommende år. Med fokus på emner, der spænder fra sociale dynamikker til teknologiske fremskridt, økonomiske udfordringer og nationale sikkerhedsspørgsmål, vil forelæsningsrækken give et dybere indblik i de problemstillinger, der former vores samfund i dag og i fremtiden.

- 22/04: Polarisering mellem land og by – er Danmark et splittet samfund?** Niels Nyholt, postdoc i statskundskab, Aarhus Universitet
- 29/04: Kunstig intelligens – hvad er der af centrale fordele og ulemper?** Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 06/05: En status på dansk økonomis udfordringer, og hvad bestemmer råderummet i fremtiden?** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 13/05: Hvor udsat er Danmark for cybertrusler, og kan vi modstå dem?** Tobias Liebetrau, ph.d., forsker, Københavns Universitet
- 20/05: Er fremtidens velfærdsstat truet?** Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

2521-077

Island

— **TID:** 1/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på Jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig hos moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjón, Auður Ava Ólafsdóttir og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv? Få svar på disse og mange andre spørgsmål, og kom ind under huden på øen mod nord.

- 01/09: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 08/09: Islands politiske og økonomiske forhold.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 15/09: Islands natur og fugle.** Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet
- 22/09: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk

2521-203

USA bag facaden

— **TID:** 1/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Det amerikanske valg i efteråret 2024 blev af mange betegnet som det vigtigste i vor tid. Når Donald Trump igen sætter sig i det ovale værelse i 2025, står både han og landet over for en række udfordringer. Dyb splittelse og mistillid mellem demokrater og republikanere, en udfordret økonomi, et stærkt politiseret retssystem, migrantstrømme og konkurrence på den globale scene fra et stadig stærkere Kina. Vi gør status et år efter præsidentvalget, når en række af landets førende eksperter går bag facaden og stiller skarpt på USA og det amerikanske samfund.

- 01/09: Det første år med Trump.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 08/09: Det splittede USA – en nation sammensat af modpoler.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
- 15/09: Hvad er status på den amerikanske økonomi?** Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet
- 22/09: USA på den globale scene.** Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium
- 29/09: Race, multikulturalisme og immigration.** Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet
- 06/10: Retssystemet – en politisk kamplads.** Jørgen Albæk Jensen, professor i forfatningsret, Aarhus Universitet

2521-084

Indblik i Europa

— **TID:** 1/9, 7 mandage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 13/10
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hvor godt kender du de enkelte lande i Europa? Hvad er der sket i Storbritannien efter Brexit? Hvilken rolle spiller mafiaen i dagens Italien? Kan Frankrig forene en plads i et nyt Europa med sin gamle forestilling om unik fransk 'grandeur'? Hvordan står det til i de 'nye' lande i Central- og Østeuropa? Og kan Tyskland redde det europæiske projekt uden at gå på kompromis med sin egen befolkning? Europa handler både om det politiske Europa, der fylder i medierne, men også om et rigt kulturliv og et idéhistorisk fællesskab. Tag med på en rejse gennem Europa, og få indblik i landenes nyere historie og aktuelle virkelighed.

- 01/09: Tyskland.** Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School
- 08/09: Storbritannien.** Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School
- 15/09: Frankrig.** Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet
- 22/09: Italien.** Gert Sørensen, seniorforsker med fokus på italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
- 29/09: Tyrkiet.** Mathias Findalen, historiker og forfatter
- 06/10: Spanien.** Svend Christian Rybner, forfatter, foredragsholder og historiker
- 20/10: Østeuropa.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

2521-189

Hvor er Kina på vej hen?

— **TID:** 2/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik. Der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medierne. Og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden?

- 02/09: Udenrigspolitik og diplomati.** Mette Thunø, lektor i kina-studier, Aarhus Universitet
- 09/09: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed.** Jørgen Delman, professor i kinastudier, Københavns Universitet
- 16/09: Økonomi og politik.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 23/09: Teknologi og innovation.** Erik Wernberg-Tougaard, cand.merc. pol.
- 30/09: Sikkerhedspolitik.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

2521-248

Demokratiets krise og den nye konservatisme

— **TID:** 3/9, 8 onsdage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 15/10
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivskrise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser.

- 03/09: Demokratiets aktuelle kriser.** Et overblik. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 10/09: Autokratiske tendenser på Balkan.** Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO
- 17/09: Det splittede Storbritannien: Demokratiske krisetegn efter Brexit.** Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School
- 24/09: Antidemokratiske tendenser i Visegrád-landene.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 01/10: Tyskland: Stabilitetens hjemland under pres fra højre?** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 08/10: Det splittede USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 22/10: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.** Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 29/10: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2521-202

Nordafrika

TID: 3/9, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 500., studerende 250 kr.

Vi går i dybden med det fascinerende Nordafrika. Først skal vi kigge på den aktuelle politiske situation i regionen, herunder hvilken rolle stamme- og familietilhørsforhold spiller i de respektive nationalstater. Vi trækker historien ind for at forstå nutiden. Efterfølgende skal vi se på, hvordan danske kunstere har portrætteret Nordafrika i starten af det 20. århundrede. Afslutningsvis kigger vi på en af skyggesiderne i dagens Nordafrika, migranternes vilkår, og europæisk migrationspolitik. Vi får indsigt i Europas ekspanderende grænser i Nordafrika, de menneskelige konsekvenser og hvordan nye (mod)strategier til overlevelse opstår og forhandles.

03/09: Demokrati og despoter. Nationalstater, stammer og etnicitet i Nordafrika. Fra selvstændighed til de folkelige oprør. Rikke Hostrup Haugbølle, ph.d., selvstændig forsker og forfatter

10/09: Danske malere i Nordafrika i starten af det 20. århundrede: Fascination og stereotyper. En samtale. Johan Zimsen Kristiansen, kurator og mag.art. i kunsthistorie, og Lisbeth Lund, direktør, Willumsens Museum

17/09: Migranternes vilkår i Nordafrika og europæisk migrationspolitik. Ahlam Chemlali, ph.d.-studerende i migration, Dansk Institut for Internationale Studier og Aalborg Universitet

2521-201

Kampen om Storbritannien

TID: 23/9, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

Ved parlamentsvalget den 4. juli 2024 vandt Labour en jordskredssejr, og partiets leder, Keir Starmer, kunne rykke ind i Downing Street 10 som ny premierminister. Kan, vil og tør Labour bruge regeringsmagten til at skabe de reformer og forandringer, som landet har hårdt brug for efter 14 års kaotisk konservativt styre? Over tre forelæsninger dykker vi ned i britisk politik – vi ser på baggrund, den nuværende situation, og hvad vi mon kan forvente os af fremtiden.

Sæt kryds i kalenderen til
 Århundredets Festival med temaet
 Europa den 7.-16. marts

AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

2521-131

Frygtens karrusel – om hvordan og hvorfor medierne dagligt fodrer din frygt

TID: 29/9, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Hans Jørgen Nielsen, cand.scient.pol., direktør, Slotsholm og Faktisk

Hvilken farlig bekymring har du senest talt med familie og venner om over et glas rødvin? Klimaet, krigen, epidemien, pesticidrester i drikkevandet, skadelig kemi i tøj, overstressede familier, lurende terrorister, kriminalitet, radioaktivt radon i boligen, eller måske endda menneskehedens eller hele klodens undergang? Meget af al den farlighed, du dagligt bliver informeret om fra medierne, er det rene gas. Det er i hvert fald budskabet i bogen 'Frygtens karrusel – hvordan vi er kodet til frygt, og hvor nemt det er at udnytte' (Forlaget Pressto). Det handler om, hvordan og hvorfor medier og interesseorganisationer bidrager til, at vi dagligt overvældes af rå mængder af farlighed. Tag med på en humoristisk, dragende og vidensbaseret rejse i vores farlige verden.

2521-190

Alt hvad du bør vide om samfundet

TID: 20/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden, ligesom vi vil skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

20/10: Danmarks moderne statshistorie. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

27/10: Danmarks parlamentariske system. Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

03/11: Økonomi. Martin Paldam, professor emeritus i økonomi, Aarhus Universitet

10/11: Danmarks sikkerhedspolitik. Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

17/11: Velfærdsstaten. Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

24/11: Dansk retsvæsen. Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet

2521-244

Forstå din tid med tidens største tænkere

— **TID:** 21/10, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Over fem aftener stiller vi skarpt på vores tids udfordringer, belyst af tidens største tænkere. Hør om Hartmut Rosas tanker om det meningsfulde liv i højhastighedssamfundet. Om Jonathan Lear og muligheden for at finde håb i livets absurditet ved at omfavne sårbarhed. Om Thomas Piketty og problemerne med verdens økonomiske ulighed. Om Peter Sloterdijk og den evige konflikt mellem frihed og socialitet. Og om Jean-Pierre Lebrun og vores tids fundamentalt anderledes måde at være til på (hvis vi ikke længere er neurotikere, hvad er vi så?)

- 21/10: Hartmut Rosa og livet i højhastighedssamfundet.** Lotte Meinert, professor i antropologi, Aarhus Universitet
- 28/10: Jonathan Lear og eksistentiel ironi og radikalt håb.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Ethiske Råd
- 04/11: Thomas Piketty og verdens økonomi.** Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information
- 11/11: Peter Sloterdijk og konflikten mellem frihed og socialitet.** Per Jepsen, adjunkt i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
- 18/11: Jean-Pierre Lebrun og neo-subjektet.** Forelæser på vej

2521-200

Kreml i krig og konflikt – aktuelle vinkler på Putins Rusland

— **TID:** 23/10, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

”Der er et før og efter 24. februar 2022!” Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine, Rusland selv og resten af verden, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvordan kan Ruslands krige forklare landets historiske udvikling? Hvad er Putins udfordringer indadtil? Hvilken rolle spiller propaganda og private militære virksomheder? Hvordan ser russere i nabolandene på situationen? Og hvad er konsekvenserne for Rusland og international politik?

- 23/10: Rusland formet af krig.** Niels Bo Poulsen, militærhistoriker samt leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet
- 30/10: Putin og russiske folkefæller i det nære udland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 06/11: Desinformation og propaganda i Rusland.** Morten Hammeken, historiker, cand.mag.
- 13/11: Putins greb om magten: Udfordringerne indadtil.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/11: Kina, Rusland og verdensordenen.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 27/11: Ruslands brug af private militære virksomheder.** Karen Philippa Larsen, ph.d.-studerende, Dansk Institut for Internationale Studier
- 04/12: Status for Ukrainekrigen.** Mette Skak, lektor emerita i statskundskab, Aarhus Universitet

2521-215

Østeuropa efter 1989

— **TID:** 27/10, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Optimismen var stor, da jerntæppet faldt. Nu kunne de østeuropæiske lande udvikle sig frit. Men dette skete ikke uden problemer. Liberaliseringen betød en åbning for udrejse, hvilket indebar, at der indtraf en vis dræning af den intellektuelle force. Derudover skulle det vise sig, at de tidligere magthavere havde hurtig omstillingsevne og blev landenes første kapitalister. Dette gjorde demokratiseringsprocessen kompliceret. Mange opfattede under den kolde krig de østeuropæiske lande som temmelig ens, men hvert land har sine egne forudsætninger, som prægede dem dengang, og som giver sig tydelige udslag i udviklingen siden. Vi kaster lys på udviklingen efter 1989 i en række østeuropæiske lande.

- 27/10: Polen – starten på det demokratiske gennembrud.** Svend Gottschalk Rasmussen, lektor emeritus, Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber, Syddansk Universitet
- 03/11: Ungarn – vejen til et såkaldt illiberalt demokrati. Forsvar af den nationale suverænitet.** Heine Sveistrup Jensen, fhv. honorær generalkonsul for Ungarn i Danmark Vest for Storebælt (2000-2024), exam.art. i ungarsk, ELTE-Universitetet i Budapest og Aarhus Universitet
- 10/11: Bulgarien – fremad mod fortiden. Konstante valg og korruption overalt.** Helle Thomsen Dalgaard, cand.mag. og oversætter
- 17/11: Tjekkiet og Slovakiet – lykkeligt skilte og bedste venner.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 24/11: Albanien – fra fattigt, stalinistisk diktatur til moderne stat og Nordmakedonien – hvorfor i strid med naboerne?** Klaus Bjerre, cand mag. i historie og samfundsfag

2521-216

Canada – det usandsynlige land

— **TID:** 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Michael Böss, dr.phil., lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet

Enormt, vidt og koldt. Sådan har canadiske forfattere og kunstnere portrætteret Canada og det barske liv i ødemarken. Men det er også sandt. Arealmæssigt er Canada verdens næststørste land, og langt de fleste af de ca. 38 millioner canadiere bor tæt på grænsen til USA, altså så langt sydpå som muligt. Men Canada er mere end store, øde landskaber og vild natur. Canada er også en mosaik af kulturer og folk. Det var tidligere en fransk koloni og en del af det britiske imperium indtil 1867, hvor landet blev samlet nærmest ved en historisk tilfældighed.

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2511-309

Samarbejds psykologi

- **TID:** 20/1, 1 mandag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Stine Reintoft, erhvervspsykolog, cand.psych. og autoriseret arbejdsmiljørådgiver af Arbejdstilsynet

Har du brug for hjælp til at facilitere samarbejde i din virksomhed, på din arbejdsplads eller i dit studieliv? Tag med til en aften, hvor vi sætter fokus på de mekanismer, der er i spil, når mennesker skal samarbejde. Ud over at se på de udfordringer, der kan opstå i et samarbejde, vil Stine Reintoft også komme med konkrete råd og metoder, der kan bruges til at hjælpe det gode samarbejde på vej. Foredraget er baseret på Stine Reintofts bog 'Samarbejds psykologi – ledelse af relationer i organisationer'.

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
livedstreamede
forelæsninger

2511-127

Positiv psykologi i ledelse

- **TID:** 20/1, 6 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Inden for den positive psykologi stiller man spørgsmålet: Hvad gør livet værd at leve? Hvad er det, der får os til at trives som individer og i fællesskaber? Det er givet, at vi må stille de samme typer af spørgsmål i en arbejdslivssammenhæng. Hvad er det, der giver arbejdslivet mening? Hvordan kan jeg trives som individ og i fællesskaber på min arbejdsplads? Trivsel giver mentalt overskud, og det kan mærkes i en arbejdssammenhæng, hvor trivsel spiller en vigtig rolle for udviklingen af robuste medarbejdere og arbejdsfællesskaber. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i centrale aspekter af den positive psykologi i en arbejdslivssammenhæng.

- 20/01: Robusthed og psykologisk tryghed.** Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed
- 27/01: Positiv psykologi og motivation.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 03/02: Kreativitet, humor og innovation på arbejdspladsen.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 10/02: Styrkeledelse som ledelsesdisciplin.** Jesper Schack Clausen, master i positiv psykologi, foredragsholder og styrkebaseret underviser, Styrkeleder.dk
- 17/02: Kollektiv stress og kollektiv coping.** Tanja Kirkegaard, lektor, Institut for Kommunikation og Psykologi, Aalborg Universitet
- 24/02: Mindfulness og stresshåndtering.** Jesper Dahlgaard, docent og forskningsleder, Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi, VIA UC, og lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

2511-014

Skriv professionelt

— **TID:** 20/1, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Arbejder du med skriftlig kommunikation i erhvervs-mæssig eller frivillig sammenhæng – eller vil du bare gerne blive bedre til at skrive professionelt? Stort set alle virksomheder og organisationer arbejder med skriftlig kommunikation, og mange steder er der ansat kommunikationsmedarbejdere til at løse opgaverne – opgaver, der varierer fra organisation til organisation, men som også på mange måder ligner hinanden. Fem forelæsere sætter fokus på, hvordan du driver den gode idé frem, hvordan du får gode skrivevaner, og hvordan du gør din tekst både levende, skarp og relevant for din modtager. Få indblik i, hvordan du får dit budskab igennem – fra retskrivning til feedback og brugen af argumentationsteknikker.

- 20/01: Konkretiser din idé.** Annette Hoffskov, ekstern lektor i retorik og kommunikation, Copenhagen Business School og Aalborg Universitet Copenhagen
- 27/01: Skriv fejlfrit.** Richard Madsen, ph.d. i statistisk sprogvidenskab, freelance sprogkonsulent
- 03/02: Skriv velargumenteret, og giv velbegrunnet feedback.** Simone Brendstrup Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i retorik
- 10/02: Få gode skrivevaner – skriv gode tekster.** Mikkel Hvid, journalist, cand.mag. i dansk
- 17/02: Skriv til websites.** Nanna Friis, forfatter og cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

2511-028

Forhandling for vindere

— **TID:** 23/1, 3 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Niels Hansen, studieektor i forhandlingsteknik, Aarhus Universitet

Vi forhandler alle hver dag og har gjort det, siden vi var små. Dengang forhandlede vi med vores forældre for at opnå noget. Som voksne forhandler vi med vores chef, kollegaer og øvrige samarbejdspartnere foruden vores børn, kæreste eller ægtefælle. Der er forskel på, om der skal forhandles om optagelse af et nyt EU-medlemsland, eller om emnet er rejsemålet for familiens kommende ferie, men når alt kommer til alt, er den centrale proces to forhandlere, der skal forhandle sig frem til en løsning, de begge synes, er god, eller i det mindste begge kan leve med. Hvor god man er til denne proces, afgør, hvor let man kommer gennem hverdagen, og hvor gode resultater man skaber. Få ny viden og inspiration til at vinde dine forhandlinger.

- 23/01: Forhandlingsstrategi og taktik**
30/01: Kommunikationen som redskab
06/02: Forberedelse til forhandling

Lær at tænke mere ud af boksen i 'Tænk kreativt – kreativitetsteori og kreative tænkeredskaber'.

2511-003

Styrk dine relationer med positiv kommunikation

— **TID:** 25/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Rikke Bjerggaard, cand.mag. i kommunikation, journalist og forfatter

Positiv kommunikation skaber positive relationer! Og når vi kommunikerer positivt, styrker vi trivslen både privat og i arbejdslivet. Dertil kommer, at vi med positiv kommunikation og positive relationer styrker vores læring, præstationer og helbred. Derfor er det så vigtigt, at vi kigger kommunikationen grundigt efter i sømmene og bliver mere bevidste om, hvordan vi kommunikerer med hinanden – og med os selv. Dagen lang kommunikerer vi med ord, kropssprog og stemmeføring, og den måde, vi kommunikerer på, påvirker vores relationer, selvværd, selvtillid, følelser, engagement og dermed også vores trivsel og grad af robusthed. På workshoppen, som bygger på forskning inden for positiv psykologi, relationskompetence og kommunikation, kommer det blandt andet til at handle om, hvad positiv kommunikation er, og hvilken effekt den har. Om hvordan du på én gang bliver tydelig, klar og ligeværdig i din kommunikation. Og du præsenteres for tre positive kommunikationsværktøjer, der styrker relationer og trivsel.

2511-097

Tænk kreativt – kreativitetsteori og kreative tænkeredskaber

— **TID:** 26/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

Alle kan lære at få gode idéer, men et grundigt kendskab til teorier og tilgange inden for kreativ tænkning er en fordel, hvis man vil arbejde med at bryde vanetænkning. Lær at tænke 'out of the box' gennem en både teoretisk og praktisk indføring i viden og teknikker inden for kreativ tænkning. Det kræver fokus på både rammer, kultur og tænkeredskaber at lægge op til kreativ tænkning i både organisationer og for den enkelte. Kreative processer kræver en høj grad af facilitering samt et repertoire af værktøjer til at møde udfordringer og problemstillinger. Temasøndagen om kreativ tænkning giver konkret træning samt den nyeste viden om, hvordan du kan arbejde mere kreativt og innovativt.

2511-489

Styrk din evne som formidler

- **TID:** 26/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISERE: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne, og Helle Brokjær, teaterinstruktør, skuespiller og ekstern underviser, Aarhus Teater og Randers Teater

Brænd igennem med både budskab, krop og stemme. På kurset får du de vigtigste redskaber fra teatrets og journalistikkens verden til at gøre dit stof relevant og forståeligt. Uanset om du skal holde et oplæg eller lede et møde. Du får en basal viden om, hvordan du bruger historier og eksempler til at gøre dit oplæg inspirerende, så det bliver forstået og husket. Dit kropssprog, din stemme og din ro er afgørende for, hvordan budskabet bliver modtaget. Du får konkrete eksempler på, hvad der gør dig til en autentisk formidler med et levende kropssprog og en behagelig og varieret stemme. Du får også redskaber til at håndtere lampefeber og til at skrue op for din udstråling.

2511-505

Dynamiske rutiner

- **TID:** 3/2, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Karina Kiær, lektor, ph.d., UC SYD

Rutiner ses ofte som værende kedelige og forandringshæmmende. Dette synspunkt er lektor og forsker Karina Kiær uenig i. Hun mener, at rutiner er med til at sikre en stabilitet, så der er plads til læring og forandring i en organisation. Derudover argumenterer hun for, at rutiner altid udvikler sig – det er en evig dynamisk proces. Tag med til en aften, hvor vi bliver klogere på, hvordan rutiner kan hjælpe i problemløsning og forandring, og hvordan de hjælper til at holde en organisation kørende. Der vil både være oplæg om den nyeste forskning om rutiner samt tid til praksiseksempler, cases og spørgsmål. Forelæsningsen er baseret på Karina Kiær og Thomas Albrechtsens bog 'Dynamiske rutiner. Hvordan forandringer får fodfæste i organisationer' (Dansk Psykologisk Forlag).

2511-269

Den retoriske værktøjskasse

- **TID:** 18/2, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. For formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikatør.

- 18/02: Introduktion til retorikkens verden.** Christina Matthiesen, lektor i retorik, Aarhus Universitet
- 25/02: Retorisk argumentation.** Solveig Larsen Kolstad, ph.d.-studerende i retorik, Aarhus Universitet
- 04/03: Fortællinger som værktøj.** Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik, Aarhus Universitet
- 11/03: Forberedelse, der fremmer dit nærvær.** Linda Greve, ph.d. og leder, VIA Uddannelsesakademi
- 18/03: Kropssprogets betydning – om præstation, stemmebrug og nervøsitet.** Linda Greve, ph.d. og leder, VIA Uddannelsesakademi
- 25/03: Brug din stemme.** Hanne Smith Pedersen, cand.mag. i retorik og musik samt ekstern lektor, Københavns Universitet

Folkeuniversitetet findes kun i kraft af alle de dygtige og formidlingslystne forskere, der deler deres viden, her professor Rasmus Ejrnæs. Ønsker du at styrke dine evner som formidler og underviser? Se hold ovenfor.

2511-102

Lær at mestre din økonomi

TID: 3/3, 1 mandag, kl. 17:15-20:15
PRIS: 425 kr., studerende 200 kr.
UNDERVISER: Desirée Ballegaard, cand.merc.aud., finansiel rådgiver og stifter af Boovot

I de tider, vi lever i, med store udsving og mange usikre faktorer, der kan gøre hverdagslivet til en økonomisk udfordring, er det vigtigere end nogensinde at lægge fundamentet for en sund økonomi og give sig selv den økonomiske frihed, man ønsker gennem hele livet. Til denne forelæsning får du lagt fundamentet for, hvordan du skal tilrettelægge og opbygge din formue, aktivt såvel som passivt, så den understøtter dine mål uagtet din livssituation. Emner, du kan se frem til, er bl.a. formueforhold, fast ejendom, forvaltning af gæld, friværddi, pension, opsparing/nedsparring, investering, at arbejde med forskellige risici og tidshorisonter og skatteoptimering. Forelæsningsen er målrettet dig, der enten er gået på pension eller har under 20 år til, du kan gå på pension, og gerne vil bygge fundamentet for en sund økonomi og økonomisk frihed, uagtet livssituationen.

2511-488

Ledelsespsykologi

TID: 3/3, 4 mandage, kl. 17:30-19:15 Ingen undervisning 17/3
BOG: Mulighed for særpris ved forlaget via holdsiden på fuau.dk
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

De konkrete udfordringer, som organisationer står over for i en stadig mere globaliseret verden, kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret til den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i vores arbejdsliv og i alle de andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. En sådan tilgang kan bidrage med væsentlige indsigter i de udfordringer, ledere står over for i en mangfoldig og hyperkompleks verden. Forelæsningsrækken stiller skarpt på en række specifikke temaer, som er centrale for nutidens ledere, og henvender sig til nuværende og kommende ledere samt andre, der interesserer sig for ledelse som fænomen.

- 03/03: Ledelse og kreativitet.** Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych., tidl. ledelseskonsulent, LEAD, og ph.d.-studerende i psykologi, Aarhus Universitet
- 10/03: Ledelse for bæredygtig og regenerativ trivsel.** Simon Elsborg Nygaard, erhvervspsykolog, ph.d. i bæredygtighedspsykologi og ekstern lektor, Aarhus Universitet
- 24/03: Ledelse af motivation.** Andrea Søndergaard Poulsen, cand.psych., tidl. ledelseskonsulent, LEAD, og ph.d.-studerende i psykologi, Aarhus Universitet
- 31/03: Ledelsevaluering: Skab udvikling på baggrund af data.** Stephanie Bäckström, cand.psych. og director, Ennova

2511-054

Empati og compassion: Bliv en bedre leder og kollega med fremtidens vigtigste kompetencer

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kender du det at få netop den hjælp fra en kollega, som du har brug for? At føle dig hørt i en vanskelig situation? Sådant er det, når du oplever empatisk lytten og handling med compassion – vigtige kompetencer, der gør os mere socialt intelligente, og som er afgørende for samarbejde, kommunikation og trivsel på arbejdspladsen. Med self-compassion kan du bruge din empatiske indlevelse uden at blive overvældet af andres følelser. At dele andres lidelser og føle med dem kan føre til afmagt, stress og udbrændthed og forhindre klarhed i prioriteringer og beslutninger. Med compassion lærer du i stedet vigtigheden af at føle for mennesker og mærke motivationen til at hjælpe og støtte med sans for helheden.

2511-485

Forandringsledelse uden forandringslede

TID: 22/4, 3 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
BOG: Mulighed for særpris ved forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Hanne Jessen Krarup, advokat, ledelsesrådgiver og master i ledelses- og organisationspsykologi

Forandringer lurker konstant. De har et blakket ry og udfordrer din hverdag som leder og som medarbejder. Men hvor stammer forandringsleden fra? Hvordan skal du gribe forandringsprocessen an? Og hvordan agerer du som forandringsleder? Forandringsledelse uden forandringslede tager afsæt i bogen af samme navn og bygger på tre indbyrdes afhængige parametre, som alle skal tilgodeses, hvis forandringsprocessen skal lykkes. Første parameter er evnen til at balancere mellem leadership og management. Andet parameter, som er et nyskabende element i forhold til de gængse forandringsledelsesteorier, handler om forandringslederens evne til at kigge indad, før der handles udad. Tredje og sidste parameter fokuserer på at skabe motiverede og involverede medarbejdere. Få indblik i en integrativ tilgang til forandringsledelse, der gennem både tankeværktøjer og konkrete handleværktøjer forbedrer oddsene for succesfulde forandringer betragteligt.

- 22/04: Mellem management og leadership**
29/04: Kig indad, før du handler udad
06/05: Medarbejdermotivation og -involvering

Weekendophold på Sandbjerg Gods

DYK NED I SØNDERJYLLANDS HISTORIE. SE SIDE 62

Heldagskurser på Moesgaard Museum

– få inspiration og redskaber til dit arbejdsliv

2511-487

Leder uden kasket

— **TID:** 20/3, 1 torsdag, kl. 10.30-16.15
PRIS: 1.475 kr. inkl. kaffe/te og frokost
UNDERVISER: Bodil Egede-Lassen, ledelsesudviklingskonsulent, indehaver, Naturligt Lederskab
STED: Moesgaard Museum, lokale 301, Moesgård Alle 15

Mange fagligt stærke specialister har ledelsesfunktioner uden mandat. Her er det vigtigste redskab for at trives og lykkes dig selv, din personlige autoritet og gennemslagskraft. Men hvordan driver du mennesker, projekter, teams og arbejdsgrupper frem mod målet? Hvordan håndterer du krydspres, kollegaer, der ikke samarbejder optimalt, og konflikter, som du er en del af, når du ikke har den formelle ledelsesautoritet? Forløbet introducerer dig for en række konkrete værktøjer inden for relationsledelse, kommunikation og konflikthåndtering, der gør det muligt for dig at navigere i et krydspres af forventninger. Kurset henvender sig til dig, der i det daglige udøver ledelse, typisk på grund af din faglighed og anciennitet, men som ikke har en formel ledertitel. Du har måske en funktion som projektleder, koordinator, teamleder eller tovholder.

2511-486

Lederskab med mod – fra tilknytning til autentisk ledelse

— **TID:** 20/3, 1 torsdag, kl. 10.30-16.15
PRIS: 1.475 kr. inkl. kaffe/te og frokost
UNDERVISER: Emilie Hyltdgaard, erhvervspsykolog, IMPAQ
STED: Moesgaard Museum, lokale 302, Moesgård Alle 15

Formålet med denne workshop er at give deltagerne en introduktion til tilknytningsteorien og dens relevans for lederskab samt at inspirere til modet til at se indad og arbejde med de personlige og relationelle udfordringer, der kan hæmme effektiv ledelse. Vi fokuserer på, hvordan personlige tilknytningsmønstre former måden, vi leder på, og hvordan vi kan arbejde med at lede os selv for at blive bedre til at lede andre. Dagen er for ledere, HR-professionelle og personer med personaleansvar, der ønsker at opnå dybere selvindsigt og udvikle deres personlige lederskab ved at forstå, hvordan deres tilknytningsmønstre påvirker deres evne til at lede og skabe relationer. Workshoppen vil bestå af både oplæg og refleksionsøvelser, der hjælper deltagerne med at forstå og arbejde med deres personlige lederskabsudfordringer.

2511-484

ChatGPT-skrivekursus for begyndere

- **TID:** 19/5, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
- **PRIS:** 350 kr., studerende 175 kr.
- **UNDERVISER:** Simon Krag Linde, cand.ling.merc. i virksomhedskommunikation, selvstændig tekstforfatter

Kunstig intelligens åbner nye døre for alle, der arbejder med tekster. Og de fremsynede tekstforfattere bruger energien på at gøre ChatGPT til sin betroede væbner – frem for at frygte at blive erstattet af robotterne. Denne aften introducerer vi dig til, hvordan du gør ChatGPT til din personlige hjælper og kreative skrivemakker. Du lærer, hvordan du anvender ChatGPT til at: optimere din idégenerering, effektivisere din skriveproces og hjælpe med korrekturlæsning. Du får nemlig praktiske redskaber og en god grundforståelse, så du kan navigere og udnytte ChatGPT til at optimere din tekstproduktion – allerede sekundet efter at forelæsningen er slut.

2511-342

Både-og-ledelse: Håndtering af paradokser i praksis

- **TID:** 26/5, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
- **PRIS:** 500 kr., studerende 250 kr.
- **UNDERVISER:** Rikke Kristine Nielsen, ph.d., lektor ved Institut for Kommunikation og Psykologi, Aalborg Universitet

Moderne ledelse og samarbejde handler i stigende grad om at håndtere paradokser – udfordringer, hvor dine handlemuligheder virker gensidigt udelukkende og alligevel er tæt forbundne, og hvor du ikke kan vælge noget fra. Tænk fx: daglig drift kontra langsigtet udvikling, tillid kontra kontrol eller miljømæssig bæredygtighed kontra økonomisk rentabilitet – det er ikke muligt at vælge enten det ene eller det andet. Dette foredrag handler om kunsten at håndtere paradokser gennem både-og-ledelse. At kunne gøre begge dele på én gang, selvom det virker selvmodsigende og umuligt at få til at gå op.

2511-015

Arbejdsrelationer og relationsarbejde

- **TID:** 27/5, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30
- **PRIS:** 500 kr., studerende 250 kr.
- **UNDERVISER:** Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog

Arbejder du som leder, projektleder eller konsulent? Sidder du for bordenden i mange forskellige processer, der har med mennesker at gøre – det kan være alt fra møder og medarbejderudvikling til projektførelse, rekruttering og afskedigelser? Forelæsningen kaster lys over, hvordan man kan arbejde med processer, der involverer mennesker, som skal ledes fra ét sted til et andet. Det kan fx være, når to eller flere mennesker skal samarbejde om at løse en arbejdsopgave. Med afsæt i organisationspsykologiske teorier præsenteres nye metoder og værktøjer, der kan give os farbare veje at gå. Få bl.a. indblik i værktøjerne 'Håndslag' og 'Klar Tale', der kan hjælpe os med at lave aftaler, der forpligter – og få os til at kommunikere klart, når aftalerne alligevel ikke overholdes.

2521-133

Den gode hukommelse

- **TID:** 2/9, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
- **PRIS:** 750 kr., studerende 375 kr.

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores liv og derfor også for vores arbejdsliv. Vi bruger hukommelsen, når vi skal huske vores arbejdsopgaver, og når vi vurderer, hvilken måde vi skal udføre dem på. Vi bruger også hukommelsen, når vi skal huske, hvad der blev sagt til møder, og hvad navnene er på vores kollegaer, kunder eller klienter. Med andre ord bruger vi hukommelsen hele tiden. Men hvad er hukommelse, og kan man tale om, at der er flere slags? Hvordan fungerer hukommelsen, og hvad sker der med den, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi lære at aflaste hjernen, og kan det optimere vores hukommelse? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer?

- **02/09: Introduktion: Hvordan fungerer hukommelsen?** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- **09/09: Stress og hukommelse.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- **16/09: Aflast din hjerne, og styrk din hukommelse.** Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm. pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv og CEO i SundhedsUniverset.com
- **23/09: Aldring og hukommelse.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

2521-031

Tør du stole på din intuition? Om intuition i livsledelse og lederliv

- **TID:** 8/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
- **PRIS:** 500 kr., studerende 250 kr.
- **UNDERVISER:** Mette Møller, cand.psych.aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet som en underlødige måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt, hvad der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv, i vores liv og i vores organisationer, ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition frem med hastige skridt, og aftenens program vil indvie dig i emnet, give indsigt i, hvordan intuition virker, hvilke faldgruber den har, og hvordan du kan bruge den i vigtige beslutningsprocesser – både som menneske og eventuelt som leder. Aftenen veksler mellem oplæg, refleksioner og øvelser.

Gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne

SE SIDE 8-9

2521-208

Privatøkonomi for begyndere

— **TID:** 22/9, 1 mandag, kl. 17:15-20:15
PRIS: 425 kr., studerende 200 kr.
UNDERVISER: Desirée Ballegaard, cand.merc.aud., finansiel rådgiver og stifter af Boovot

I de tider, vi lever i, med store udsving og mange usikre faktorer er det vigtigere end nogensinde at få lagt fundamentet for en sund økonomi og opnå værktøjerne til økonomisk frihed nu og for resten af livet. Få fjernet bekymringer og stress omkring din økonomiske fremtid, og tilrettelæg din økonomi så den understøtter dine mål, drømme og ønsker. Lær på en forståelig og overskuelig måde alt det, du ikke lærte i skolen eller fik med hjemmefra om økonomi. Du kan se frem til emner som: boligkøb som førstegangskøber, opsparing og investering, at arbejde med forskellige tidshorisonter, budgetplanlægning med henblik på frihed, optimering af aktiv såvel som passiv indkomst og skatteoptimering.

2521-030

Lær fra dig

— **TID:** 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og projektleder, Erhvervsakademi Aarhus

Skal du i gang med at undervise? Vil du vide, hvordan mennesker lærer? En ting er sikkert, du kan ikke bare fortælle, hvordan det hele hænger sammen. Du skal derimod tilrettelægge en proces, hvormed andre kan tilegne sig viden og færdigheder på egne præmisser. På denne workshop bliver du præsenteret for forskellige tilgange til læring, herunder dybdelæring, transformativ og problembaseret læring, og du får teknikker og greb til at udvikle dit eget undervisningsforløb. Du går fra dagen med en større bevidsthed om din egen rolle som faglig formidler og facilitator af andres læreprocesser og med forståelse for dine kursister eller studerendes behov. Workshoppen er for dig, som i din jobfunktion har brug for at tilrettelægge og gennemføre undervisning, men ikke har en decideret baggrund som underviser.

2521-023

Find fejlene, og skriv, så det fænger

— **TID:** 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Alle vil have opmærksomhed og tages alvorligt. For at sikre, at det sker, når vi skriver, er det afgørende, at vi overholder alle retskrivningsregler. Selv det mindste lille bitte tegn og bogstav har betydning; både når de mangler, er forkert valgt eller er der uden grund. Forelæsningen fokuserer på at få dig til at komme i tvivl og tjekke det, du tror du ved. Du lærer at blive din egen skrivecoach, som konstant sætter spørgsmålstejn ved det, du tror er den korrekte form. Vi fokuserer især på følgende udfordringer, som de fleste danskere bøvler en del med: tegnsætning, tal eller bogstaver, store eller små bogstaver, udenlandske udtryk, forkortelser, dobbeltformer, biords-t, i ét eller flere ord og vigtige kommagregler.

2521-207

Social intelligens: Dit kørekort til det gode samarbejde

— **TID:** 9/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Vores evne til at mærke og forstå, hvad der foregår inde i et andet menneske, er det, der adskiller os fra dyrene. Vi er skabt til at være sociale, hvilket underbygges af den nyere hjerneforsknings opdagelse af spejlneuroner, som nogle forskere kalder psykologiens svar på DNA. Nyere videnskabelige studier viser også, at det nok så meget er menneskers evne for samarbejde frem for konkurrencen, der har skabt fremskridt og udvikling. Hør, hvordan denne viden kan have indflydelse på liv og arbejdsliv, og hvordan samarbejde og samskabelse, empati og compassion kan trænes på linje med andre intelligenser. Dagen vil veksle mellem oplæg og dialog, teori og praksis, øvelser og refleksion. Kurset er for alle, og deltagelse kræver ingen særlige forudsætninger.

2521-010

Selvbestemmelsesteorien: Motivation og psykologiske behov

— **TID:** 9/11, 1 søndag, kl. 10:15-16:00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, ph.d., lektor emeritus, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig idé at motivere folk med stok og gulerod, belønninger og guldstjerner? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Man kan i stedet være opmærksom på de tre almenmenneskelige behov for autonomi (valgfrihed, ejerskab, autenticitet), kompetence (mestring) og samhørighed (fællesskab og kærlighed). Tilgodeses de, trives mennesker og motiveres dermed til at gøre det fornødne. Forskere har dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov dækkes, oplever de livsudfoldelse og opblomstring. Det har betydelige konsekvenser for forældreskab, skolegang, arbejdsliv, psykisk lidelse, mindfulness, emotionshåndtering og politisk-økonomiske forhold.

2521-029

Den effektive ledergruppe

— **TID:** 24/11, 1 mandag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Eva Damsgaard, cand.mag. i medievidenskab og organisationsudvikling og ledelsesudviklingskonsulent, CAPIO CONSULT APS

Et lederteam er for organisationen, hvad et hjerte er for menneskekroppen. Hvis ikke hjertet fungerer, kan man reparere nok så meget på resten af kroppen, uden at det afhjælper symptomerne. På samme måde er det med lederteamet. Hvis ikke det fungerer optimalt, kan problemer i organisationen være tæt på umulige at løse. Lederteamet har derfor en central rolle i organisationen i dag. Hvis det skal lykkes at udvikle kompetente og bæredygtige organisationer, må lederteamet stå sammen om den værdi, det skal skabe for organisationen og for sig selv som ledergruppe. Visionsledelse og selvedelse er helt centralt i dette, ligesom det at dyrke en kultur, som får organisationen til at lykkes med det, den er sat i verden for, og som styrker både arbejdsglæde og sammenhængskraft. Få indblik i forskningen bag det effektive lederteam og konkrete metoder til arbejdet med dette.

Opdag Verden

OVER
80
DESTINATIONER
I 2025

Georgien med Svaneti

Naturperler, gastronomi og vin i Kaukasus

- Nyd middelalderbyen Ushguli og den historiske hovedstad, Tbilisi
- Oplev den enestående natur i Svaneti-provinsen i det nordvestlige Georgien
- Smag det lokale køkken og den georgiske vin – næsten alle måltider inkluderet

10 dage · helpension · fra 12.990 kr.

6. juni · 17. juni · 4. juli · 11. juli · 15. aug m.fl.

Uzbekistans Silkevejsbyer

Fra Tashkent over Bukhara til Samarkand

- Vi har over 20 års erfaring med grupperejser i Centralasien og Uzbekistan
- Vi går på opdagelse i bazarer i det gamle kulturcentrum Bukhara
- Vi oplever orientalske bygninger og Registanpladsen i Samarkand

9 dage · helpension · fra 14.990 kr.

14. marts · 18. april · 24. maj · 13. sept · 29. sept m.fl.

Syd-korea rundrejse

Templer, neonlys og utætmet natur

- Oplev både Seouls neoplyste gader, det livet på landet og storstående natur
- Udforsk Koreas unikke og smagfulde køkken
- Besøg kejsergrave og templer i den historiske hovedstad Gyeongju

14 dage · halvpension · fra 29.990 kr.

23. marts · 13. april · 12. okt · 26. okt

Den store Kinarejse

Glædens Have, Himlens Tempel og Lille Vildgås-pagoden

- Udforsk de spændende metropoler Shanghai, Xian og Beijing
- Oplev suset i hurtigtoget, og slap af på en flot bådture på Li-floden
- Besøg Den Forbudte By, Den Himmelske Freds Plads og gå på Den Kinesiske Mur

14 dage · helpension · fra 21.990 kr.

8. marts · 24. marts · 9. april · 16. april · 4. maj m.fl.

Det bedste af Sydafrika

Gennem Sydafrika, Swaziland og Lesotho

- Rejs med på den mest komplette rejse i Sydafrika - Fra Johannesburg til Cape Town
- Tag med på safari i Kruger Nationalpark og i Simangaliso Wetland Park
- Opdag den spektakulære Blyde River Canyon med udsigtspunktet God's Window

21 dage · halvpension · fra 34.990 kr.

11. feb · 11. juli · 10. okt · 7. nov · 18. dec

Den store rundrejse i Peru

Nazca-linjerne, Machu Picchu og Titicacasøen

- Smag på Perus farverige køkken med bl.a. en picnic i det fri
- Opdag Ballestas-øernes utrolige økosystem i privat båd
- Få et unikt indblik hos lokale familier i Den Hellige Dal

19 dage · halvpension · fra 36.990 kr.

27. marts · 9. april · 29. april · 4. juli m.fl.

Mindre grupper · Danske rejseledere
86 22 71 81 · www.viktorsfarmor.dk

★ Trustpilot

Fremragende | 4,7 ud af 5

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

Psykologi & sundhed

2511-201

Mental sundhed i hverdagen

— **TID:** 20/1, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vores mentale sundhed har stor indflydelse på vores livskvalitet og på risikoen for at udvikle psykiske lidelser. Ifølge Sundhedsstyrelsen betegner mental sundhed en tilstand, hvor man trives, fordi man udfolder og udvikler sine evner, formår at håndtere dagligdagens udfordringer og indgår i fællesskaber med andre mennesker. For at opnå mental sundhed lyder nogle af rådene bl.a., at vi skal spise sundt og varieret, sove godt, huske at slappe af og tage en pause fra bekymringerne. Seks eksperter gør rådene for mental sundhed mere konkrete. Få inspiration til at passe godt på dit mentale helbred.

- 20/01: Søvn og mental sundhed.** Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 27/01: Kan du spise dig tilpas?** Anne Wilhjelm Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 03/02: Psykisk sygdom og terapeutiske værktøjer.** Dorthe Raff, cand.psych. aut.
- 10/02: Forstå dit nervesystem, og styr uden om den usunde stress.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 17/02: Brug hænderne og få ro i hovedet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner
- 24/02: Fysisk aktivitet – hvad og hvor meget skal der til?** Marina Aagaard, træningseksperter, master i fitness og træning og ekstern underviser, Syddansk Universitet

2511-197

Tankernes kraft

— **TID:** 20/1, 7 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Mennesker tænker flere tusinde tanker hver dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves som så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? Kan placebo virke helbredende? Hvilken indflydelse har vores fantasi på vores liv og holdning til omverdenen? Og hvordan hjælper mindfulness på tankemylder? En række eksperter stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver

- 20/01: Placebo.** Lene Vase, cand.psych., dr.med., professor i neurovidenskabelig psykologi, Aarhus Universitet
- 27/01: Hypnose som behandling af sygdom og lidelse.** Peder Olesgaard, fhv. praktiserende læge
- 03/02: Tanker og teknologi – bevægelse ved tankens kraft.** Jakob Udby Blicher, professor og overlæge, Neurologisk og Neurofysiologisk Afdeling, Aalborg Universitetshospital
- 10/02: Religion, spiritualitet og helbred.** Armin W. Geertz, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 17/02: Fantasi.** Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
- 24/02: Mindfulness, stress og hjerne.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 03/03: Tanketræning.** Louise Meldgaard Bruun, specialpsykolog i psykiatri, ekstern lektor ved medicin, Aarhus Universitet

2511-199

Vores forunderlige hjerne

TID: 21/1, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Den udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et komplekst netværk. Hjernen har muliggjort, at mennesket har gået på Månen, skabt mesterværker inden for filosofi, kunst, litteratur og musik og frembragt avancerede teknologier. Hjernens mysterier har optaget mennesker i århundreder, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion i dag?

- 21/01: Bevidsthed.** Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, CFIN, Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 28/01: Hukommelse: Fra erindringer til molekyler og retur.** Magnus Kjærgaard, lektor i neurobiologi, Aarhus Universitet
- 04/02: Hjernen og sprog.** Mikkel Wallentin, professor i kognitionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 11/02: Køn, hormoner og hjerne.** Michael Winterdahl, tilknyttet forskningsleder, Translational Neuropsychiatry Unit, Aarhus Universitet
- 18/02: Hjernens rolle, når vi tager beslutninger.** Dan Bang, lektor, CFIN, Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 25/02: Den biologiske funktion af søvn og drømme.** Brian Hansen, professor, CFIN, Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 04/03: Samspelet mellem hjerne og tarm.** Nikolaj Rittig, forsker, Klinisk Medicin – SDCA-Steno Diabetes Center Aarhus, Aarhus Universitet

2511-203

Medicin på et semester

TID: 21/1, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Hver dag arbejder lægerne for at holde os sunde og raske og praktiserer et grundigt detektivarbejde i jagten på den rette diagnose eller behandling. Dette arbejde kræver en grundlæggende forståelse for mennesket, kroppens anatomi og fysiologi, genetik, biokemi og meget andet. Forelæsningsrækken er en tour de force gennem medicin med seks førende eksperter. Start her, og få en introduktion til de grundlæggende områder. Bliv klogere på mennesket, sundhed og sygdom.

- 21/01: Fysiologi – din krops funktioner – hvordan virker den egentlig?** Helle Prætorius Øhrwald, professor i medicinsk fysiologi, Aarhus Universitet
- 28/01: Biokemi – hvad fortæller en blodprøve?** Birgitte Sandfeld Paulsen, ph.d., klinisk lektor, afdelingslæge, Blodprøver og Biokemi, Hospitalsenheden Midt
- 04/02: Genetik – hvad fortæller dine gener?** Jacob Giehm Mikkelsen, professor i genetik og genterapi, Aarhus Universitet
- 11/02: Personlig medicin – kan behandling tilpasses den enkelte?** Claus Højbjerg Gravholt, professor i endokrinologi, Aarhus Universitet
- 18/02: Immunologi – hvordan forsvaret kroppen sig?** Trine Hyrup Mogensen, professor i infektionssimmunologi, Aarhus Universitet
- 25/02: Epidemiologi – hvem er det, der bliver syge – og hvorfor?** Mette Nørgaard, professor i epidemiologi, Aarhus Universitet

2511-208

Hvad kriser kan lære os om at leve

TID: 21/1, 3 tirsdage, kl. 19:30-21:15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

På et tidspunkt i livet vil de fleste af os opleve at stå i en livsomvæltende situation. Kriser kan indhente os, når vi står over for forskellige former for tab og udfordringer i livet. Fx i forbindelse med dødsfald, skilsmisse, karriereændringer, svær sygdom eller overgangsperioder som fx forældreskab. Hvad gør vi, når vi oplever fortvivlelsen, mangler håbet eller mærker meningsløsheden? Hvordan kan kriser have en transformativ kraft, og hvad kan smerten lære os om at leve? Forelæsningsrækken udforsker disse spørgsmål gennem et filosofisk, et psykologisk og et religiøst perspektiv.

- 21/01: Psykologi.** Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, og leder af Center for Sorg og Eksistens
- 28/01: Filosofi.** Søren Harnow Klausen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 04/02: Religion og tro.** Helle Rørbæk Hørby, hospitalspræst, Aarhus Universitetshospital

2511-279

Psykologi på et semester

TID: 22/1, 8 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Hvordan lærer vi? Hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, lærer, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle og nyeste forskning på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger.

- 22/01: Udviklingspsykologi.** Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 29/01: Kognitionspsykologi.** Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet
- 05/02: Klinisk psykologi.** Lynn Ann Watson, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 12/02: Personlighedspsykologi.** Anna Pacak-Vedel, postdoc i psykologi, Aalborg Universitet
- 19/02: Socialpsykologi.** Christopher Kehlet Ebbrecht, ph.d. i psykologi, Aarhus Universitet
- 26/02: Neuropsykologi.** Thomas Alrik Sørensen, lektor i kognitiv neurovidenskab og neuropsykologi, AAU
- 05/03: Pædagogisk psykologi.** Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
- 12/03: Sundhedspsykologi.** Mimi Yung Mehlsen, professor i psykologi, Aarhus Universitet

Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi

Adjunkt Dorrit Bøilerehaug forsker i modebranding og aldersdiversitet. Forelæsningerne udbydes også i efteråret. Se side 37.

2511-294

En ny livsfase – brug den meningsfuldt

— **TID:** 30/1, 7 torsdage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 13/2
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Vi lever længere og bedre. Uden det rigtig er gået op for os, har vi fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og det derfor ikke er dem, men snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Men hvad skal den nye livsfase bruges til, og hvad skal prioriteres højest, når denne nye begyndelse med større frihed banker på døren? Få forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv i den tredje alder kan være.

- 30/01: Modne mennesker kan også være cool.** Dorrit Bøilerehaug, adjunkt, forsker i modebranding og aldersdiversitet, Aarhus Universitet
- 06/02: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 20/02: Alderdommes biologi – hvordan får man en sund og aktiv aldring?** (på letforståeligt engelsk) Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 27/02: Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet?** Peter Simonsen, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet
- 06/03: Vendepunkter – tab, sorg og vækst.** Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, og leder af Center for Sorg og Eksistens
- 13/03: Træning og fysisk aktivitet – hold kroppen ung.** Casper Søndebroe, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet
- 20/03: Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

2511-293

Kunstig intelligens og sundhed

— **TID:** 23/1, 5 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Kunstig intelligens har potentiale til at revolutionere vores sundhedsvæsen, men den åbner også op for en ny virkelighed, som stadig er ukendt land. Kunstig intelligens bærer både muligheder, udfordringer og dilemmaer med sig. På sundhedsområdet står vi i dag over for en række udfordringer. Vi bliver ældre og ældre, flere får kroniske sygdomme, og der mangler ofte både sundhedsprofessionelle og specialister. Hvordan kan kunstig intelligens være med til at imødekomme disse udfordringer? Og hvilken betydning har det for patienterne og for vores sundhed?

- 23/01: Introduktion til kunstig intelligens.** Kaj Grønbæk, institutleder, professor i datalogi, Aarhus Universitet
- 30/01: Psykiatri – kunstig intelligens til forbedret dianostik.** Andreas Aalkjær Danielsen, ekstern lektor i medicin, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 06/02: Psykologiske reaktioner på kunstig intelligens og robotter.** Malene Flensburg Damholdt, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 13/02: Kunstig intelligens i almen lægepraksis.** Janus Laust Thomsen, klinisk professor i almen medicin, Aalborg Universitet
- 20/02: Kunstig intelligens i sundhedsvæsenet – muligheder, udfordringer og etiske perspektiver.** Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2511-198

Hjernemad

— **TID:** 23/1, 5 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men vi glemmer det tit i hverdagen. Så hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Findes der særlige fødevarer, der egner sig godt til at give hjernen energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Og hvilken rolle spiller vores sanser? Få eksperternes svar på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad.

- 23/01: Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.** Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
- 30/01: Duft, smag og hjerne.** Alexander Wieck Fjældstad, læge og lektor i lugtesans, Flavour Institute, Aarhus Universitet, og Centre for Eudaimonia and Human Flourishing, University of Oxford
- 06/02: Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 13/02: Hjerne kemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
- 20/02: Kost, hjerne og mental sundhed.** Gregers Wegener, læge og professor i klinisk medicin, Aarhus Universitetshospital

2511-204

Magien ved at læse og at skrive – hvor litteratur og psykologi mødes

TID: 25/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

NB: Medbring kuglepen/blyant samt linjeret papir

UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et enestående medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser og udvide livsverdener. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Og med det blanke papir kommer også en unik mulighed for at undersøge og placere vores egne indre verdenskort, skabe fiktive verdener uden restriktioner, værne om vores egen stemme og skabe en mulig 'verbal kremation' af svære oplevelser. Denne dag vil vi dykke ned i nogle af de psykologiske aspekter og effekter ved at læse og skrive litteratur. Teorier og metoder inden for biblio- og litteraturterapien gennemgås. Dagen er for alle, der har en interesse for ord, læsning og skrivning.

2511-266

Fordybelse i zen – teori og praksis

TID: 25/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Esther Sorgenfrei Blom, cand.psych. aut. og certificeret MBSR-lærer, tværfagligt smertecenter, Gentofte Hospital

Zen er fundamentet i de tiltagende udbredte former for mindfulness, der i dag anvendes i forbindelse med både behandling og opretholdelse af sundhed inden for en lang række livsområder. Zen er en måde at være i livet på, at være menneske på, hvor vi træner intimitet og tilstedeværelse med alt, hvad der opstår. Både dér, hvor vi oplever nærhed, og dér, hvor vi oplever afstand; i forhold til andre, os selv eller det, som er opstået. Det handler om udviklingen af en evne til at kunne møde livet i alle dets udtryk. Få indblik i den nyeste forskning i zenbaseret mindfulness, og fordyb dig en hel dag med fokus på zen i teori og praksis.

2511-496

Det velfungerende menneske – hvad betyder din personlighed?

TID: 25/1, 1 lørdag, kl. 10.00-15.15

PRIS: 420 kr., studerende 210 kr.

UNDERVISER: Anna Pacak-Vedel, postdoc i psykologi, Aalborg Universitet

At kunne omgås andre mennesker, have et godt mentalt helbred, være fysisk rask eller blot at varetage sine daglige forpligtelser er alt sammen påvirket af personlighed. Men hvad består personligheden så af? Og hvordan og hvorfor har den indflydelse på vores trivsel? Nyere forskning i personlighedspsykologi peger bl.a. på betydningen af fem træk, 'Big Five', der findes i alle mennesker: neuroticisme, ekstroversion, åbenhed, omgængelighed og samvittighedsfuldhed. Disse fem træk er personlighedens byggesten, og de har afgørende betydning for, hvordan vi fungerer i livet.

2511-388

Hvad gør os til mennesker?

TID: 26/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Mennesket lever et radikalt anderledes liv end klodens øvrige skabninger: Vi bebør næsten alle dele af Jorden. Som den eneste skabning ændrer vi radikalt vores omgivelser og bygger broer, veje og dæmninger. Vi har etableret komplekse institutioner som domstole, foreninger og råd. Vi bedriver videnskab og udvikler avancerede tekniske frembringelser som transportmidler og vacciner. Og vi skaber og lader os underholde af musik, film, litteratur og andre kunstneriske frembringelser. Men hvorfor skiller vi os ud? Hvad er den hemmelige ingrediens? I dette forløb skal vi se på nogle af de mest prominente psykologiske bud på, hvori det særligt menneskelige består.

2511-206

Jungs psykologi og filosofi: Menneske og natur

TID: 26/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Aksel Haaning, lektor emeritus, Roskilde Universitet

Psykoanalysens historie er ikke, hvad vi troede for bare 10-15 år siden. Det gælder også den schweiziske psykiater C.G. Jung (1875-1961), der oplever en fornyet interesse i disse år. I dag fremstår Jung som en af det 20. århundredes store fremadskuende tænkere. I centrum står Jungs bidrag til modernismen, det imaginære og det moderne menneskes forhold til naturen. En række skrifter, vi tidligere kun har kendt af navn, præsenteres. Hertil kommer Jungs mange forelæsningsnoter, der er under udgivelse i øjeblikket. Få en indføring i moderne Jung-forskning. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Jung – en stemme fra dybet' (Akademisk Forlag).

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2511-392

Tarmen

— **TID:** 10/2, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Christian Lodberg Hvas, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital

Vandværk, knusemaskine, enzymfabrik, vitaminingenerator: Tarmen skal løse mange opgaver og finde sig i alt fra gulerødder til citronmåne. Er der noget at sige til, at den må sukke højt en gang imellem? Men hvordan kan vi forstå tarmen? Hvornår er den syg, og hvornår er det bare en prut på tværs, når vi har ondt, kaster op, har tynd eller hård afføring? Og har vi overhovedet noget at skulle have sagt i samliv med et organ, der omsætter 10 liter væske i døgnet, rummer milliarder af bakterier og fremstiller både saltsyre og afløbsrens til eget forbrug? Hvad kan vi gøre for at holde tarmen i topform?

2511-387

Vores fælles fremtid og menneskets psykologi

— **TID:** 6/3, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00
UNDERVISER: Rune Kappel, cand.psych. aut. og afsnitsleder, Aarhus Universitet

Har du nogensinde undret dig over, hvorfor vi står over for så store udfordringer med at tackle problemer som klimakriser og pandemier? Kan psykologien bidrage med indsigter i, hvorfor det er så udfordrende for os at tackle langsigtede udfordringer? Med afsæt i psykologiske perspektiver undersøger vi denne dag, hvordan vores menneskelige natur kan stå i vejen for at træffe de nødvendige langsigtede beslutninger, der kan sikre en bæredygtig fremtid for kommende generationer. Vi udforsker mulighederne for at forbedre vores evne til at håndtere og løse fremtidens udfordringer.

2511-207

Bliv ven med dine tanker

— **TID:** 24/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Ina Skyt, autoriseret psykolog, ph.d., selvstændig psykolog og parterapeut

Metakognitiv terapi er en nyere metode til behandling af en række psykiske lidelser som fx angst og depression. Modsat mange andre terapiretninger fokuserer metoden ikke så meget på det konkrete indhold af tanker, men derimod på, hvad man stiller op med tanker. Centralt står det 'kognitive opmærksomhedssyndrom', der dækker over en række uhensigtsmæssige strategier som bekymring, grublen, overopmærksomhed og undgåelsesadfærd. Det er strategier, som mange af os kender til, og som kan bidrage til udviklingen og opretholdelsen af psykisk lidelse. Få en grundlæggende introduktion til metakognitiv terapi samt konkrete værktøjer og øvelser til at identificere uhensigtsmæssige strategier og begrænse fx bekymringer og grublerier.

2511-196

Den stressede hjerne – fra stress til resiliens

— **TID:** 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Forskellige begivenheder kan få os til at skrue op for stressen. Det kan være små problemer i dagligdagen, store personlige omvæltninger ved tab af en nærtstående eller oplevelsen af global meningsløshed og uretfærdighed. Uanset årsagen aktiverer hjernen laveste fællesnævner, nemlig kontroltab og uforudsigelighed, og igangsætter et alarmberedskab, som mobiliserer kroppens ressourcer. Ny forskning har givet ny forståelse for den særligt voldsomme stress, hvor en primitiv del af nervesystemet tager over, og der indtræder en grad af passivitet i stedet for mobilisering. Få indblik i den nyeste forskning på området, og få viden og værktøjer til stresshåndtering. Undervisningen veksler mellem teoretiske oplæg, dialog, refleksioner og øvelser.

2511-302

Demens – hvad ved vi?

— **TID:** 30/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Marie Bruun, afdelingslæge og ph.d., Hukommelses-klinikken, Rigshospitalet

Mange af os vil i løbet af livet komme i berøring med demens, måske som pårørende eller som syge. Faktisk anslås knap 90.000 danskere at have demens. Demens er en fællesbetegnelse for en række aldersrelaterede sygdomme karakteriseret ved vedvarende svækkelse af de mentale funktioner. Alzheimers sygdom er langt den hyppigste årsag til demens, men mange andre hjernesygdomme kan ligge bag. Undervisningen stiller skarpt på den nyeste viden om demenssygdomme og forebyggelse af intellektuel svækkelse. Få svar på spørgsmål som: Hvad sker der i hjernen ved demens? Er der overhovedet noget at stille op? Og sidst, men ikke mindst: Hvad med de pårørende?

2511-412

Bliv klog på høj begavelse

— **TID:** 30/3, 1 søndag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Dea Franck, autoriseret psykolog med ekspertise i høj begavelse

Få indsigt i, hvad høj begavelse er, hvad det indebærer at være højtbegavet, hvordan man kan forstå og misforstå den høje begavelse, og hvordan den kan testes. Du får viden om, hvordan høj begavelse adskiller sig fra diagnoser som autisme og ADHD, og du vil få indblik i de særlige udfordringer og potentialer, som højtbegavede børn, unge og voksne står overfor. Forelæsningsen omfatter alle aldre. Undervisningen tager bl.a. afsæt i bøgerne 'Kort & godt om høj begavelse' (Dansk Psykologisk Forlag) og 'Liva er højtbegavet' (Akademisk Forlag).

2511-202

Grønt med umami og velsmag

TID: 7/4, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevarerinnovation, Københavns Universitet

Det grønne køkken byder på masser af vilde, intense og skønne smagsindtryk, når først man har knækket koden. Men der er nogle udfordringer at forholde sig til. De grønne råvarer giver nemlig ikke af sig selv de grundsmage, vi eftertragter mest. Denne aften dykker vi ned i videnskaben bag smag og smagsoplevelser med fokus på det grønne køkken. Bliv klogere på, hvordan man ved at kombinere videnskab og godt kokkehåndværk udvikler det grønne køkken og tilbereder plantebaserede måltider med masser af umami-smag, interessante teksturer og appetitlige udtryk. Få viden, teknikker og inspiration til opskrifter. Undervisningen tager afsæt i 'Grønt med umami og velsmag – håndværk, viden og opskrifter' (Gyldendal).

2511-389

Dopamin-nationen: Sociale medier og jagten på øjeblikkelig tilfredsstillelse

TID: 8/4, 1 tirsdag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Ali Sepas, MSc og hjerneforsker, Aalborg Universitet og Novo Nordisk, Research and Development

Mere end halvdelen af verdens befolkning bruger i dag sociale medier. Telefonen er ofte lige ved hånden, og på alle tidspunkter kan vi tjekke fx Facebook. Der er sket en stigning i brugen af sociale medier de seneste år, men samtidig ønsker mange danskere at bruge mobilen mindre. Så hvorfor kan vi ikke lade være? Og hvad sker der, når brugen af sociale medier udvikler sig til en afhængighed? Hør om de biologiske og psykologiske forandringer i mennesker med problematisk forbrug eller afhængighed af sociale medier. Hvor går grænsen mellem normalt brug og afhængighed? Og hvordan kan afhængighed behandles og forebygges?

2512-445

Kort og godt om overgangsalderen

TID: 8/4, 1 tirsdag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Ditte Trolle, overlæge og speciallæge i gynækologi og obstetrik, Center for Kønsidentitet, Aalborg Universitetshospital

Kvindens overgangsalder medfører store ændringer i kroppen og til tider også i sindet. Men hvad er det, der sker? Hvordan klarer man overgangen så nemt som muligt? Og hvad med hormoner, humørsvingninger og sexliv? Spørgsmålene trænger sig på, når man som kvinde træder ind i overgangsalderen. Det er en livsfase, som nogle mærker meget til, og andre næsten intet. Bliv klogere på, hvordan du kan forstå og finde vej igennem overgangen. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kort og godt om overgangsalderen' (Dansk Psykologisk Forlag).

Viden giver nye spørgsmål. Samtalen mellem forelæsere og deltagere fortsætter tit efter forelæsningsen. Her bl.a. professor Mikkel Wallentin, som du kan møde til 'Vores forunderlige hjerne'.

Se side 30 og 38.

Jakob Linnet og Nikolaj Rittig taler om vores sultne hjerne til Hearts & Minds Festival. De kommende semestre fortæller de om samspillet mellem hjerne og tarm og hjernens belønningssystemer. Se side 30, 32, 37 og 38.

2511-079

Inflammation – ven eller fjende?

TID: 23/4, 2 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

Inflammation og anti-inflammation er blevet populære begreber, når det handler om vores sundhed. I dag kan man til tider få det indtryk, at inflammation i kroppen er roden til alle dårligheder – bl.a. de store livsstilssygdomme. Men hvad er inflammation i kroppen egentlig? Hvordan opstår inflammation? Hvilken rolle spiller vores gener, omgivelser og livsstil? Hvad er anti-inflammatorisk behandling? Og hvilke sammenhænge er der mellem inflammation og kræft? Få et nuanceret indblik i, hvad inflammation er, og dyk ned i den nyeste forskning på området.

23/04: Generel introduktion til immunsystemet. Thomas Vorup-Jensen, professor i biomedicin, Aarhus Universitet

30/04: Inflammation og kræft. Torben Steiniche, klinisk professor i patologi, Aarhus Universitetshospital

2511-195

Det hele menneske – sådan lægger du år til livet og liv til årene

TID: 26/5, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm. pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv og CEO i SundhedsUniverset.com

I takt med en stigende kompleksitet i sygdomsudviklingen i Danmark er vi nødt til at se det særlige og unikke i det enkelte menneskes livssituation for at kunne hjælpe bedst muligt. Det vil give bedre sundhed og trivsel – både fysisk og mentalt. Derfor er begrebet 'det hele menneske' mere relevant end nogensinde før. Denne aften præsenteres en ny model for 'det hele menneske' med fokus på, hvordan man kan favne menneskers komplekse livssituationer, håb og drømme samt skabe en effektiv og empatisk indsats, der styrker handlekompetence og evner til at mestre eget liv. Forelæsningsen bygger på bogen 'Det hele menneske: Lup på sundhedspædagogik i praksis' (Hans Reitzels Forlag).

2511-447

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

TID: 26/5, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, speciallæge i reumatologi, lektor og ph.d., Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommens årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

2511-390

Din hjerne snyder dig

TID: 28/5, 1 onsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad enten det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Og hvordan slipper man ud af den igen? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og hvordan det er er forventningen om fx at drikke, spille eller spise, der gør os afhængige. Bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os, og hør om afhængighedens basale mekanismer. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2511-391

Nudging til hverdag

TID: 28/5, 1 onsdag, kl. 19:45-21:30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Annetette Staal, adfærdspsykolog

Skab forandringer professionelt og privat med adfærdsdesign. Hverdagen er fyldt med udfordringer, både på jobbet og i privatlivet: Der er børn, der ikke vil spise broccoli, kollegaer, der tager det sidste kaffe, og utilfredse kunder. Én ting har disse udfordringer til fælles: adfærd. Bliv klogere på, hvordan man løser adfærdsudfordringerne med små puf i den rigtige retning. Det kaldes 'nudging' og er en evidensbaseret metode til at skabe adfærdsændringer. Undervisningen er en teoretisk og praktisk indføring i nudging og adfærdsdesign og giver viden om menneskers psykologi og adfærd. Få konkrete redskaber til at skabe forandringer i hverdagen – såvel derhjemme som på arbejdspladsen.

2521-252

En ny livsfase – brug den meningsfuldt

TID: 1/9, 7 mandage, kl. 17:15-19:00. Ingen undervisning 13/10

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Vi lever længere og bedre. Uden det rigtig er gået op for os, har vi fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere, end de selv og omverdenen forventer, og det derfor ikke er dem, men snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Men hvad skal den nye livsfase bruges til, og hvad skal prioriteres højest, når denne nye begyndelse med større frihed banker på døren? Få forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv i den tredje alder kan være.

01/09: Modne mennesker kan også være cool. Dorrit Bøilerehaug, adjunkt, forsker i modebranding og aldersdiversitet, Aarhus Universitet

08/09: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'. Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere

15/09: Alderdommes biologi – hvordan får man en sund og aktiv aldring? (på letforståeligt engelsk) Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

22/09: Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet? Peter Simonson, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet

29/09: Vendepunkter – tab, sorg og vækst. Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens

06/10: Træning og fysisk aktivitet – hold kroppen ung. Casper Søndebro, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet

20/10: Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet. Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

2521-183

Positiv psykologi i hverdagen

TID: 2/9, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

02/09: Introduktion til den positive psykologi. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

09/09: Mental robusthed ved sygdom. Nina Tange, cand.scient.soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet

16/09: Motivation i hverdagen. Ib Ravn, ph.d., lektor emeritus, DPU, Aarhus Universitet

23/09: Flow i hverdagen. Jørgen Lyhne, neuropsykolog og konsulent

30/09: Glæde og lykke i hverdagen. Louise Tidmand, ph.d., lektor KP, og uddannelseschef i Styrkeakademiet

Tag dit barn eller barnebarn med på Folkeuniversitetet

VIDEN OG SJOV FOR BØRN OG DERES VOKSNE. SE SIDE 11

2521-254

Trækteori – personlighedens fem byggesten

— **TID:** 1/9, 3 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anna Pacak-Vedel, postdoc i psykologi, Aalborg Universitet

Er personlighed noget, man har, eller noget, man gør? I årevis var forestillingen, at man kunne kategorisere mennesker i personlighedsarketyper. Ny forskning inden for trækteori peger dog på, at personlighed i højere grad handler om individers kombination af fem afgørende personlighedstræk: 'Big Five'. Hør om de fem personlighedstræk: neuroticisme, ekstroversion, åbenhed, omgængelighed og samvittighedsfuldhed. Og bliv klogere på, hvordan forskning med afsæt i de fem træk kan være med til at besvare mange spørgsmål om den menneskelige personlighed.

01/09: 'Big Five' og neuroticisme

08/09: Ekstroversion og åbenhed

15/09: Omgængelighed og samvittighedsfuldhed

2521-220

Vores forunderlige hjerne

— **TID:** 2/9, 7 tirsdage, kl. 17:15-19:00. Ingen undervisning 14/10
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Den udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et komplekst netværk. Hjernen har muliggjort, at mennesket har gået på Månen, skabt mesterværker inden for filosofi, kunst, litteratur og musik og frembragt avancerede teknologier. Hjernens mysterier har optaget mennesker i århundreder, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion i dag? Forelæsningsrækken dykker ned i en række af hjernens mysterier med afsæt i den nyeste forskning.

02/09: **Bevidsthed.** Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, CFIN, Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

09/09: **Hukommelse: Fra erindringer til molekyler og retur.** Magnus Kjærsgaard, lektor i neurobiologi, Aarhus Universitet

16/09: **Hjernen og sprog.** Mikkel Wallentin, professor i kognitionsvidenskab, Aarhus Universitet

23/09: **Køn, hormoner og hjerne.** Michael Winterdahl, tilknyttet forskningsleder, Translational Neuropsychiatry Unit, Aarhus Universitet

30/09: **Hjernen og beslutninger.** Dan Bang, lektor, CFIN, Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

07/10: **Den biologiske funktion af søvn og drømme.** Brian Hansen, professor, CFIN, Klinisk Medicin, Aarhus Universitet

21/10: **Samspillet mellem hjerne og tarm.** Nikolaj Rittig, forsker, Klinisk Medicin – SDCA-Steno Diabetes Center Aarhus, Aarhus Universitet

2521-184

Gode vaner

— **TID:** 3/9, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Skab en sund livsstil gennem gode vaner. En stor del af vores liv består af faste rutiner og gentagelser. Vaner, som er automatiserede og ligger uden for bevidst handlen. Når vi handler efter en vane, er motivation ikke nødvendig, hvilket gør det nemmere for os at vedligeholde adfærden. Det er godt, hvis vanen er god, men knap så godt, hvis vanen er dårlig for vores liv. Men hvordan skaber vi i første omgang vaner? Og hvordan får vi etableret de gode og ikke de dårlige vaner? I denne forelæsningsrække kaster forskerne lys over vores vaner.

03/09: **Vaner i hjernen.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

10/09: **Motivation og træning.** Cecilie Thøgersen-Ntoumani, professor i fysisk aktivitet og adfærdspsykologi, Syddansk Universitet

17/09: **Søvn.** Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

24/09: **Kost og ernæring.** Anne Wilhjelm Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

01/10: **Gode tankevaner. Grubleri og bekymringer.** Mia Skytte O'Toole, professor i klinisk psykologi, Aarhus Universitet

08/10: **Nudging og adfærdsændring.** Anne-Mette Staal, adfærdspsykolog

Folkeuniversitetets undervisning
foregår på Aarhus Universitet
i Ny Munkegade

2521-137

Kend din ryg – få greb om rygsmerterne

— **TID:** 22/10, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Birgitte S. Karlshøj, cand. manu., kiropraktor

Har du ondt i ryggen? Så er du ikke alene. På en vilkårlig dag har 880.000 danskere ondt i ryggen. Rygsmerter kan tage pusten fra én, punktere privatlivet og energien til at gå på arbejde. I de senere år har forskningen inden for smerter bidraget med afgørende ny viden om, hvad smerter er, og hvorfor de hos nogle udvikler sig til at blive vedvarende eller tilbagevendende. Rygsmerter påvirkes i høj grad af, hvordan vi tænker, og af vores kultur og det samfund, vi lever i. Undervisningen giver dig ny viden om rygsmerter og viser flere veje til et liv med færre smerter. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kend din ryg. Få greb om rygsmerterne' (Muusmann Forlag).

2521-136

Børns udvikling

— **TID:** 23/10, 6 torsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Skal man kunne kravle, før man kan gå? Hvordan lærer børn at forstå, hvad andre mennesker vil og ved? Hvordan tilegner børn sig sprog? Og hvordan husker børn begivenheder? Børns udvikling er fascinerende og kompleks. Vi ser dem lære, vokse og udvikle sig i en rivende fart, men hvad foregår der egentlig i deres små hoveder? Gennem psykologiske teorier, eksempler og videooptagelser fra virkelige forsøg stiller vi skarpt på børns udvikling. Fokus vil især være på førskolealderen – en periode, hvor de vigtige grundsten for bl.a. sprog, tænkning og social forståelse bliver lagt.

2521-223

Buddhistisk psykologi og mindfulness

— **TID:** 22/11, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

Hvad kan den kliniske psykologi lære af buddhismen? Denne dag dykker vi ned i den buddhistiske psykologiske perspektiv på menneskets grundlæggende søgen efter mening, lykke, tilfredshed og fyldestgørelse i tilværelsen. Dagen har særligt fokus på de dele af buddhistisk psykologi, der har relevans for programmet Mindfulness-baseret stressreduktion (MBSR). MBSR er udviklet til moderne mennesker i Vesten, og det er som sådan hverken religiøst eller buddhistisk. Men programmet er inspireret af metoder og indsigter fra buddhistisk psykologi. I løbet af dagen vil der desuden blive inddraget forskellige praktiske mindfulness-øvelser.

KOM MED I FREDAGSBAR

Bliv fuld af viden – hver fredag!

Lyt med til "Fuld af viden – forskernes fredagsbar", hvor landets skarpeste hjerner tager dig med ind i alt fra de største videnskabelige gennembrud til de allermindste – men magiske – forskningsfinurligheder.

Sammen med værterne, **Peter Løhde**, **Kasper Friis** og **Emma Elisabeth Holtet**, får du både grin og godt selskab, alt imens du bliver fuld af den nyeste viden.

Lyt med hver fredag på din foretrukne podcast-app, og lad os gøre din weekend lidt klogere!

Følg os på Instagram @fuldafvidenpodcast for opdateringer, bag om episoderne og meget mere.

Trereters menu med molekyler og kemiske reaktioner

Finere fransk madlavning, det nye nordiske køkken og flæskesteg med sovs, som mormor lavede den ... Der er stor forskel på smagsoplevelser, men uanset hvordan vi steger, braser eller koger vores mad, er slutresultatet altid bestemt af, om molekylerne passer – eller ikke passer sammen.

Af Kurt Strand

”Nu skal du bare se her,” siger han, rejser sig op og får på en af sine hylder i den gule universitetsbygning fat i nogle små, rumfartøjslignende molekylefigurer med blå, grønne, røde og gule strukturer. ”Se, den her passer fint ind i denne her, men den anden passer absolut ikke. Dem, som passer sammen, smager godt sammen ...”

Begejstringen og engagementet er ikke til at tage fejl af, når Karl Anker Jørgensen, professor i kemi på Aarhus Universitet, forsøger at gøre en ellers kemiresistent journalist klogere på molekylers gastronomiske egenskaber. Molekylerne kan endda være med til at forudsige, om ingredienser passer sammen, og de er med til at forklare, hvorfor for eksempel friske, skivede jordbær og friskkværnet peber tilsammen giver en god smagsoplevelse.

”Madens molekyler passer som en nøgle i en lås med molekyler i vores krop,” konstaterer Karl Anker Jørgensen i sin bog 'Livets naturlige drejning', og hen over kaffen på sit lille kontor føjer han til, at det gælder om at få det sure, det søde, det bitre og det salte til at gå op i en højere enhed: ”Nemlig den, vi kalder umami, det velsmagende.”

ÆGGEBLOMME-OPLEVELSE EFTER TRE TIMER OG 68 GRADER

”Hvis molekylerne derimod ikke passer sammen, bliver det noget rod,” siger Karl Anker Jørgensen og rækker to poser frem, én med appelsin-smagende slik og én med citronsmag.

”Tag to med appelsin- og én med citronsmag, tyg dem samtidig, og hjernen bliver forvirret, for er det nu den ene eller den anden smag, jeg får? Smagene forsvinder, og du får en helt anden smagsoplevelse, end du nok ville forvente. Anderledes med for eksempel mynte og spidskommen, som sammen giver et fantastisk resultat.”

- Kan man forudsige smagsoplevelsen ved bare at se på molekylerne?

”Noget af det kan man godt forudsige, ja. Når jeg forelæser og underholder om molekylær gastronomi, så fortæller jeg først, og så spiser vi bag efter ... Nogle gange er det tre aftener i streg med mad i kemisk kantine, når jeg er færdig med at gøre kemien så populær, at alle kan være med.” Karl Anker Jørgensen afbryder sig selv, finder en præsentation frem på sin computer og får den blæst op på en gigantisk storskærm på en af

kontorets hvide vægge. Bladrer igennem en række slides, stopper ved nogle illustrative eksempler og lander på tilberedning af en æggeblomme ved 68 grader i tre timer.

”Når den så bliver rullet i god parmesan og sort peber, får du en fantastisk smag; en æggeblomme med en helt anden tekstur og en helt anden smag. En rigtig god appetizer.”

COMPUTERKRAFT FØRER TIL NYE SMAGSOPLEVELSER

Viden om molekylernes betydning og reaktioner åbner en helt ny verden af smagsoplevelser med ingredienser i menuer, vi end ikke har turdet drømme om. Alt sammen godt hjulpet på vej af supercomputere, som med input fra amerikanske kokke kan regne ud, hvad der skal til for at kreere gastronomiske overraskelser.

”Med computerkraft kan man så finde ud af, hvad det er for nogle molekyler, der giver smag. Hvad er det, der skaber tekstur? Og hvordan oplevelsen og opfattelsen er, når vi spiser maden.”

Den molekylære gastronomi er alt i alt en videnskabelig tilgang til madlavning. Traditionelle menukort er især i de senere år blevet erstattet af eller tilføjet nye ingredienser. Det er viden om de kemiske processer, som med Karl Anker Jørgensens ord ”forstærker smagsoplevelsen”. For at understrege pointen viser han et slide på sin skærm med overskårne tomater.

”Skær dem over på tværs, drys noget god vanilje over, og put det hele i en ovn ved 52 grader hen over natten ... Så får du en helt ny og anderledes smagsoplevelse med tomater.”

Dermed passer molekylerne sammen som nøglen i en lås. Med et sideblik til de små, rumfartøjslignende molekylefigurer med blå, grønne, røde og gule strukturer falder det hele godt og velsmagende på plads. Og den ellers kemiresistente journalist overvejer, om det var gået bare lidt bedre med forståelsen og eksamenskarakteren i gymnasietidens kemiundervisning, hvis der også dengang i 1970'erne havde været gastronomiske molekyler på menuen.

Natur & univers

2511-210

Menneskedyret

TID: 20/1, 2 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Thomas Thaulov Raab, forfatter og videnskabsformidler

Menneskets udviklingshistorie kan beskrives som en form for selvtæmning, hvor vores forfædre har gennemgået en forandring, der kan sammenlignes med det, som er sket med vores tamdyr. Vi ser nærmere på lighederne mellem mennesker og andre tamdyr, og på hvordan selvtæmningen beskrives inden for fx sprogvidenskab, antropologi og neuroanatomi. Vi ser på de samfundsmæssige konsekvenser af selvtæmningen, og hvordan de temaer, der har præget det moderne menneskes udvikling, stadig er højaktuelle i moderne samfund. Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i bogen 'Menneskedyret – hvordan vi tæmmede os selv og blev Jordens mest utrolige dyreart' (Lindhardt og Ringhof).

2511-081

Verdens vildeste opdagelser

TID: 21/1, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Vi kan gå på Månen, studere verden ned til mindste atom og lever længere end nogensinde før. Det skyldes, at nogle mennesker er drevet af at finde ud af, hvordan vores verden helt grundlæggende hænger sammen. De naturvidenskabelige erkendelser har været afgørende for vores tænkning og dermed for vores kultur, historie og dagligdag. Kom på en tour de force gennem en række af de mest markante gennembrud inden for naturvidenskaben, og få det store perspektiv – og de små, sjove detaljer. Forelæsningsrækken tager afsæt i '50 opdagelser. Højdepunkter i naturvidenskaben' (Aarhus Universitetsforlag).

- 21/01: Verdensbilledet og den naturvidenskabelige revolution – fra Kopernikus til Newton.** Hans Buhl, museumsinspektør, Steno Museet
- 28/01: Universets udvidelse, Big Bang og planeter omkring andre stjerner.** Hans Kjeldsen, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 04/02: Mellem himmel og jord – helium og nordlys.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 11/02: Elektromagnetismen – en tilfældig opdagelse, som ændrede verden.** Hans Buhl, museumsinspektør, Steno Museet
- 18/02: Evolutionen og genetikken.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
- 25/02: Kampen mod epidemierne – vaccination, bakterier og penicillin.** Morten Arnika Skydsgaard, museumsinspektør i medicinhistorie, Steno Museet
- 04/03: Kroppens opbygning og funktioner.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

Flyv ud i rummet med lektor Christoffer Karoff i 'Revolution i rummet'. Se side 43.

2511-531

Det forunderlige menneske

— **TID:** 21/1, 4 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Har du tænkt over, at stort set alt, du foretager dig i din hverdag, er formet af din biologi og af vores kultur? Du er så at sige et biokulturelt væsen. Af natur er vi sociale væsener. I samspillet med andre mennesker kan vi give og modtage viden, regler og kultur – bl.a. fordi vi gennem evolutionen har udviklet evnen til at skabe meningsdannende lyde og sprog. Vi tager noget bestemt tøj på og pynter os, fordi vi er æstetiske væsener. Vi er også politiske, seksuelle og overtroiske. Få forskellige vinkler på menneskets biokulturelle adfærd. Forelæsningserne er udarbejdet med inspiration fra bogen 'Menneske, kultur, evolution – et biokulturelt perspektiv' (Aarhus Universitetsforlag).

21/01: Mennesket i biokulturelt perspektiv. Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

28/01: Det politiske dyr. Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

04/02: Religioner og ritualer. Jesper Sørensen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet.

11/02: Menneskets sprog. Alexandra Regina Kratschmer, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

2511-533

På skattejagt i naturen

— **TID:** 21/1, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Et metaldetektorfund på linje med Solvognen. Guld i gemmerne på loftet. Eller forsvundne skatte fra 2. verdenskrig. De fleste af os har nok drømt om at finde værdier på adrenalinfyldte skattejagter, der er Indiana Jones værdige. Og faktisk gemmer naturen i sig selv på rigtig mange interessante skatte i form af bl.a. fossiler og rav. Mød 3 forskere, der har gjort skattejagt i naturen til en del af deres professionelle virke. Hør om deres vildeste opdagelser, og få tips til de bedste steder at gå på jagt i den danske naturs eget skatkammer.

28/01: Rav – et vindue til fortiden. Anders Leth Damgaard, ravforsker og formand for Den Danske Ravklub

04/02: Fossiljagt i Danmark – hvad kan du finde, og hvor? Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

2511-347

Exoplaneter

— **TID:** 22/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Peter Bjørnholt, cand.scient. i astronomi

Man har indtil videre fundet næsten 6.000 nye planeter i ca. 4.300 nye planetsystemer, og med hjælp fra rumteleskoperne James Webb og Kepler er dette relativt nye astronomiske område i en rivende udvikling. Vi skal se på den nye forskning, der fokuserer på planetdannelse, planeters opbygning, planetbaner samt på selve observationsteknikkerne. Vi ser på udforskningen af solsystemet, herunder nye observationer af asteroider, kometer og planeter – man har fx fundet en del Jord-lignende exoplaneter i den beboelige zone, som kunne opfylde betingelserne for eksistensen af liv.

2511-280

Revolution i rummet

— **TID:** 22/1, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Ledet af Elon Musk og SpaceX er der en revolution i gang i rummet med det formål at få mennesker til Mars. Priserne for at sende ting i rummet er i frit fald, og inden for få år forventes prisen at være under \$10 per kilo. Dette vil ændre vores hverdag på samme måde, som computeren og internettet har gjort. I denne foredragsrække vil vi se nærmere på nogle af de muligheder og udfordringer, som denne nye virkelighed giver.

22/01: Hvad laver man i rummet. Mads Fredslund Andersen, Telescope and Satellite Manager, Aarhus Universitet

29/01: Sådan kommer du i rummet. Christoffer Karoff, lektor i geoscience, Aarhus Universitet

05/02: Udforskning af rummet. Katrine Wulff Nikolajsen, ph.d-studerende og planetforsker, Københavns Universitet

12/02: Rumkultur. Cherie Jelle, kandidat i sustainable heritage management

19/02: Mennesker i rummet. Thomas A.E. Andersen, direktør, Danish Aerospace Company ApS

Gå på Folkeuniversitetet
i dagtimerne

SE SIDE 8-9

2511-305

Vilde teorier

— **TID:** 23/1, 6 torsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Forstår du, hvad jeg mener, når jeg siger $E=mc^2$? Eller er du helt med på, at universet i virkeligheden er opbygget af strenge? Visse matematiske og fysiske teorier er blevet verdenskendte for at være vigtige og kloge, men samtidig umulige at forstå. Men er de nu også det – umulige at forstå? Med denne række får du en introduktion til nogle af verdens mest agtede teorier, som du rent faktisk kan følge med i. Tag udfordringen op, tænk med på de vilde og nogle gange paradoksale tanker, og bliv klogere på nogle af verdens mest kendte teorier.

- 23/01: Relativitetsteori.** Sofie Marie Koksang, adjunkt i teoretisk astrofysik, Syddansk Universitet
- 30/01: Mængdelære.** Simon Kristensen, professor i matematik, Aarhus Universitet
- 06/02: Geometri.** Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet
- 13/02: Sandsynlighedsteori.** Andreas Basse-O'Connor, professor i sandsynlighedsteori, Institut for Matematik, Aarhus Universitet
- 20/02: Kvantemekanik.** Klaus Mølmer, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 27/02: Strengteori.** Emil Have, postdoc ved Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

2511-068

Universet – fra Big Bang til Beethoven

— **TID:** 26/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Hvad skete der i Big Bang? Hvad bliver universets skæbne? Lever vi i virkeligheden i et multivers med uendeligt mange parallelle universer? Tag med på en fascinerende og forunderlig rejse ud i universet. Forelæsningen stiller skarpt på en række af de helt store spørgsmål inden for kosmologien og præsenterer vores nuværende forståelse af, hvordan verden har udviklet sig fra Big Bang og frem til i dag – en rejse forbi stjerner og planeter, der fødes i glødende skyer af gas og støv, gigantiske sorte huller i midten af enorme galakser samt de mystiske ingredienser, som dominerer vores univers: mørkt stof og mørk energi.

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE. SE SIDE 39 OG 87

Lyt til de nye podcasts
 'Fuld af viden' og
 'Forskning på etikkens kant'

2511-183

Hvad er tid?

— **TID:** 11/3, 3 tirsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

I årtusinder har vi mennesker grundet over, hvad tid er for en størrelse. Det hævdes, at tiden går i stå i et sort hul, og at der før Big Bang ikke eksisterede tid. Vi bruger dog hele tiden 'tiden' til at beskrive den verden, vi kender. Vi kan også se, at vi ældes. Men måske giver vores opfattelse af tid slet ikke mening, og vores tidserfaring kan være en illusion. I hvert fald i fysisk forstand. Så hvad er tid? Er der en sammenhæng mellem den tid, vi mennesker erfarer, og den teoretiske tid, som fysikken arbejder med?

- 11/03: Tidens fysik.** Poul Henrik Damgaard, professor i teoretisk partikelfysik, Niels Bohr Institutet
- 18/03: Tidens gang – aldring (på letforståeligt engelsk).** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 25/03: Tidens psykologi og mentale tidsrejser.** Osman Skjold Kingo, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

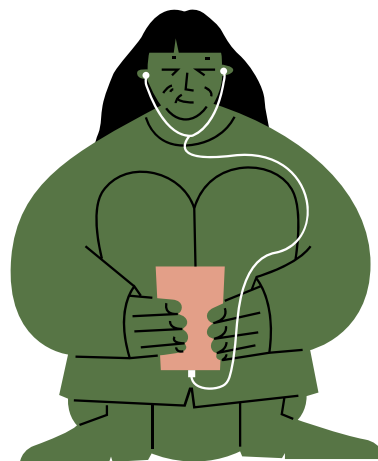
2511-107

Fugletrækkets gåder

— **TID:** 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kevin Kuhlmann Clausen, seniorforsker i faunøkologi, Aarhus Universitet

Fugle har altid fascineret os. Mest af alt med deres evne til at kunne flyve. For mange fugle er det at flyve ikke kun en fornøjelig fritidsaktivitet, men nødvendigt for at kunne overleve. Det gælder især for de fuglearter, der hvert år trækker mellem arktiske yngleområder og varmere overvintrings kvarterer og på den måde tilbagelægger adskillige tusinde kilometer to gange om året. Men hvorfor er det nødvendigt for fuglene at trække? Hvordan finder fuglene egentlig vej? Og hvordan kan vi følge dem? Vi sætter fuglene i fokus og forsøger at besvare nogle af fugletrækkets mange gåder. Dagen slutter med fuglekiggeri ved Egå Engsø.

- 10:00: Forelæsninger på Ny Munkegade 118**
- 12:30: Frokostpause og egen transport til Egå Engsø**
- 13:45: Fuglekiggeri ved Egå Engsø**
- 16:15: Tak for i dag**

2511-525

Videnskaben bag maden: Havets rolle i den grønne omstilling

TID: 20/3, 1 torsdag, kl. 17.00-20.00

PRIS: 575 kr., studerende 475 kr.

STED: Se fuau.dk

UNDERVISER: Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevarerinnovation, Københavns Universitet

Vi skal spise mindre kød og mere grønt. Hvad enten begrundelsen herfor er sundhed, bæredygtighed eller klimahensyn, er problemet, at det grønne mangler de grundsmage, især umami, som vi evolutionært er betinget til at eftertrage. Så spørgsmålet melder sig nu, om vi kan lave så velsmagende mad af grønt, at vi i længden kan holde ud at spise mere og mere forskelligt grønt. Forelæsningen kommer med et par bud som svar herpå og vil med eksempler fremhæve, at fødevarer fra havet — fisk, krebsdyr, bløddyr og tang — må spille en vigtig rolle i den grønne omstilling. Der lægges særligt fokus på blæksprutter og rogn, og undervejs kommer der nogle små smagsprøver. Efter foredraget serveres lækre tilberedninger inspireret af foredraget.

17.00: Forelæsning: Havets rolle i den grønne omstilling

18.00: Flerretters middag inkl. vin og vand

2421-245

Forunderlige former – en rejse i ukendt landskab

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Tag med på en spændende rejse, hvor vi skal opleve naturens, kunstens og matematikkens sammensmeltning i en fascinerende cocktail, som vil være fyldt med overraskende og forunderlige sammenhænge. Vi skal opleve, hvorledes femkanten har det hele i sig – femtallets endelighed og det gyldne snits enestående uendelighed – samtidig med at det er blomsterverdenens foretrukne blomstringsform. Vi skal også dykke ned i fraktalernes forunderlige verden og opnå en dybere forståelse af disse sæere former. Vi skal bevæge os på grænsen mellem orden og kaos for at opleve, at meget simple processer ligger bag disse strukturer, der dog samtidig er en central del af naturens evigt foranderlige formsprog. Der kræves ingen matematiske forudsætninger.

2511-021

Det periodiske system fra Ac til Zr

TID: 8/4, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Ulla Gro Nielsen, ph.d. i kemi

Det periodiske system har i mere end 150 år været kemikerens bibel, da det organiserer de kendte grundstoffer efter atomvægt og egenskaber. Det tillod forudsigelsen og egenskaberne af endnu ukendte grundstoffer. I dag spiller adgangen til de rette grundstoffer en vigtig rolle i verdenspolitikken og den grønne omstilling. Overgangen fra fossile brændstoffer til vedvarende energi har medført en stigende efterspørgsel på de grundstoffer, der fx indgår i batterier og vindmøller. Kemikerne tager derfor udgangspunkt i det periodiske system og grundstoffernes egenskaber, når de skal udvikle nye bæredygtige materialer. Dette foredrag går på opdagelse i det periodiske system fra kvantemekanikken og kemikerens eksperimenter i laboratoriet til fremtidens bæredygtige samfund.

2511-537

Myrer – forskerforedrag og danseforestilling

TID: 8/4 eller 9/4, kl. 18.30-20.25

PRIS: 120-245 kr. for forestilling + foredrag

UNDERVISER: Hans Joachim Offenberg, seniorforsker i plante- og insektøkologi, Aarhus Universitet

SAMARBEJDSPARTNER: Bora Bora

Myren er arbejder, ingeniør, kriger og elsker. Den kultiverer naturen, opretholder den biologiske orden og er villig til at gå i døden for fællesskabet. En superorganisme og et organiseret samfund, der får den skandinaviske velfærdsstat til at ligne det rene anarki. Tag med til en forelæsning og danseforestilling baseret på bogen 'Myrer' fra Aarhus Universitetsforlag, hvor forfatter og seniorforsker Hans Joachim Offenberg fortæller om myrernes forunderlige levevis og organisering i samfund med både dronninger, slaver og kannibalisme. Oplev her efter myrernes verden fortolket i en fængende koreografi, der blander street dance, club dance, martial arts og samtidssans og peger på, at de små væsener i virkeligheden kan vise mennesker vejen frem i en verden præget af grænseløs individualisme og udfordringer, der kalder på kollektive svar.

2511-466

Jordens og livets historie

TID: 28/4, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Hvordan opstod Jorden? Hvordan blev kontinenterne, havene og atmosfæren skabt? Hvordan opstod livet? Hvordan har klimaet udviklet sig igennem historien, og hvorfor og hvordan skiller klimaets tilstand sig særligt ud i dag? Jorden er ca. 4,5 milliarder år gammel, og i dette enorme tidsrum er der sket voldsomme geologiske, biologiske og klimatiske forandringer, der skabte de rette betingelser for, at liv kunne opstå. Hør om de vigtigste begivenheder i planen Jordens udvikling.

28/04: Jordens dannelse og udvikling.

Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

12/05: Klimaet gennem Jordens historie

(på lefforståeligt engelsk). Stéphane Bodin, Lektor, Institut for Geoscience

19/05: Jordens udvikling og det tidligste liv.

Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

26/05: Jordens og menneskets dybe fremtid sammen.

Bo Holm Jacobsen, lektor emeritus i geofysik, Aarhus Universitet

2511-358

Oplev Danmarks natur: På vandring med forskerne

TID: 30/4, 2 onsdage, kl. 16.30-18.30
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
STED: Se mødesteder nedenfor

På to ture skal vi sammen se nærmere på det mylder af liv, der findes uden for vores egen dør tidlig sommer her i Danmark. Lær at bestemme nogle af de mest almindelige danske arter, så du kan genkende dem, næste gang du støder på dem. Hør spændende historier om fugle- og plantelivet, og bliv klogere på forskningens nyeste opdagelser. Snør traveskoene, og tag med forskerne på vandring i den danske natur.

30/04: Fugletur. Kevin Kuhlmann Clausen, seniorforsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet. Mødested: P-pladsen ved Eskelunden, Eskelundvej 14

07/05: Plantetur. Anders Sanchez Barfod, lektor i biologi, Aarhus Universitet. Mødested: P-pladsen ved Brabrand Stadion, Engdalsvej 86

2511-509

Hjernechips og kunstig intelligens

TID: 26/5, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Benjamin Svejgaard, læge, ph.d.-studerende og klinisk lærer, Aarhus Universitet

Verden over arbejder forskere på at smelte menneskehjernen sammen med computere. For nogle rejser det nye muligheder for behandling af alvorlige sygdomme. På andre rejser hårene sig i nakken. Bliv opdateret på, hvor langt fremme forskere er med at indoperere chips i menneskehjernen, og få overblik over hjerneteknologiens kommercielle landskab – og hjerneteknologiens historie, som allerede startede i sidste århundrede. Bliver det almindeligt at få indopereret en chip i hjernen, og hvad kan den i så fald bruges til? Vil teknologien virkelig kunne smelte menneskehjernen sammen med kunstig intelligens?

2511-333

Svampeliv

TID: 26/5, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Jens H. Petersen, mykolog, fotograf og forfatter

Svamperiget er det skjulte rige, der lever overalt omkring os, men som kun gør sig bemærket når frugtlegemerne popper frem i svampesæsonen. Men hvad er egentlig svampenes funktion og natur? Svampe er naturens uundværlige skraldemænd, der omsætter alt det døde plantemateriale, og de er planternes utrættelige hjælpere, der understøtter fotosyntese, plantevækst og nedtag af CO₂ til jorden. De usynlige hjælpere, der holder det hele igang. Forelæsningsen er opbygget af film og billeder og vil komme omkring svampesporer, svampehyfer, svampemycelier, svampevækst, svampefrugtlegemer og svampenes roller i økosystemet.

2521-180

Tal

TID: 1/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

Tal er alle vegne. Vi ser dem måske ikke så tydeligt, men de er der. Vi måler og vejer som aldrig før, og tal styrer både vores individuelle hverdag og vores samfund og videnskab. Tal kan være tørre, men de kan også være fascinerende, næsten mystiske. De kan være synlige som klokkeslæt og busruter, hårdtslående som eksamenskarakterer, eller mere skjulte som dem, der indgår i videnskab og politiske beslutninger. Nogle kan endda være bange for nogle tal eller have tal som personlige venner. Men hvad er de faktisk, disse tal? Hvor kommer de fra? Hvad kan de bruges til? Og kan de misbruges? Tag med på en rundtur i tallenes idé- og kulturhistoriske perspektiver.

2521-240

Kvantefysik og filosofi

TID: 21/10, 1 tirsdage, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

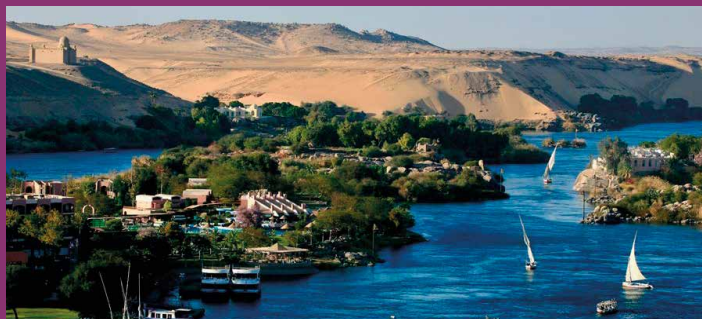
Kvantefysik er en af de mest succesrige teorier, mennesket endnu har udviklet. Den har givet os indsigt i atomernes verden og gjort det muligt at udvikle helt nye teknologier. Men det er også en fysisk teori, som beskriver fænomener, vi ikke kender fra vores dagligdag. Og som vi ikke har noget godt sprog for, og som også er i modstrid med vores erfaringer. Hvad fortæller kvantefysikken os om verden, og hvad er de filosofiske konsekvenser heraf? I forelæsningsen vil vi se på kvantefænomener og teorien, der bruges til at forklare dem, samt diskutere, om nogle af aspekterne har filosofiske konsekvenser.

Tilmeld dig
nyhedsbrevet
på fuau.dk

Opdag Mellemøsten

OVER
25 ÅRS
ERFARING
I MELLEM-
ØSTEN

På sporet af Egypten

En rejse gennem Egyptens rige historie

- Egyptens største mesterværker samt trinpyramiderne ved Sakkara
- 4 nætter i Luxor med god tid til fordybelse i områdets templer og grave
- 2 indenrigsflyvninger giver mindre transporttid og flere oplevelser

11 dage · halvpension · fra 19.990 kr.
24. januar · 21. marts · 18. april m.fl.

Lang Weekend i Cairo

Pyramider, bazarer og moskéer

- Flyv direkte fra København til Cairo
- Opdag både pyramiderne ved Giza og Sakkara
- Bo på øen Zamalek i Nilen, med mere ro end i Cairos centrum

5 dage · halvpension · fra 9.990
23. marts · 19. okt · 23. nov m.fl.

Forlænget weekend i Istanbul

Oplev essensen af Istanbul på 5 dage

- Oplev Istanbuls skjulte juvel Rustem Pasha Moskéen
- Udforsk Hagia Sophia; det flotteste eksempel på byzantinsk arkitektur
- Sejl på Bosphorus-strædet, som skiller Europa og Asien

5 dage · halvpension · fra 8.790 kr.
10. april · 17. april · 1. maj · 8. maj 22. maj m.fl.

Rundrejse i det nordlige Algeriet

Romersk historie, berberliv og Sahara

- Opdag den naturskønne M'Zab-dal og de omkringliggende berberbyer
- Spis picnic i Sahara, og oplev det særprægede ørkenlandskab
- Se den romerske kulturarv i både Djemila, Tidiis, Tipaza og Timgåd

8 dage · halvpension · fra 13.990 kr.
1. marts · 12. april · 2. maj · 13. sept m.fl.

Marokko – et eventyr i farver

Fra Marrakesh gennem ørkenbyer til Essaouira

- Oplev folkelivet i Marrakesh' labyrintiske medina
- Udforsk den mur-omkransede karavaneby Taroudant
- Bo på riad i kystbyen Essaouira og smag det marokkanske køkken

8 dage · halvpension · fra 10.990 kr.
23. feb · 11. marts · 22. marts · 22. april m.fl.

Jordans højdepunkter

Fra Jerash i nord til Wadi Rum i syd

- Vi er din garanti for en tryk og velplanlagt rejse
- Vi oplever ørkenen Wadi Rum fra åbne pick-up trucks
- Hav god tid til at udforske verdensvidunderet Petra

8 dage · halvpension · fra 13.990 kr.
13. april · 27. april · 7. sept · 21. sept m.fl.

Mindre grupper · Danske rejseledere
86 22 71 81 · www.viktorsfarmor.dk

★ Trustpilot

Fremragende | 4,7 ud af 5

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

Religion & filosofi

2511-186

Thomas Mann – 150 år

— **TID:** 11/1, 1 lørdag, kl. 10.15-15.00 (Dokk1 åbner kl. 10.00)

PRIS: 450 kr., studerende 225 kr.

STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

2025 markerer 150-året for fødslen af den tyske forfatter og litterære nobelpristager Thomas Mann. Mann har cementeret sit navn i litteraturhistorien takket være sine berømte værker 'Trolddomsbjerg' og 'Døden i Venedig', sin sublim evne til at kombinere nøgtern realisme med dybe psykologiske portrætter og brede realistiske samfundsskildringer med filosofiske dybder. Kom med, når vi denne lørdag fejrer et af de væsentligste forfatterskaber i det 20. århundredes europæiske litteratur.

10.15: "Hundene i underetagen".

Thomas Manns livslange livtag med Nietzsche og Schopenhauer. Søren R. Fauth, lektor i tysk, Aarhus Universitet

11.15: Pause

11.30: Den dæmoniske pagt. Om umiddelbarhed, refleksion og barbari i

Thomas Manns 'Doktor Faustus'. Anders Thyrring Andersen, mag.art. i litteraturhistorie og sognepræst i Vor Frue Kirke, Aarhus

12.30: Frokostpause 30 min

13.30: Thomas Manns forfatterskab i et kunstnerisk krydsfelt mellem psykologi, mytologi og teologi. Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

14.30: Spørgsmål

15.00: Tak for i dag

2511-030

Østens religioner

— **TID:** 21/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Østens spiritualitet er kommet til Vesten. Vi dyrker yoga og taler om mindfulness på arbejdspladsen og i privatlivet. Og hvis nogen snyder i SKAT eller arbejder sort og pludselig oplever, at bilen bryder sammen, taler vi om at blive ramt af 'karma'. Vi møder Østens spiritualitet alle vegne. Men hvilke religiøse tanker og traditioner fra Asien bygger disse moderne teknikker og begreber på? Denne forelæsningsrække introducerer Asiens religioner og deres spiritualitet med nedslag i religionernes historie, begreber og ritualer.

21/01: Østens spiritualitet i Vesten. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

28/01: Hinduisme, yoga og karma. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

04/02: Religion i Østasien, zen og Dao.

Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

11/02: Global buddhisme, mindfulness og nirvana. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

18/02: Tibetansk religion, symboler og lamaer. Jesper Østergaard, ph.d.

i religionsvidenskab, forfatter og underviser, Aarhus HF og VUC

2511-078

Kierkegaard og Løgstrup – Danmarks store eksistenstænkere

— **Tid:** 22/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

Pris: 850 kr., studerende 425 kr.

Underviser: Bjørn Rabjerg, ph.d. og højskolelærer i filosofi, Hadsten Højskole

Søren Kierkegaard og K.E. Løgstrup er to af Danmarks største eksistenstænkere og kulturkritikere. Både Kierkegaard og Løgstrups tanker om kultur, kristendom og menneskeliv finder sted på et filosofisk og teologisk grundlag. Men der er også universelle overvejelser om selve det at være til, hvad enten man er det som filosof, teolog eller ganske almindeligt menneske. Trods det fælles udgangspunkt er deres tænkning vidt forskellig. Forelæsningsrækken er en introduktion til to banebrydende tænkere fortalt igennem de afgørende kritikpunkter, Løgstrup retter mod Kierkegaard. Kom uenigheden og de afgørende spørgsmål i livet nærmere på i denne forelæsningsrække.

22/01: Kierkegaard om sandhed og virkelighed

29/01: Kierkegaards kritik af spidsborgerligheden

05/02: Kierkegaards stadielære.

12/02: Kierkegaardreceptionen og den tidlige Løgstrup

19/02: Menneskets ondskab og livets godhed

26/02: Løgstrups kritik af Kierkegaard

2511-159

Tænkepauser om eksistens

— **TID:** 22/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Man siger, at kærlighed kan flytte bjerge, men kan omsorg rykke mennesker? Er du ensom, når du er alene, og er du nogensinde helt alene? Er tro og frihed varm luft eller en grundsten i ethvert menneskes liv? Og hvordan rører håbet, hvem vi er? Tænkepause-serien er store tanker på små sider. Serien er udviklet af Aarhus Universitetsforlag, og over 60 sider udbreder forskere fra Aarhus Universitet sig om lige præcis det emne, de ved allermost om. De udvalgte 'Tænkepauser' har det til fælles, at de kaster lys over forskellige aspekter ved den menneskelige eksistens.

- 22/01: Kærlighed.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 29/01: Tro.** Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet
- 05/02: Frihed.** Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 12/02: Alene.** Rikke Sand Andersen, professor MSO i antropologi, Aarhus Universitet
- 19/02: Omsorg.** Ditte Alexandra Winther-Lindqvist, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
- 26/02: Håb.** Bertel Nygaard, professor i historie, Aarhus Universitet

2511-373

Thomas Manns univers

— **TID:** 4/2, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Som tysker levede Thomas Mann et dramatisk liv i en tragisk tid. Tysklands tragedier – 1. verdenskrig, nazismen, 2. verdenskrig og Holocaust – er også Manns tragedier. Med disse erfaringer som baggrund skaber Mann et litterært univers med en vældig bredde og dybde. Hans forfatterskab bliver et omfattende epos, der strækker sig fra hans egen tid og tilbage gennem både hans families og Tysklands historie – helt til historiens begyndelse. Både i sit liv og i sit forfatterskab drives Mann af en utrættelig bestræbelse på at opnå det umulige: at bevare humanismen og romanens form, for det at fortælle historier er at skabe sammenhæng og mening.

- 04/02: 'Buddenbrooks' – fra borger til kunstner**
- 11/02: 'Trolddomsbjerg' – en umulig dannelsesroman**
- 18/02: Thomas Mann og Tyskland – fra sympati med afgrunden til en nøgtern humanisme**
- 25/02: 'Josef og hans brødre' – fra drømmende kunstner til myndig borger**
- 04/03: 'Tonio Kröger' og 'Døden i Venedig' – kosmos, eros og kaos**
- 11/03: 'Doktor Faustus' – en pagt med Djævelen**

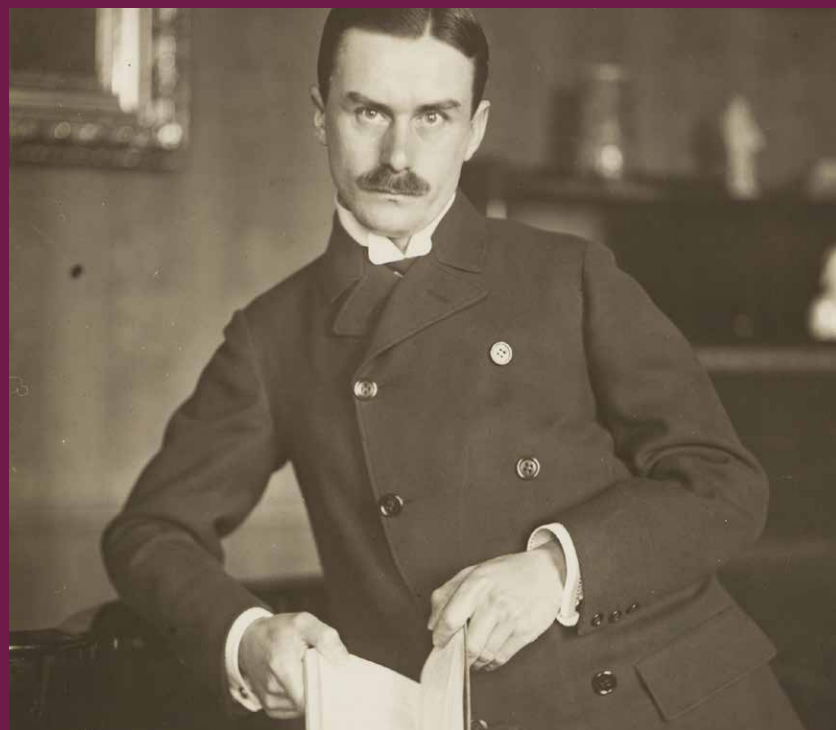
2511-374

Idéhistorie: Det 20. århundrede – ekstremernes tidsalder

— **TID:** 7/2, 8 fredage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Det 20. århundrede er ekstremernes århundrede – spændt ud mellem utopi og apokalypse. Vi oplever en rigdom og frihed som aldrig før i historien, men også omfattende krige og umenneskelige politiske systemer. Oplysningens tro på fremskridtet, friheden og fornuften er tæt på at blive virkeliggjort og samtidig vanskelig at fastholde. Denne spænding finder vi også i århundredets tænkning. Freuds psykoanalyse afdækker ubevidste sider af vores sjæleliv og 'ubehaget i kulturen'. Eksistentialismen fokuserer på fremmedgørelse og meningstab og insisterer samtidig på frihed og mening. Den politiske filosofis centrale tema er århundredets store konflikt mellem liberale demokratier og totalitære systemer.

- 07/02: Det tyvende århundrede mellem utopi og apokalypse. Dybdepsykologi. Freud og Jung.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 14/02: Sprog- og eksistensfilosofi. Wittgenstein, Heidegger, Jaspers og Sartre.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 21/02: Mening i meningsløsheden. Albert Camus, Viktor Frankl og Hannah Arendt.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 28/02: Modernisme til det moderne menneske. Mesterværker i billedkunsten gennem det 20. århundrede.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 07/03: Den lange krig 1914-45. Holocaust og Hiroshima. FN. Verdenserklæringen om menneskerettigheder.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 14/03: Demokrati og retfærdighed. John Rawls, Amartya Sen og Martha Nussbaum.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 21/03: Jürgen Habermas og Axel Honneth – samtale, anerkendelse og frihed.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 28/03: Fukuyama og Huntington. Historiens afslutning eller civilisationernes sammenstød.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

Vi fejrer Thomas Mann 150 år med en temadag på Dokk1 i – allerede lørdag den 11. januar.

i dagtimerne

2511-355

i dagtimerne

Filosofiske eftermiddage på Dokk1: Et menneske af kvalitet

— **TID:** 19/2, 6 onsdage, kl. 12.00-13.45. Ingen undervisning 26/2 og 12/3
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Til alle tider er mennesket blevet bedømt på sine bedrifter. Men hvordan vurderer man disse? Siden antikken har filosoffer, teologer og tænkere funderet over menneskelivets værdi, dets mening, dets dyder og kvaliteter. Disse tanker er stadig relevante i dag. For selvom man er rig og rørig, ung og smuk, så opvejer det ikke mangel på dyder.

- 19/02: Generøsitet.** Kasper Lysemose, post-doc i filosofi, Aarhus Universitet
- 05/03: Dannelse.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 19/03: Tillid.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 26/03: Mod.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 02/04: Retfærdighed.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 09/04: Kærlighed.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2511-065

Islams historie – fra oprindelsen til i dag

— **TID:** 24/2, 4 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab

Islam er i dag verdens andenstørste religion. Men hvordan opstod religionen, og hvordan gik islam fra at være en mindretalsreligion på Den Arabiske Halvø til at etablere sig i enorme territorier? Hvorfor blev islam spaltet i to store retninger, sunni- og shia-islam? Hvordan har muslimer forholdt sig til spørgsmål om lov, teologi og mystik og til den vestlige verden fra 1800-tallet og frem til i dag? Og hvordan kan vi forstå den nyeste tids radikale islamisme? Det er nogle af de spørgsmål, forelæsningsrækken vil komme omkring.

2511-335

Krigen i Ukraine – den kirkelige, nationale og historiske baggrund

— **TID:** 4/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Emil Hilton Saggau, generalsekretær i Danske Kirkers Råd og forsker ved Lunds Universitet

Hvilken rolle spiller religion i krigen mellem Rusland og Ukraine? Og hvordan bruger Putin den ortodokse kirke som en del af sin politiske strategi? Denne aften ser vi nærmere på, hvordan kirken ikke blot er en religiøs institution, men også en magtfuld politisk aktør, som ifølge præsident Putin udgør en af de vigtigste søjler i den russiske sikkerhedspolitik – på linje med landets atomarsenal. Over for russerne står de selvstændige ukrainske kirkelige, kulturelle og nationale traditioner. Bliv klogere på, hvordan religion og politik flettes sammen i en af vor tids mest omvæltende krige. Forelæsningen tager udgangspunkt i bogen 'Hellige Ukraine. Den kirkelige, nationale og historiske baggrund for krigen i Ukraine', (Eksistensen).

2511-047

Visdommens rum

— **TID:** 30/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Anders Dræby, ph.d., filosof og forfatter

I dag har vi en højere levestandard end nogensinde før, men samtidig har vi gennem årtusinder fjernet os fra de åndelige rødder og essentielle sider af tilværelsen. Selv om vi har materiel velstand og sikkerhed, er tiden også præget af stigende rodløshed og fremmedgørelse, og stadig flere af os begynder at længes efter noget større, at finde hjem og at høre til. Få indblik i en åndelig visdom, som rummer universelle indsigter, der for længst er blevet fortrængt af vores moderne liv, men som vi paradoksalt nok har mere brug for end nogensinde. Forløbet bygger på bogen 'Visdommens rum – om at vende tilbage til de åndelige rødder og finde hjem', (Akademisk Forlag).

2511-077

Sex og religion i antikken

TID: 12/3, 4 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Når den kristne kirkefader Tertullian tordnede imod romersk hedenskab, beskrev han malende, hvordan romerne ved de religiøse fester åd, drak, ofrede forrådnede kød til guderne og horede mellem altrene. I kristne martyrbetninger beskrives kvindelige martyrer ofte i et seksualiseret sprog med fokus på synd og ærbarhed. Og i den ældste klosterlitteratur berettes om kvinders omvendelse fra prostitution til askese. Bliv klogere på forholdet mellem sex og religion i antikken.

12/03: Stigende velstand og faldende moral i antikkens Rom. Susanne William Rasmussen, dr.phil., ph.d. i antikhistorie og religionssociologi

19/03: Strandfester, sexorgier og spørgsmålet om kvindefrigørelse i antikkens Rom. Susanne William Rasmussen, dr.phil., ph.d. i antikhistorie og religionssociologi

26/03: Sex og ærbarhed i martyrbetninger. Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

02/04: Prostitution og askese i klosterlitteratur. Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

2511-375

Kierkegaard og Dostojevskij – om angsten for det gode

TID: 18/3, 4 tirsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Kierkegaard og Dostojevskij skaber universer spændt ud mellem ekstremer. Her møder vi en erfaringsverden, der rækker fra himmel til helvede, fra det grænseløst gode til det afgrundsdybt onde. Forelæsningerne vil tage fat om den mørke side af Kierkegaards og Dostojevskijs universer: det dæmoniske, som er kærlighedens modsætning. Det dæmoniske er angsten for det gode, angsten for friheden og angsten for åbenheden i mødet med den anden. Vær med, når vi sætter fortælleren Dostojevskij i dialog med tænkeren Kierkegaard og lader dem belyse hinanden.

18/03: Kierkegaard. 'Forførerens Dagbog' – dæmonisk erotik

25/03: Dostojevskij. 'Onde ånder' – et univers omkring en sort sol

01/04: Kierkegaard. 'Begrebet Angst' – angst for det gode

08/04: Lys i mørket?

2511-378

Arbejdets filosofi

TID: 30/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Jakob Holgersen Lovas, cand.mag. i filosofi, højskolelærer og selvstændig foredragsholder

Arbejde er et af tidens mest omdiskuterede emner, der kan få selv statsministeren op af stolen. Og det er helt forståeligt. Arbejdet fylder halvdelen af vores vågne timer og handler ofte om mere end bare løn, fordi mange søger identitet og mening på arbejdspladsen. Men hvordan kom det i stand, at vi alle blev medarbejdere, der realiserer os selv gennem vores lønarbejde? Hvad er det, vi arbejder for? Og hvad er arbejde i det hele taget for noget? Det bliver vi klogere på, når vi dykker ned i lønarbejdets filosofi og dramatiske historie og trækker tråde frem til det stadig mere grænseløse arbejdsmarked af i dag. Vær med, når vi tager pulsen på det moderne arbejdsliv og sætter det, der kan opleves som personlige udfordringer ind i en bredere historisk og filosofisk ramme, der fjerner det individuelle og gør arbejdet til et kollektivt og politisk spørgsmål.

2511-377

Simone de Beauvoir – en vigtig feministisk tænker

TID: 30/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at være kvinde – og hvem bestemmer svaret? Simone de Beauvoirs liv og idéer har været intet mindre end revolutionerende. Hendes tanker har påvirket kvindeskampen siden 1940'erne, og hun er stadig afgørende for vores kønsdebat og den moderne feminisme. Bliv klogere på en af feminisens vigtigste tænkere, når vi dykker ned i Simone de Beauvoirs tanker, provokerende spørgsmål og banebrydende værker – fra hendes analyser af frihed og autenticitet til hendes kritik af kvindens roller som mor, ægtefælle og borger.

2511-379

i dagtimerne

Fremmed i verden – Dostojevskij, Thomas Mann, Kafka, Sartre og Camus

TID: 4/4, 4 fredage, kl. 11.15-13.00. Ingen undervisning 18/4
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Karen Blixen har engang sagt, at "alle sorger kan bæres, hvis du sætter dem ind i en fortælling eller fortæller en historie om dem". Men er det altid muligt at give vores oplevelser sammenhæng og måske mening ved at fortælle en historie? Eller er der erfaringer, der åbner en afgrund, hvorom der ikke kan fortælles? Denne forelæsningsrække handler om fortællinger, der bevæger sig i grænselandet mellem mening og meningsløshed. Deres tema er oplevelsen af at være fremmed i verden, fremmed fra andre mennesker og fremmed fra sig selv. De viser os en virkelighed, der er meget forskellig fra vores, men alligevel kan vi spejle og genkende os selv i dem.

04/04: Opvågninger i selskab med Thomas Mann, Dostojevskij og Kafka

11/04: Dostojevskij: 'Dobbeltgængerens' og Franz Kafka: 'Processen'

25/04: Sartre: 'Kvalme' og Camus: 'Den fremmede'

02/05: Thomas Mann: 'Buddenbrooks', 'Tonio Kröger' og 'Døden i Venedig'

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2511-380

Immanuel Kant for et større publikum – oplev Rune Lykkeberg

— **TID:** 7/4, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

Immanuel Kants tænkning var oplysningstidens højdepunkt, måske er han faktisk den vigtigste moderne tænker overhovedet. Kants filosofiske arbejde er så moderne, at det ikke giver mening at søge 'tilbage' til Kants tænkning, for vi er stort set ikke kommet videre. I årene fra 1780 til 1790 gennemførte Immanuel Kant et så radikalt opgør med filosofien, at det i hans nekrolog stod skrevet, at hans revolution af tænkningen var større og væsentligere end den franske revolution. I løbet af de ti år skrev han tre såkaldte kritikker, som er blevet fundament for den moderne moralfilosofi, erkendelsesteori og æstetiske tænkning. Hav mod til at bruge din egen forstand, og lad dig oplyse af Kants tænkning i selskab med Rune Lykkeberg. Forelæsningsen bygger på bogen 'Kant for et større publikum', der er på vej fra Informations Forlag.

2511-169

Forstå 'Matador' med filosofien

— **TID:** 7/4, 1 mandag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk.

Matador er klassikeren over alle danske dramaklassikere. Serien, der er blevet en fortælling om vores fælles historie, om dilemmaer og livets gang, og om hvordan krigen formede os som samfund. Serien lærer os unægtelig om vores historie og samfundsforhold i årene omkring 2. verdenskrig, men den rummer også dybere betragtninger om godt og slet, om eksistens og tro og om kvindekamp og broderopgør. Filosofien er med andre ord den nøgle, der kan låse op for de dybe, ambivalente eller forargende øjeblikke og give os Korsbæk til eftertanke. Speedforedragene er baseret på udgivelsen 'Matador og filosofien – Korsbæk til eftertanke' (Forlaget Frydenlund).

- 17:15:** "Jeg hader jeres hykleri" – hykleri og moralsk dobbeltspil i 'Matador'. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 18:15:** Næste station: Korsbæk – om tid og sted i 'Matador'. Niels Wilde Langballe, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 19:00:** Pause 30 min
- 19:30:** "Jeg ville hellere have haft den af far" – Iris Murdoch om Mads Skjerns karakter. Anne Eggert Stevns, ph.d.-studerende i filosofi, Aarhus Universitet
- 20:30:** Livsanskuelser i 'Matador'. Kristian-Alberto Lykke Cobos, cand.mag i filosofi og ekstern lektor, Aarhus Universitet

2511-034

Fra fænomenologien til eksistensfilosofien: Husserl, Heidegger og Sartre

— **TID:** 8/4, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvordan gik det til, at fænomenologien blev til eksistensfilosofi? Bag det spørgsmål gemmer sig en af de mest fascinerende historier i det 20. århundredes filosofi. Fænomenologiens fader, Edmund Husserl, havde ved århundredets begyndelse proklameret, at filosofien endelig skulle gøres til en 'streng videnskab', hvor den skulle forholde sig fordomsfrit til 'de rene fænomener'. Det krævede, at den så bort fra alt det, der blot tilfældigvis eksisterede, for i stedet at beskrive det essentielle – det væsentlige – der lå bagved. Martin Heidegger opdagede snart et fænomen, hvis væsen lå i eksistensen, nemlig den menneskelige tilstedeværen. Det blev startskuddet til den franske eksistentialisme, hvis motto ifølge Sartre var, at 'eksistensen går forud for essensen'. Ud fra den idé udfoldede Sartre de eksistentialistiske hovedbegreber om frihed, valg, selvbedrag og forladthed i skyggen af 'Guds død'. Få i løbet af en dag et filosofisk indblik i tilblivelsen af efterkrigstidens eksistentialisme.

2511-033

Frihedens filosofi: Indføring i den tyske idealisme

— **TID:** 22/4, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:30
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I slutningen af oplysningstiden foretog Kant en revolution af filosofien, der muliggjorde en radikal forståelse af den menneskelige frihed. "Mit system er frihedens første system", skrev Fichte. Og hermed var den tyske idealisme begyndt. For den tyske idealisme var frihedens filosofi – men samtidig en filosofi, der ville formulere sig i form af et system. Fundamentet for dette system fandt Fichte i selvbevidstheden. Men selvbevidstheden viste sig at være vanskeligere end forventet at gøre rede for. Hegel måtte derfor formulere en filosofi, hvor bevidstheden gennemgik en lang erfaringsrejse, inden den kunne komme til sig selv. Ved enden af den rejse opdagede Schelling, at friheden nu stod ved en afgrund i form af det onde. Det bragte hele den tyske idealisme til sin afslutning. Således afløstes den periode, der var begyndt med tanken om den rene fornuff hos Kant, med mistanken mod fornuffen: Kierkegaards eksistentialisme, Nietzsches perspektivisme og Freuds psykoanalyse.

- 22/04:** Forspil: Den kritiske tanke – Kant
- 29/04:** Fichte: Selvbestemmelse og selvbevidsthed (Videnskabs-læren)
- 06/05:** Hegel: Selvbevidsthed og frihed (Åndens fænomenologi)
- 13/05:** Schelling: Frihed og ondskab (Den menneskelige friheds væsen)
- 20/05:** Efterspil: Mistankens mestre – Kierkegaard, Nietzsche og Freud

2511-066

Løgstrup og Sløk – venskab og kampe

TID: 23/4, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
UNDERVISER: Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus
 Universitet

Fra 1940'erne og frem til i dag har to af Danmarks mest indflydelsesrige
 tænkere været K.E. Løgstrup (1905-1981) og Johannes Sløk (1916-2001).
 De var som professorkolleger på Aarhus Universitet en dynamisk duo
 – og til tider hinandens største udfordrere. De beskæftigede sig begge
 med livets store problemstillinger i alt fra menneske til Gud. Over fem fo-
 relæsninger vil deres tænkning blive konfronteret og diskuteret, og deres
 spor i eftertiden vil blive fulgt frem til nutiden.

- 23/04:** Moderne teologer eller gamle tanker i nye klæder
30/04: Et venskab og et fællesskab i eksistensfilosofien
07/05: Vejene skilles og fører til en 'ikke-angrebspagt'
14/05: Absurd tro eller suveræne livsytringer
21/05: Aktualitet og relevans i dag – fra Villy Sørensen til
 Hans-Jørgen Schanz

2511-381

Eftermiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: På herrens mark – introduktion til eksistensfilosofi

TID: 28/4, 5 mandage, kl. 12:00-13:45
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Som mennesker lever vi ikke bare vores liv umiddelbart og uproblema-
 tisk. For at leve livet må vi også føre det. Problemet er, at vi ikke ved,
 hvordan vi skal bære os ad. Der følger ingen manual med et menneskeliv.
 Mennesket er 'på herrens mark'. Eksistensfilosofien tager livtag med lige
 præcis det problem: Hvad indebærer det at være kastet ind i eksisten-
 sen? Vær med, når vi åbner døren ind til eksistensfilosofiens verden, hvor
 du vil møde en af hovedstrømningerne i moderne filosofihistorie. Vi gri-
 ber sagen tematisk an og undersøger nogle af de grundfænomener, der
 møder os på herrens mark.

- 28/04:** Angst
05/05: Samvittighed
12/05: Fællesskab
19/05: Glæde
26/05: Generøsitet

Få meget viden på
en enkelt aften

HVERT SEMESTER BYDER PÅ MANGE
FORELÆSNINGER PÅ EN ENKELT AFTEN

2511-174

To fag, ét emne: Hvad er angst?

TID: 19/5, 1 mandag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISERE: Aida Hougaard Andersen, aut. psykolog og lektor i
 psykologi, Syddansk Universitet, og Kasper Lysemose, postdoc i filosofi,
 Aarhus Universitet

For psykiatrien er angst en lidelse, man kan diagnosticere, og for dem,
 der lider af den, medfører den en faldende livskvalitet eller nedsat evne
 til at varetage familie- og arbejdsmæssige forpligtelser. For filosofien er
 angsten ikke en sygdom, men en grundtilstand og et fænomen, som siger
 os noget om, hvad det vil sige at være menneske. Få sat perspektiv på
 angst fra to vinkler, der komplementerer og udfordrer hinanden.

2511-382

Filosofisk gåtur: Så længe man går, så går det nok

TID: 1/6, 1 søndag, kl. 10:00-11:30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Foran Skovmøllen, Skovmøllevej 51, 8270 Højbjerg
UNDERVISER: Carsten Fogh Nielsen,
 ekstern lektor i filosofi, Syddansk Uni-
 versitet

Der er en forbindelse mellem mental og fysisk sundhed. Det har man væ-
 ret klar over i flere århundreder. Filosofer som Immanuel Kant og Søren
 Kierkegaard er kendte vandrere og spankulerede ofte omkring for at få
 luftet tankerne. Men hvad kan det at flytte fødderne egentlig hjælpe på?
 Hvad skal vi i det hele tage med vandring? Og hvordan kan en gåtur lede
 til psykisk velvære? Denne filosofiske vandring giver dig et filosofisk blik
 på disse spørgsmål.

2521-107

Formiddag i Vor Frue Kirkes sognegård: Om at være til stede i livet

TID: 25/8, 1 mandag, kl. 09:30-11:30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)
UNDERVISER: Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg
 Universitet

Vi ønsker os meningsfuld tid, hvor vi er fuldt til stede, og hvor vi virkelig
 lever i livets øjeblikke. Desværre oplever mange, at tiden også kan være
 præget af tomhed, knaphed eller stress. Det skyldes ikke mindst den for-
 øgelse af livstempoet, som sociologen Hartmut Rosa har påvist præger
 vort samfund. Hvordan når vi da frem til at leve i en meningsfuld tid? Få
 indsigt i, hvordan du får større sans for en tilblivende og dvælende måde
 at være til stede i tiden på.

2521-108

i dagtimerne

Eftermiddag i Vor Frue Kirkes sognegård: Søren Kierkegaard om kærligheden

— **TID:** 25/8, 1 mandag, kl. 12.30-14.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vester-gade 21 (baggård)
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Søren Kierkegaards værk 'Kjerlighedens Gjerninger' er et af de smukkeste, men også mest udfordrende værker om kærligheden i den europæiske idéhistorie. Bliv klogere på kærligheden i selskab med filosof Kasper Lysemose, og hvad det ifølge Kierkegaard egentlig betyder, når kærligheden præsenteres som et bud om næstekærlighed. Hvad gør det ved kærligheden, at den er en pligt? Og hvem er jeg, når budet ikke taler alment, men netop tiltaler mig og siger: "Du skal elske næsten!"?

2521-110

Filosofiens store spørgsmål

— **TID:** 2/9, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Vi må alle af og til stille os selv de allerstørste spørgsmål, der dybest set handler om: Hvilket menneske vil jeg være, og hvilken indflydelse har jeg på det? Heldigvis er der andre, der kom før os, som dedikerede hele deres liv til at tænke over den slags spørgsmål, og som vi kan lære meget af i dag. Gennem fire forelæsninger vil vi undersøge, hvordan historiens filosoffer har grebet nogle af de største filosofiske spørgsmål an: Hvad er sandt, hvad er rigtigt, hvad er skønt, og er jeg fri til at vælge det? Få indsigt i begreber som sandhed, moral, æstetik og frihed og perspektiv på dine egne overvejelser, når livets store spørgsmål trænger sig på.

- 02/09: Det sande.** Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
09/09: Det skønne. Jonas Holst, lektor i filosofi, San Jorge Universitet, Zaragoza
16/09: Det gode. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
23/09: Friheden. Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder i Det Ethiske Råd

2521-039

Rundt om Heidegger: Menneske, teknik, kunst, sprog, tænkning

— **TID:** 2/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I 1927 udgav Martin Heidegger det værk, der med ét slag gjorde ham berømt, og som for mange står som det 20. århundredes filosofiske hovedværk: 'Væren og tid'. Men 'Væren og tid' var ikke det sidste ord, som 'trollmanden fra Mefykirch' skulle fortrylle med. Efter krigen – hvor Heidegger blev involveret i de politiske begivenheder på den forkerte side af historien – skrev han en række tekster, der skulle få en langsommere, men enorm indflydelse. Selv talte han om en vending i sin tænkning. Her beskæftigede han sig med spørgsmål som: Hvad bliver der af vores forståelse af mennesket efter humanismens forlis? Hvilken skæbne går vi i møde i teknikkens tidsalder? Hvilken rolle spiller kunstværket for os? Står vi, paradoksalt nok, i fare for at miste vores hævdvundne sprogbeholdning netop midt i kommunikationens tidsalder? Og hvad vil det overhovedet sige at tænke?

- 02/09: Mennesket (Et brev om 'humanismen')**
09/09: Teknikken (Spørgsmålet om teknikken)
16/09: Kunsten (Kunstværkets oprindelse)
23/09: Sproget (Hvorfor digtere?)
30/09: Tænkning (Hvad vil tænkning sige?)

2521-250

Besøg det buddhistiske Quang Huong-tempel

— **TID:** 15/9, 1 mandag, kl. 19.00-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Buddhismen er en af de ældste religioner i verden, og den femte største religion. Også i Danmark praktiseres buddhismen med 40 buddhistiske grupper – herunder 20 trossamfund – og 20 templer. Kom med på besøg i det buddhistiske Quang Huong-tempel, når vi åbner døren ind til en verden af karma, indre ro og røgelse midt i Tilsts industri kvarter. Bliv klogere på, hvad buddhisme er, og få et indblik i, hvordan et dansk buddhistisk tempel ser ud, og hvordan buddhismen praktiseres i Danmark.

2521-111

Hvad enhver bør vide om det gode liv

— **TID:** 3/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vi lever i en tid, hvor tempoet er højt, og vi nemt kan komme til at fare vild i de mange be-drifter og gøremål, vi sætter os for at nå. Når vi har en ledig stund til eftertænsksomhed, kan tvivlen indfinde sig: Lever jeg et godt liv? Er der noget, jeg burde gøre anderledes? I denne forelæsningsrække sætter vi fokus på det hele menneske. Vi besøger filosofien og spørger, hvad det gode liv mon er? Vi ser indad på den mentale sundhed og på vores vaner. Vi kaster et blik på meningsdannende aktiviteter som litteratur og natur, og så skal vi blive klogere på en god balance mellem arbejdsliv og privatliv. Kom og bliv inspireret, når vi dykker ned i, hvad enhver bør vide om det gode liv.

- 03/09: Det gode liv ifølge filosofien.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
10/09: Mental sundhed og det gode liv. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, og ekstraordinær professor, North-West University, SA
17/09: Det gode liv med litteraturen. Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen
24/09: Skab nye og meningsfulde vaner. Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
01/10: Det gode liv og ro i naturen. Dorthe Varning Poulsen, fysioterapeut, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet
08/10: Meningsfuld balance i privat- og arbejdsliv. Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Hør om håbets betydning for mennesker

SE SIDE 57

2521-112

i dagtimerne

Jødernes historie på Jesu tid – på Antikmuseet

TID: 2/10, 1 torsdag, kl. 14.00-16.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Antikmuseet, Aarhus Universitet, Victor Albecks Vej 3
UNDERVISER: Kasper Bro Larsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Kom med på Antikmuseet på Aarhus Universitet, når professor i teologi Kasper Bro Larsen vil fortælle jødernes historie på Jesu tid. Jødernes historie er en dramatisk fortælling fra makabæropøret mod de græske konger over romernes erobring og Herodes den Store til Jerusalems ødelæggelse og jødernes kamp for et nyt tempel under messiaskandidaten Bar Kokhba. Det er denne verden, som den tidlige kristendom bliver til i. Historien illustreres med Antikmuseets lille, men fine samling af romerske og jødiske mønter – oldtidens propagandistiske massemedium.

2521-113

Feminismens bølger – fra stemmeret til #MeToo

TID: 6/10, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet

Feminisme er et af samtidens store debatemer. Bliv klogere på feminismens historie, der spreder sig over fire perioder med fire forskellige kampe – fra første bølge, der centrerede sig om politisk ligestilling og kvinders stemmeret, til anden bølge med fokus på kampen for økonomisk og social lighed og seksuel frigørelse over tredje bølge om kønskamp og queer-retigheder til nutidens fjerde bølge, der bevæger sig i digitale arenaer, som fx #MeToo-bevægelsen, og med popdroninger som Beyoncé og Taylor Swift, der er fremtrædende ikoner. Er feminismen gået for langt – eller er der stadig lang vej at gå? Få indblik i, hvordan bevægelser og tænkere har formet feministisk historie, og vær med til at diskutere, hvor kampene står i dag.

2521-114

Iris Murdoch og Oxfordkvartetten

TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet

Med mændene i krig under 2. verdenskrig åbnede der sig en mulighed for fire kvindelige filosofistuderende – Murdoch, Anscombe, Foot og Midgley – til at udfordre etikkens plads i filosofien og den traditionelle mandsdominerede filosofi. Selvom det har taget filosofien mange år at få øje på de fire kvinder, er deres arbejde nu med rekordfart på vej ind i mainstreamfilosofien. Bliv klogere på Iris Murdoch og Oxfordkvartetten, der kan fremhæves som et centralt eksempel på, hvordan moralfilosofi kan udforskes og udfordres uden for den traditionelle filosofihistoriske kanon og må gentænkes i lyset af Oxfordkvartettens indsigter.

2521-109

i dagtimerne

Formiddag i Vor Frue Kirkes sognegård: Filosofi og fællessang – det meningsfulde liv

TID: 26/8, 1 tirsdag, kl. 09.30-11.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)
UNDERVISERE: Cecilie Eriksen, ph.d., ekstern lektor, Afd. for Filosofi og Idéhistorie, Aarhus Universitet, og David Mondrup, højskolelærer og musiker

”Vi føler, at selvom alle mulige videnskabelige spørgsmål er besvarede, er vores livsproblemer slet ikke berørt.” Ordene stammer fra filosof Ludwig Wittgenstein. Men hvis vores livsproblemer ikke finder svar gennem videnskaben, hvad handler de så om? Wittgensteins svar er, at de handler om livets mening. Spørgsmålet er nu, hvordan vi får løst problemer med livets mening, hvis naturvidenskaben ikke er til nogen hjælp. Denne formiddag vil intellekt, følelser og fællesskab blive næret gennem fællessang og forelæsning om ét samlet emne.

2521-087

De hemmelige evangelier

— **TID:** 22/10, 4 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Ikke alle Jesusfortællinger fra oldkirken kom med i Bibelen. Centralt i mange religioner finder man en kamp om, hvad den rette tro er, og hvilke skrifter der skal læses. Nogle kommer med, mens andre udebliver. Bliv klogere på apokryferne, Thomasevangeliet, Mariaevangeliet og Judasevangeliet, når vi her introducerer til de såkaldte apokryfe evangelier og deres alternative kristendom. Tag med på en rejse gennem de hemmelige evangelier, når vi går i dybden med de enkelte skrifter.

- 22/10: Apokryferne. Hvor blev de læst, af hvem, og havde de et særligt formål?** Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke
- 29/10: Thomasevangeliet.** Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke
- 05/11: Mariaevangeliet.** Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke
- 12/11: Judasevangeliet.** René Falkenberg, lektor i teologi, Aarhus Universitet

2521-075

Kan tro flytte hjerner?

— **TID:** 25/10, 1 lørdag, kl. 10:00-14:00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Armin W. Geertz, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Mange mennesker henter deres selvforståelse og livskvalitet i religiøs og/eller spirituel tro. Nyere forskning inden for neurovidenskab, kognitionsvidenskab og psykologi viser, at hjernen spiller en grundlæggende rolle i religiøsitet, livskvalitet og helbred. Men hvad er religion egentlig, og hvorfor er hjernen vigtig for studiet af religion? Hvordan studerer man hjernen og religion? Kan disse studier sige noget om, hvorfor vi overhovedet har religion? Det viser sig nemlig, at hjernen er utrolig påvirket af kropslige, kulturelle og sociale forhold. Religiøse tanker og handlinger, ligesom andre kulturelle og sociale forhold, virker på kroppen og hjernen, men også omvendt. Kom med, når vi i løbet af denne forelæsning udvider, hvordan religiøs og spirituel tro påvirker livskvalitet og helbred.

Tag med til
 sommerforelæsninger
 i Vor Frue Kirkes
 Sognegård

SE SIDE 10

2521-115

i dagtimerne

Formiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: Store tanker om hverdagslivet

— **TID:** 27/10, 6 mandage, kl. 10:00-11:45
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)

Hvordan forholdt Kierkegaard sig til angst? Hvad siger Bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærligheden til forskellige tider? I denne forelæsningsrække stiller en række af landets dygtigste forskere skarpt på seks emner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, vrede og lykke, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sindstilstande gennem tiden? Og kan vi overhovedet bruge deres tanker til at tænke noget om vores dagligdag? Dét og meget mere vil blive belyst i denne spændende og vedkommende forelæsningsrække, hvor hver enkelt forsker forholder sig til sit emne ud fra en filosofisk, teologisk eller idéhistorisk vinkel.

- 27/10: Kærlighed.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 03/11: Tilgivelse.** Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet
- 10/11: Vrede.** Thomas Brudholm, ph.d. i filosofi, lektor, Københavns Universitet
- 17/11: Lykke.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 24/11: Længsel.** Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet
- 01/12: Angst.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

2521-116

Er kunstig intelligens en trussel mod vores eksistens?

— **TID:** 28/10, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Pia Lauritzen, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

Det er nemt at frygte, at kunstig intelligens kan blive en trussel mod os mennesker – at teknologien vil tage vores job, manipulere os gennem algoritmer eller måske endda overtage kontrollen helt fra os. Kunstig intelligens får os til at stille spørgsmål til den etablerede orden, som det kan være vanskeligt – måske endda ubehageligt – at tænke på: Hvem er mennesket? Hvad kan maskinen? Hvilke opgaver skal løses af den ene og den anden? Og ikke mindst: Hvilke opgaver bør aldrig overlades til en maskine? Frygt ikke. Der er hjælp at hente i filosofien, som har 2.400 års erfaring med at stille spørgsmål til fundamentale aspekter ved tilværelsen. For selvom kunstig intelligens får os til at sætte spørgsmålstejn ved vores egen eksistens, kan den også bidrage til at gøre os klogere på os selv og vores egen menneskelighed.

2521-187

Tab, sorg og eksistens

- **TID:** 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens, og Carlo Leget, professor i filosofi, University of Humanistic Studies, Utrecht (taler letforståeligt engelsk)

Tab og sorg er en intens, dramatisk og voldsom kraft, der sætter os i kontakt med døden, destruktion, transcendens og evighed. Det er en proces, der skaber store forandringer i os. Men skal vi lede efter at udholde smerten? Eller kan tab åbne til en større og dybere forståelse af, hvad livet handler om – på godt og ondt? For mens vi søger, inviteres vi til at se på os selv og vores liv og til at foretage ændringer. Tab og sorg inspirerer altså også til fordybelse, hengivelse, længsel, mildhed, ydmyghed og øget kærlighed. Det åbner op for fundamentale eksistentielle overvejelser om mening, formål, alenehed, magtesløshed og det at tage ansvar for eget liv. Få et helhedsorienteret blik på tab og sorg, når vi gør op med myter og misforståelser og samler trådene ved at beskrive sorg som en fysisk, følelsesmæssig, kognitiv, social og åndelig-eksistentiel tilstand. Forelæsningsen er baseret på bogen 'Tab, sorg og eksistens' (Akademisk Forlag).

2521-238

”I begyndelsen var fornuften ...” – om det filosofiske Johannesevangelium

- **TID:** 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Kasper Bro Larsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Johannesevangeliet var Luthers og Grundtvigs yndlingsevangelium. Her åbenbarer Jesus Guds kærlighed, og han fremstilles både som mere maskulin og guddommelig end i de øvrige nytestamentlige evangelier. Men hvem skrev Johannesevangeliet, og hvorfor? Kom med på tur gennem evangeliets betydning og historie – fra den tidlige kristendom til nazisternes misbrug af teksten. Forelæsningsen er baseret på Kasper Bro Larsens bog 'Johannesevangeliet', der udkommer på Forlaget Eksistensen i 2025 som en del af serien 'Bibelen læst af'.

2521-117

Håbets kraft

- **TID:** 12/11, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Kriser, klimaforandringer, politisk uro – verden virker så truende og mørk, men midt i det dystre lyser håbet op, for det er i mørket, at vi får nye perspektiver på tilværelsen og begynder at gå nye veje. Denne forelæsningsrække dykker ned i, hvordan håbet tager form på tværs af discipliner. Fra psykologiens og filosofiens refleksioner til litteraturens og journalistikkens blik på det håbefulde vil du blive ført med på en tankevækkende rejse ind i håbets væsen, hvor vi ud over at blive klogere på håbets potentiale og kraft også vil møde det svigefulde håb, der kan lokke os på afveje med falske forhåbninger. Vær med til at udforske håbet, når vi stiller spørgsmålene: Hvordan giver håbet vores liv mening og perspektiv, og hvilken indflydelse har håbet på vores psyke og helbred? Hvad har historiens store tænkere og forfattere skrevet og ment om håbet, og kan vi bruge disse tekster og tanker i dag? Er det muligt at finde og bevare håbet, når man følger med i nyhedsstrømmen?

- 12/11: Introduktionsforelæsning om håb.** Bertel Nygaard, professor i historie, Aarhus Universitet
19/11: Håbet som psykologisk drivkraft. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
26/11: Håbet i litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter
03/12: Håbet i journalistikken. Michael Bach Henriksen, kulturredaktør på Kristeligt Dagblad
10/12: Håbet i filosofien og teologien. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

2521-086

Teologien i Michelangelos og Rafaels mesterværker

- **TID:** 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Martin Herbst, teolog, foredragsholder, rejseleder og forfatter

Alle ved, at Michelangelo og Rafael er gået over i historien som uforlignelige malere. Deres kunstværker afspejler tillige et reservoir af viden, inspiration og refleksion, der er blevet formidlet af litteraturen, ikke mindst Bibelen og teologiens hovedværker. Hvis forfatteren maler med sin pen, skriver maleren med sin pensel. Hvad angår sidstnævnte, gør få det bedre, grundigere, tydeligere, bredere og mere kreativt end Michelangelo og Rafael. Deres malerier er visuelle biblioteker, hvor historiens bibelske og klassiske traditioner flettes sammen med kunstnerens samtid, kreativitet og ambition. Kom med, når vi erfarer, at Rafael og Michelangelo ikke blot var eminente malere, men tillige forbavsende indsigtfulde teologer, kirkehistorikere og prædikanter, der også har et budskab til vor egen tid.

Arkæologi & historie

2511-171

Vikingetiden – historien, kulturen og mytologien

— **TID:** 20/1, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vikingerne placerede for alvor Norden og Danmark på verdenskortet. De erobrede store dele af England og fandt også vej helt til Amerika. Men hvorfor drog vikingerne afsted? Skyldtes togterne unge menneskers eventyrlyst, overbefolkning eller fyrsters ambitioner? Og var kolonisering, handel eller plyndring det centrale i vikingernes 'projekt'? Vær med, når en række eksperter fortæller om den nyeste forskning i vikingetidens verden – om bl.a. vikingetidens mytologi, togter og livet som bonde, krigere eller konge.

- 20/01: Introduktion til vikingetiden.** Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne
- 27/01: Vikingetidens mytologi.** Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie, forfatter og ekstern lektor, Aarhus Universitet
- 03/02: Vikingernes togter i øst.** Charlotta Lindblom, museumsinspektør, VejleMuseerne
- 10/02: Bønder, krigere og kongers liv i vikingetiden.** Mads Dengsø Jessen, seniorforsker, Nationalmuseet
- 17/02: Ryttergraven fra Fregerslev og andre spændende begravelser fra vikingetiden.** Merethe Schifter Bagge, museumsinspektør, Museum Skanderborg
- 24/02: Vikingernes togter i vest.** Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne

2511-157

Den kolde krig – gentager historien sig?

— **TID:** 21/1, 4 tirsdage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Vi kender den kolde krig som den storpolitiske konflikt fra 2. verdenskrigs afslutning til kommunismens fald og Sovjetunionens sammenbrud i 1991, hvor vi lærte betydningen af ord som jerntæppe, luftbroer, Warszawa-pagten, NATO og oprustning, der truede verden med atomsprængninger og krig. I medierne fremstilles det nuværende forhold mellem Rusland og NATO som en ny kold krig. I forelæsningsrækken dykker vi ned i den kolde krigs historie i både nationalt og internationalt perspektiv og går tæt på nutidens konflikt mellem Rusland og Vesten. Er vi på vej ind i en ny kold krig?

- 21/01: Den kolde krig – et historisk vue.** Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet
- 28/01: Østen mod Vesten – Ruslands forhold til USA og Europa i går, i dag og i morgen.** Niels Bo Poulsen, militærhistoriker og leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet
- 04/02: Den kolde krig på hjemmefronten.** Ulla Varnke Sand Egeskov, museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
- 11/02: En ny kold krig?** Iben Bjørnsson, adjunkt, Forsvarsakademiet

Folkeuniversitetets undervisning
foregår på Aarhus Universitet
i Ny Munkegade

– MEDMINDRE ANDET ER ANGIVET. SE LOKALE PÅ FUAU.DK

2511-259

Dage der forandrede Europa

TID: 23/1, 8 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Moderne europæisk historie er fuld af dage, som står helt centralt i vores bevidsthed. Dage, der er mytologiseret og ofte ophøjet til at være startskud for omfattende forandringer. Selvom de enkelte dage sjældent kan tilskrives hele æren, så har de fået deres plads i historien af en grund. Vi har udvalgt nogle dage i moderne europæisk historie, der knyttes til nogle af de mest skelsættende begivenheder og forandringer. Hvorfor har disse dage fået den betydning, vi tillægger dem i dag? Hvad skete der? Hvad gik forud, og hvad fulgte?

23/01: Stormen på Bastillen 14. juli 1789.

Bertel Nygaard, professor i historie, Aarhus Universitet

30/01: Mordet i Sarajevo 28. juni 1914.

Nils Arne Sørensen, professor emeritus i historie, Syddansk Universitet

06/02: Februarrevolutionen 23. februar

1917. Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet

13/02: Tyskland invaderer Polen 1. september 1939.

Niels Bo Poulsen, militærhistoriker samt leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet

20/02: Robert Schuman holder tale om kul og stålunionen 9. maj 1950.

Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet

27/02: Berlinmurens fald 9. november 1989.

Mirjam Gebauer, lektor i tysk, Aalborg Universitet

06/03: Slovenien og Kroatien træder ud af Den Jugoslaviske Føderation 25. juni 1991.

Tea Sindbæk Andersen, adjunkt i historie, Københavns Universitet

13/03: Rusland invaderer Ukraine 24. februar 2022.

Niels Bo Poulsen, militærhistoriker samt leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet

2511-233

Danske ekspeditioner til Arktis

TID: 25/1, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Bent Nielsen, ph.d., seniorforsker og tidl. direktør for Arktisk Institut

Danmark har en lang og spændende relation til Grønland og det øvrige Arktis. Forelæserne fortæller om tre ekspeditioner: Danmark-Ekspeditionen (1906-08), hvor den sidste del af Grønland blev opdaget og kortlagt, og hvor Mylius-Erichsen, Brønlund og Hagen mistede livet. 5. Thule-Ekspedition (1921-24), som under ledelse af Knud Rasmussen besøgte alle inuit fra Grønland over Canada og Alaska til Tjukotka i Rusland og indsamlede omfattende viden om disse folks kulturer. Og til sidst Danske Tjukotka Ekspeditioner (1998-2018), hvor dagens forelæser – som en slags fortsættelse af Knud Rasmussens besøg – har opholdt sig blandt yupiget/inuit i det allernordøstligste Rusland. Undervejs trækkes der tråde til en større storpolitisk sammenhæng.

2511-258

Dresden: Elbens Firenze og AfD-højborg

TID: 25/1, 1 lørdag, kl. 11.00-14.15
PRIS: 275 kr., studerende 135 kr.

Verdensberømte kunstsamlinger, barokpaladser, Elbens maleriske flodbredder og det storslæde bjerglandskab – ikke så sært, at Dresden har tilnavnet 'Elbflorenz' og har tiltrukket kunstnere som Caspar David Friedrich og kunstnergruppen Brücke. På få minutter ødelagde et bombardement i 1945 det historiske centrum. Men i dag er flere af bygningerne rekonstruerede, og sammen med Libeskind museumstilbygning er de igen med til at sikre Dresdens ry som verdensberømt kulturmetropol. Men Dresden trækker også andre overskrifter som højborg for det højreekstremistiske AfD, der kan blive det største parti ved delstatsvalget 1. september. Hvorfor står AfD så stærkt her?

2511-261

Turen går til Dansk Vestindien

TID: 26/1, 1 søndag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Sankt Thomas, Sankt Jan og Sankt Croix var de væsentligste af de danske kolonier i troperne, og øerne var i dansk-norsk besiddelse fra 1672, 1718 og 1733, indtil de blev solgt til USA i 1917. Hvilke forskelle var der på de tre øer? Hvordan foregik menneskehandelen, hvilke forhold levede afrikanerne under på plantagerne, og hvad førte til slaveriets sammenbrud? Og hvorfor solgte Danmark øerne til USA? – et salg, der betød, at 20.000 statsborgere blev verftet ud af kongeriget. Det er nogle af de spørgsmål, som forelæseren søger svar på. Tag med på en tour de force gennem de væsentligste aspekter af Dansk Vestindiens historie. Per Nielsen er bl.a. forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Syddansk Universitetsforlag).

2511-252

Jazz, cola og cowboys: Amerikanisering af Danmark

TID: 27/1, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Nils Arne Sørensen, professor emeritus i historie, Syddansk Universitet

I 1951 blæste en dansk journalist til kamp mod en invasion fra Amerika. Modersmålet var under angreb, og frygten for, at 'ameridansk' skulle sprede sig, varede ved i årtier, og forargelse har været en fast følgesvend, når nye ting og tanker fra Guds eget land er nået hertil. Samtidig har mange set USA som et forbillede eller ligefrem en mulig fremtid. I over 100 år har danskerne været storforbrugere af amerikansk populærkultur, og også samlebånd, supermarkeder og sociale medier har vi hentet over there. Skepsis over for fx overforbrug og våbenlovgivning har dog gjort Atlanterhavet bredere, og i fremtiden vil færre måske synes, at oversøisk import er cool. Forelæseren bygger på bogen 'Amerikanisering' (Aarhus Universitetsforlag).

2511-262

Auschwitz-dag 2025: Fra Beder Gartnerskole til Ghetto Theresienstadt

TID: 27/1, 1 mandag, kl. 17.15-21.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

Den 27. januar 2025 er 80-årsdagen for befrielsen af den største af Nazitysklands koncentrationslejre. Auschwitz-dagen er den internationale markering af kz-lejrenes rædsler og en påmindelse om aldrig at glemme. I Aarhus markerer vi traditionen tro dagen med en temaaften om den nyeste forskning i den jødiske historie og udvalgte skæbner i og omkring Aarhus i perioden 1687 til 1995 – i år med særligt stort program.

- 17.15:** "Aarhus By er ... ikke saa tom og øde, at den ... har fornøden at peubleres af den jødiske Nation". Antisemitismens udvikling i Aarhus. Mia Gulvad Jørgensen, arkivar, Aarhus Stadsarkiv
- 17.45:** **Arisering på Aarhus Universitet 1941-1943.** Cand.mag. Klaus Bertelsen, Museumsfaglig Afdeling, Den Gamle By
- 18.30:** **Jødiske landvæsenselever i oktober 1943: Tiden i Theresienstadt og i Sverige.** Silvia Goldbaum Tarabini, ph.d. og forsker, Rigsarkivet
- 19.45:** **Aarhusianske skæbner i tyske kz-lejre 1943-1945.** Søren Tange Rasmussen, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By
- 20.15:** **Fra koncentrationslejr til socialkontor: At være forhenværende kz-fange.** Søren Kjær, ph.d.-studerende, Syddansk Universitet

2511-393

Popkulturen der formede os og verden

TID: 18/2, 5 tirsdage, kl. 10.15-12.00. Ingen undervisning 4/3 og 11/3
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2
UNDERVISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Vi har det med The Beatles og julemanden som med Anders And – de er en lille smule med i vores liv. Det er, fordi de er blevet massivt udbredte i de kommercielle underholdningsmedier, som blev allemandseje i begyndelsen af 1900-tallet og siden har været i uafbrudt vækst i form af ugeblade, film, musik, tegneserier, radio, tv osv. Vi skal se på, hvordan vores verden er blevet spundet ind i populærkulturen, og hvordan en række vigtige emner er blevet præsenteret i underholdningsmedierne på måder, som fik afgørende betydning for, hvordan verdensoffentligheden forstod dem og dermed for den politiske holdningsdannelse.

- 18/02:** **Underholdningens historier binder verden sammen**
- 25/02:** **Kulturkamp: God ungdom og farlig ungdom under den kolde krig**
- 18/03:** **Glade atomer: Engang var atomvåben noget af det morsomste**
- 25/03:** **Racisme i popkulturen**
- 01/04:** **Til højtid med popkulturen: Black Friday, halloween og jul**

2511-108

Danmarks historie – i et europæisk perspektiv

TID: 1/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Hvorfor kom landbruget først til Danmark omkring 4200 f.v.t., når det havde eksisteret i flere tusinde år længere mod syd? Hvilken betydning havde forholdene i Det Tysk-romerske Rige for Kalmarunionens grundlæggelse og opløsning? Og hvad betød Krimkrigen for nederlaget i 1864? Få et nyt og anderledes blik på Danmarks historie fra oldtiden til i dag, når vi denne aften breder perspektivet ud og ser på væsentlige udviklingstræk og begivenheder i lyset af udviklingen i det øvrige Europa. Forelæsningsen tager udgangspunkt i den nye udgave af Lars Hovbakke Sørensens bog 'En europæisk danmarkshistorie' (Gyldendal).

2511-260

Første Verdenskrig i Østeuropa og på Balkan

TID: 3/3, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Hovedfokus i manges forståelse af 1. verdenskrig 1914-1918 retter sig mod begivenhederne i Vesteuropa, især skyttegravskrigen. Men samtidig udspillede der sig en på flere måder lignende, men også afgørende forskellig krig i Østeuropa og på Balkan. Her engagerede stormagterne Tyskland og Østrig-Ungarn sig med hjælp fra Bulgarien på flere fronter i en langvarig og benhård krig mod Rusland, Serbien, Rumænien og Grækenland. Forelæsningsrækken retter perspektivet mod denne del af 1. verdenskrig og kommer rundt om de vigtigste slag, belejringer og felttog.

- 03/03:** **1914: Store slag og flere katastrofer**
- 10/03:** **1915: En ny chance og en lang krig**
- 17/03:** **1916: Udmattelsen sætter ind**
- 24/03:** **1917: Krise og revolution**
- 31/03:** **1918: Sejr og totalt kollaps**

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
lifestreamede
forelæsninger

2511-526

i dagtimerne

Øst for Paradis-formiddage: Aarhus-historier

TID: 17/2, 6 mandage, kl. 09.30-11.30

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: Øst for Paradis, Paradisgade 7-9

En håndfuld historikere laver nedslag i Aarhus' spændende historie fra Aarhus' opståen til den moderne storby i midten af det 20. århundrede. Vi skal bl.a. høre om vikingernes voldomkransede by, opførelsen af den store Skt. Clemens domkirke, nogle af bylivets bagsider i Vestergade, om besættelsestidens Aarhus og vanskelige tider for byens jødiske borgere. Ringen sluttet af Svend Larsen, der er direktør for Det Kongelige Bibliotek, hvis formål bl.a. er at indsamle og opbevare vores kulturarv, så vi netop har vores historie med ind i fremtiden. For alle, der elsker Aarhus!

- 17/02: Vikingernes Aros – da byen blev til.** Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum
- 24/02: Bispens by – Aarhus i middelalderen og historien om Jens Iversen.** Jeppe Büchert Netterstrøm, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 03/03: I snavs til knæene i Vestergade.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 10/03: Aarhus under besættelsen.** Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By
- 17/03: Den jødiske minoritet i Aarhus 1927-1957. Næringsveje, nazisme og nedgang.** Klaus Bertelsen, cand.mag., Museumsfaglig Afdeling, Den Gamle By
- 24/03: 'Stats-Provins-Bibliotek' i Aarhus. Om Statsbiblioteket som del af Aarhus' kulturliv.** Svend Larsen, direktør, Det Kongelige Bibliotek

2511-250

Tyranner – fra Hitler til Putin

TID: 6/3, 5 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

De fleste har handlet for at forsvare det, de har sat højest, og med afsæt i idéer og overbevisninger, der er blevet delt af mange i deres samtid. Men bare deres navne giver frygtelige billeder på nethinden, for de har brugt undertrykkelse, overgreb og grusomheder til at gøre deres politiske tænkning til virkelighed med katastrofale følger for millioner af mennesker. Forelæsningerne går tæt på en række af den moderne histories tyranner, deres tænkning og bevæggrunde. Og hvordan det i det hele taget kan ske – at nogle få tyranniserer de mange.

- 06/03: Hitler.** Frank Beck Lassen, projektleder i Det Ethiske Råd
- 13/03: Stalin.** Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 20/03: Pinochet.** Jan Gustafsson, lektor i latinamerikanske studier, Københavns Universitet
- 27/03: Idi Amin.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
- 03/04: Putin.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2511-287

Danmark besat og befriet 1940-1945

TID: 6/3, 6 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

De fem besættelsesår har trukket dybe spor ind i efterkrigstidens Danmark. De har haft stor betydning for dansk identitetsdannelse og selvopfattelse, og der er knyttet stærke følelser og værdier til historien om besættelsestiden. Lige efter krigen blev besættelsen hovedsageligt fremstillet som en national modstandskamp mod den tyske besættelsesmagt. Med tiden er fortællingen blevet mere broget og nuanceret med fokus på konflikterne i det danske samfund og på 'tabernes historie'. Få indblik i den nyeste forskning om besættelsestiden.

- 06/03: Modstand.** Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 13/03: Det danske mindretal under Det Tredje Rige.** Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- 20/03: Besættelsen uden for Danmark.** Karen Gram-Skjoldager, professor i historie, Aarhus Universitet
- 27/03: Aarhus 1945 – befrielse og retsopgør.** Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By
- 03/04: Frihedskamp for kvinderne? Modstandskvinder under og efter besættelsen.** Emma Ebbesen Madsen, cand.mag. i historie og samfundsfag.
- 10/04: Optakten og forløbet den 9. april 1940 – danmarkshistoriens største traume.** Steen Andersen, seniorforsker og arkivar, Rigsarkivet

2511-510 og 2511-511

Forårsweekend på Sandbjerg Gods i Sønderjylland

— **TID:** 26-27/4, 1 weekend
PRIS: 2.450 kr. for 1 pers./enkeltværelse / 4.900 kr. for 2 pers./dobbeltværelse
STED: Sandbjergvej 102, 6400 Sandbjerg. Deltagerne sørger selv for kørsel

Den 26.-27. april 2024 rykker Folkeuniversitetet traditionen tro ind på Sandbjerg Gods ned til Allsund, hvor vi dykker ned i grænselandets spændende og særlige historie. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på spændende foredrag krydret med sang, musik, fællesspisning og selvfølgelig lidt godt fra det sønderjyske kaffebord. Programmet byder bl.a. på:

Hitlers tyske flygtninge. Foredrag med John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

"Æ skomaghe pot æ skrærre i æ sæk". Fællessang og foredrag om sønderjysk sangtradition fra 1800-tallet til i dag. Med Elsemarie Dam-Jensen, fhv. museumsinspektør, Museum Sønderjylland. Hans Christian Hein, rektor, Løgumkloster Kirkemusikskole, akkompagnerer på klaver.

Glemte verdenskunst: Skærbæktæpperne – kunst og nationalitet vævet sammen. Foredrag med Anne Marie Ludvigsen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland

Et letsindigt ord: Revysange, swingnumre og filmmelodier fra Danmark under besættelsen. Koncert med Karoline Budtz (vokal) og Jens Christian Kwella (guitar)

Danmarks bedste flyver. Piloten Christian L. Johansen i dansk og tysk flyvning. Foredrag med René Rasmussen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland

De gjorde en forskel. Politik og politikere i grænselandet i 100 år. Foredrag/samtale med Poul-Erik Thomsen, forfatter og journalist, og Simon Faber, chefkonsulent Region Sydjylland og tidligere overborgmester i Flensborg

2511-264

i dagtimerne

Byvandring: Da teknikken forandrede Aarhus

— **TID:** 11/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

De teknologiske landvindinger omkring år 1900 ændrede aarhusianernes liv radikalt. Landet kom tættere på byen, byen kom tættere på landet, og med den elektriske belysning kom byen til at stå i et nyt og for evigt forandret skær. På fire byvandring skal vi se på, hvordan toget, busen, telefonen og elektriciteten vendte op og ned på byen. Vi skal på tur i området omkring Centralværkstedet, hvor store lokomotiver stod og prustede. Vi går i Latinerkvarteret og hører om trafikkaos, da rutebiler pludselig rullede rundt og blandede sig med fodgængere og heste i de snævre gader, og vi følger i sporene på folk i Sydhavnen, da de omkring år 1900 flokkedes om elektricitetens mirakel. Du kan også få forklaringen på, hvorfor storkøbmanden Hans Broge brølede "Hallo!", når han benyttede sit telefonapparat.

2511-164

Thor Heyerdahl og Kon-Tiki

— **TID:** 11/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-20.15
PRIS: 275 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Mads Ravn, forskningschef og museumsinspektør, VejleMuseerne

"Grænsere? Jeg har aldrig set nogen, men jeg ved, de findes i nogle folks hoveder", har Thor Heyerdahl sagt. Han startede allerede i 1937 som specialestuderende med at bosætte sig på en lille ø i Fransk Polynesien sammen med sin kone Liv. Her fik han idéen til, at der kunne have været kontakt fra Amerika. Heyerdahl var en af de første, der gennemførte eksperimenter med fortiden – såkaldt eksperimentel arkæologi – ved at sejle den lille Kon-Tiki-balsatræømmerflåde ud over Stillehavet. Efter heftig diskussion med anerkendte arkæologer besluttede han sig for at bevise, at Polynesiens befolkning godt kunne være kommet fra Amerika. Hør om Heyerdahls spændende liv og opdagelser.

2511-303

Fortidens migranter i Danmark

— **TID:** 9/4, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Niels Nørkjær Johannsen, lektor i arkæologi, Aarhus Universitet

For 5.000 år siden begyndte en stor demografisk og kulturel omvæltning i Central- og Nordeuropa. Steppegrupper og bondesamfund i det nuværende Ukraine, Moldova og sydvestlige Rusland begyndte at blande sig, og det blev til en ny kultur, som arkæologer kalder de snorekeramiske grupper. Kendetegnende for dem er en udpræget migrantkultur, og de nåede den Jyske Halvø allerede i løbet af det 29. århundrede f.v.t., hvor de indførte en udpræget husdyrbaseret økonomi, nye gravskikke og byggede gravhøje i tusindvis. Med udgangspunkt i Jylland skal vi se på det radikale nybrud, som fulgte med de snorekeramiske grupper – og på de store forskningsmæssige gennembrud, der i disse år gør os klogere på et af de helt store skel i Europas forhistorie.

2511-457

Novo Nordisk – fra kældervirksomhed til global gigant

TID: 10/4, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Kurt Jacobsen, professor i virksomhedshistorie, Copenhagen Business School

Novo Nordisk er i dag Danmarks største industrivirksomhed og et af verdens mest værdifulde selskaber. Selskabet er globalt ledende inden for lægemidler til behandling af diabetes, blødersygdomme og fedme. Det hele begyndte, da insulinet kom til Danmark i 1922. Hør Kurt Jacobsen, professor i virksomhedshistorie og forfatter til bogen 'Novo Nordisk' (Gyldendal) fortælle om udviklingen fra kældervirksomhed til global lægemiddelkoncern. En historie om banebrydende forskning, stærke personligheder og store satsninger, men også tilbageslag og kriser.

2511-219

Berlin brænder – med Tom Buk-Swienty

TID: 9/4, 1 onsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Tom Buk-Swienty, historiker og forfatter

Da Berlin kapitulerede den 2. maj 1945, var byen en rygende ruinhob med over 170.000 tyske og russiske soldater dræbt, over 300.000 sårede og 100.000 civile omkommet. Midt i dette kaos befandt Paul E. Stemann fra Berlinske Tiden og Arild Hvidtfeldt fra Socialdemokraten sig. Deres fængslende øjenvidneskildringer udgør grundstammen i en fortælling, som er rekonstrueret efter flere års dybdegående research på bl.a. Imperial War Museum i London og i privatarkiver. Bestsellerforfatter og historiker Tom Buk-Swienty har med sin nye bog 'Berlin brænder' (Politikens Forlag) skabt en fængslende dokumentarisk fortælling om de danske korrespondenter, som oplevede Det Tredje Riges undergang.

2511-247

Storpolitiske kriser – mellem krig og fred

TID: 28/4, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

At forstå storpolitiske kriser er afgørende – det er netop her, valget mellem krig og fred træffes. Fælles for internationale kriser er, at selve krisesituationen sætter statsledere og andre involverede parter under et voldsomt pres præget af stress, uvidenhed og modstridende interesser. Både fortidens og nutidens kriser og krige opstår i samspillet mellem disse bagvedliggende spændinger og akutte situationer, som presser beslutningstagerne til at finde en løsning, men samtidig også åbner op for at udnytte krisen. Med afsæt i tre storpolitiske og afgørende kriser i det 20. århundrede – Julikrisen i 1914, Augustkrisen i 1939 og Cubakrisen i 1962 – forsøger vi at forstå, hvad der sker. Forelæsningsdagen bygger på den nye bog 'På kanten af krig' (Historia).

2511-263

i dagtimerne

Byvandring: Forsvundne verdener langs Aarhus' gamle indfaldsveje

TID: 29/4, 3 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Bevægede man sig i 1800-tallet mod Aarhus' bykerne fra landsiden, var der ingen vej uden om de gamle indfaldsveje. Klostergade, Vestergade og Mejlgade var verdener for sig selv, hvor alle byens sociale lag var repræsenteret. Over tre byvandring støder vi på en højborgerlig familie i 1830'erne, der havde H.C. Andersen som gæst. Vi skal i sporet på natmanden, der går rundt i byen efter mørkets frembrud for at fjerne folks efterladenskaber, og på fattige stakler, der skulle lære at tjene penge til dagen og vejen. Sidst men ikke mindst opklarer vi, hvor knoglerne stak op af jorden efter en kraftig efterårsstorm.

29/04: Klostergade

06/05: Vestergade

13/05: Mejlgade

2511-276

Hvad skelettet gemte. Mumier og moselig

TID: 27/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Niels Lynnerup, professor i retsantropologi, Københavns Universitet

Mumier og moselig er de stille vidner om levede liv for mange hundrede – nogle gange flere tusinde – år siden. Ved at undersøge dem kan vi få et helt fantastisk indblik i, hvordan fortidens mennesker levede – eksempelvis deres kost, hvad de blev syge af, og endda hvordan de bevægede sig rundt geografisk. De rummer også nøglen til at forstå, hvordan den kultur, som disse mennesker engang var en del af, behandlede deres døde, og den omsorg, der blev udvist dem. Måske viser de endda, at de bragte det yderste offer, nemlig deres liv. Professor i retsantropologi Niels Lynnerup går på opdagelse i fortiden og fortæller om egne undersøgelser af danske moselig og mumier fra Andesbjergene, Grønland og Ægypten.

2521-129

Det arktiske hjemland: Fra Vinland til Nordvestpassagen

TID: 1/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Michael Böss, dr.phil., lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet

Hvordan har de arktiske folk overlevet og tilpasset sig i et af verdens mest barske områder gennem tusindvis af år? Hvordan har stormagternes interesser, kolonisering og modernisering påvirket deres levevis i det nordamerikanske Arktis? Tag med på en spændende rejse gennem det canadiske Arktis, hvor vi bevæger os fra vikingernes Newfoundland, over Baffin Island og til Nordvestpassagen i Centralarktis. Aftenen tager udgangspunkt i Michael Böss' nye bog 'Det arktiske hjemland' (Gads Forlag), der gengiver historiske skildringer og forfatterens egne møder med fangere og forandringer, med rensdyr og rettigheder og med sne, ønsker om selvbestemmelse og sociale problemer.

2521-145

Byvandring: Efter befrielsen i Aarhus – det svære efterår 1945

i dagtimerne

— **TID:** 2/9, 4 tirsdage, kl. 10.00-11.30
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Med de forløsende befrielsesdage i maj 1945 troede mange, at freden, friheden og den kendte hverdag nu ventede forude. Men det skulle vise sig at tage lang tid, før skyggerne fra besættelsesårene var helt forsvundet. På fire vandring skal vi i sporene på den by og det liv, der stod tilbage, og høre om bl.a. polske krigsfanger i Ridehuset, en værnemager i Mejlgade, mordet på en ledende modstandsmand foran Hotel Ritz og den første jul, og hvordan december 1945 ikke helt blev, som mange havde ønsket sig.

02/09: Den befriede by. Optimisme og frygt
09/09: Det voldsomme mord. Skuddrabet i Park Allé
16/09: Valgkamp. Det første folketingsvalg efter befrielsen set fra Aarhus
23/09: Julen 1945. Glæde og skuffelse

2521-146

Våben der vandt krigen

— **TID:** 8/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Spørgsmålet om krigs- og våbenteknologiens udvikling var en afgørende faktor i 2. verdenskrigs udfald, og de krigsførende parter investerede enorme summer og kræfter i våbenkapløbet. Til de allieredes store bekymring startede aksemagterne konflikten med et forspring i det teknologiske kapløb og en bedre forståelse af flere af våbnes taktiske og strategiske muligheder. Kun med kraftanstrengelse og dyrekøbte erfaringer vandt de allierede langsomt kapløbet. Forelæsningerne belyser udviklingen og brugen af nogle af de mest centrale våbensystemer og sætter dem i relation til udvalgte slag og operationer, så deres betydning som våben, der vandt krigen, bliver tydelig.

08/09: Kampvognen
15/09: Escorteskibet
22/09: Hangarskibet
29/09: Bombeflyet
06/10: A-bomben

2521-165

Tyskere på flugt 1945-1949

— **TID:** 15/9, 2 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

I besættelsens sidste måneder ankom ca. 250.000 tyske flygtninge til Danmark. Krigshandlingerne på Østfronten fik nazisterne til at evakuere millioner af mennesker til det vestlige Tyskland og Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre. Forelæsningerne fortæller den oversete og tankevækkende historie om de tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Vi hører bl.a. om flugten, den modvillige modtagelse, manglende lægehjælp, organisering, afnazificering, liv og død. Vi ser også nærmere på eftertidens vurdering af datidens indsats. Var der tale om den største humanitære katastrofe i danmarkshistorien, eller løstes opgaven tilfredsstillende under de vanskelige betingelser? I anden del stiller vi skarpt på den lokale flygtningesituation og håndteringen af den i Østjylland og bl.a. Aarhus- og Ry-lejren. For særøvisning i Oksbøllejren og museet FLUGT se nedenfor.

15/09: De tyske flygtninge i Danmark 1945-1949
22/09: Flygtningesituationen i Østjylland og Aarhus 1945-1949

2523-140

Særomvisning: Danmarkshistoriens største flygtningelejr og museet FLUGT

— **TID:** 4/10, 1 lørdag, kl. 13.30-15.30
PRIS: 240 kr.
STED: FLUGT, i foyeren ved hovedindgangen, Præstegårdsvej 21. Man sørger selv for kørsel
UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Danmarkshistoriens største flygtningelejr lå i Oksbøl vest for Varde. I 1946 husede den 36.000 tyske flygtninge uden mulighed for at vende hjem. Dermed var den en overgang Danmarks femtestørste by. Lejrens historie er fyldt med skæbner – nogle tragiske, andre fyldt med håb. Turen ledes af museumsinspektør John V. Jensen og går rundt i den tidligere flygtningelejrs område over flygtningekirkegården, hvis knap 2.000 navne maner til eftertanke, og så skal vi selvfølgelig også se det nyåbnede museum 'FLUGT' med museumsbygning tegnet af BIG – Bjarke Ingels Group. Undervejs får vi beretninger om lejren, dens mennesker, problemer, hverdag, glæder og sorger. For optaktsforelæsning om de tyske flygtninge i Danmark 1945-1949 se ovenfor.

2521-192

Danmarks historie

TID: 20/10, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Vilde vikinger og fromme riddere. En nordisk stormagt, der skrumper til en lille plet på landkortet, driftige og selvbevidste borgere og bønder, der sætter damp under landet – og vejen mod demokrati. Kvinder, der går til stemmeurnerne og ud på arbejdsmarkedet. Verdenskrige, Stauning eller kaos – og frygt for, at den kolde krig bliver varm. En vej mod EU belagt med brok, brosten og forbehold. Tag med på en rejse gennem Danmark gennem mere end 1.000 år, og få indblik i begivenheder og udviklinger, der har været afgørende for, at Danmark ser ud, som det gør.

- 20/10: 800-1536: Vilde vikinger og fromme riddere.** Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum
- 27/10: 1536-1814: Reformationen og det lutherske Danmark.** Charlotte Appel, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 03/11: 1750-1914: Grundlaget for det moderne Danmark: National integration, demokratisering og modernisering.** Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 10/11: 1914-1945: Krig, kriser og krig.** Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 17/11: 1945 – i dag: National og international.** Danmark i den globale tidsalder. Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet

2521-232

Hvad enhver bør vide om det 20. århundrede

TID: 20/10, 7 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Det 20. århundrede brager derudad. På tærsklen til århundredet er troen på fremtiden stor, men afløses af vantro over blodige skyttegrave, altødelæggende A-bomber og masseudryddelser, der får Hannah Arendt til at overveje "ondskabens banalitet". Det er samtidig århundredet, hvor vi flyver til Månen og ud på det store World Wide Web. Vi får fritid til at forsvinde i biografmørket, og Bob Dylan giver stemme til ungdomsoprøret. Mod slutningen af århundredet banker vi hul i muren, der deler Europa og verdens stormagter og stiller spørgsmålet – er vi nået historiens afslutning? Få syv fageksperters bud på, hvad der er værd at lægge mærke til, og hvad der får deres historie- og kulturelskende hjerter til at banke ekstra hurtigt.

- 20/10: Historie 1900-1945.** Nils Arne Sørensen, professor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 27/10: Historie 1945-2000.** Johnny Laursen, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 03/11: Filosofi.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder i Det Etske Råd
- 10/11: Teknologi.** Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet
- 17/11: Musik.** Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab
- 24/11: Fotografi.** Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt tidligere leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark
- 01/12: Film.** Per Juul Carlsen, forfatter, podcastvært og filmanmelder ved Kristeligt Dagblad

2521-128

Forstå verden – med historien

TID: 21/10, 7 tirsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hvorfor er det amerikanske samfund polariseret? Hvad er baggrunden for Mellemostens mange konflikter, og hvordan hænger de sammen? Hvordan kan Ruslands forhold til dets naboer forklares? Historien er en uundværlig erfaring, når vi prøver at forstå de forandringer, der sker i verden i dag. En række eksperter tager os med til nogle af de lande og områder i verden, der i dag undergår historiske forandringer, og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger i deres fortid det er afgørende at kende til for at forstå nutiden.

- 21/10: Kina.** Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet
- 28/10: USA.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
- 04/11: Mellemosten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 11/11: Det afrikanske kontinent.** Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 18/11: Rusland og dets naboer.** Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist
- 25/11: Arktis, Grønland og Danmark.** Jens Lei Wendel-Hansen, ph.d. i historie
- 02/12: Indien.** Niels Brimnes, professor i historie, Aarhus Universitet

2521-127

På Førerens ordre. Hitlers mænd i Danmark

TID: 23/10, 5 torsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Danmarks militærstrategiske betydning og den særlige fredsbesættelsesordning, som var et særtilfælde i krigens Europa, var grundpiller i de tyske udsendinges fremfærd i Danmark. Vi skal tæt på et udvalg af de embedsmænd, værnemagtsofficerer, politi og SS-folk, der spillede en rolle i udfoldelsen af naziregimets besættelsespolitik – hvem var de, hvilken baggrund bragte de med sig, og hvordan håndterede de det danske 'Sonderfall'? Samtidig kastes der lys over den politiske linje, Hitlers mænd i Danmark fulgte. Afsættet er den nye og anmelderroste antologi 'På Førerens ordre. Hitlers mænd i Danmark 1933-1945' (Aarhus Universitetsforlag).

- 23/10: De øverstkommanderende tyske generaler i værnemagten.** Jens Andersen, museumsinspektør, Bunkermuseum Hanstholm, Museum Thy
- 30/10: Cecil von Renthe-Fink – diplomatiets mand.** Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- 06/11: En farlig mand – rigsbefuldmagtiget Werner Best.** Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig
- 13/11: Under pres. Best, Bovensiepen, Pancke og modstanden 1943-1945.** Henrik Lundtofte, leder af Historisk Samling fra Besættelsestiden, Museum Vest
- 20/11: Gestapo i Aarhus og bekæmpelsen af den midtjyske modstand 1943-1945.** Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By

2521-139

Verdens historie. Fra oldtiden til i dag

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Få overblik over verdens historie gennem de seneste 12.000 år – fra oldtiden til i dag. Fokus vil være på forskelle og ligheder mellem verdensdelens historie og på, hvordan den politiske, økonomiske, sociale og kulturelle udvikling i de forskellige dele af verden har påvirket hinanden. Undervejs kommer vi bl.a. forbi det gamle Ægypten, Romerriget, inkaerne, Mingdynastiet, grundlæggelsen af USA, imperialismen, nationalismen og demokratiets fremvækst. I det 20. og 21. århundrede gør vi stop ved bl.a. verdenskrigene, Murens fald, 9/11 og krig i Ukraine og Mellemøsten. Det bliver en hæsblesende rejse! Forelæsningsen bygger på Lars Hovbakke Sørensens nye bog 'Verdens historie. Fra oldtiden til i dag' (Gyldendal).

2521-148

Ørkenkrig og Italiensfelttoget 1939-1944

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Vi skal til den nordafrikanske ørken under 2. verdenskrig, hvor styrker fra Storbritannien og Commonwealth udkæmpede en dramatisk kamp mod aksemagterne. Konflikten kulminerende i Slaget ved El Alamein i efteråret 1942, hvor den risikovillige Rommel blev besejret af den metodiske Montgomery. I sommeren 1943 stod de allierede parate til invasionen af Mussolinis fascistiske Italien, men manglede en klar strategi for felttoget. For tyskerne var strategien i Italien derimod klar fra dag et: Fasthold de allierede i Italien med så få styrker som muligt. Forelæsningsrækken belyser og analyserer de vigtigste slag og udviklinger i ørkenkrigen og Italiensfelttoget og sætter konflikten ind i den større militærhistoriske fortælling om Europas 2. verdenskrig.

2521-147

D-dag og slaget om Normandiet 1944

TID: 26/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

D-dag – de allieredes landgang i Normandiet, verdens største militære operation – var afgørende for udfaldet af 2. verdenskrig i Vesteuropa. Operationen blev en succes, men det var ikke givet på forhånd. Forberedelserne begyndte allerede i 1942, hvor de første amerikanske tropper ankom til Storbritannien. Her opbyggede man en enorm styrke bestående af bl.a. britiske, canadiske, polske, franske og amerikanske styrker, som gik ind i Normandiet 6. juni 1944. Men det krævede tre måneders ødelæggende kampe, før de allierede brød ud af deres brohoved i Normandiet og befriede Paris. Dagen vil belyse planlægningen af invasionen, kampene på D-dag og de efterfølgende slag mellem de allierede og den tyske krigsmaskine.

2521-233

På opdagelse i det gamle familiealbum. Brug af fotografier i slægtsforskning

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Mange af os gemmer på fine, gamle fotografier og gode historier fra vores forældre, bedsteforældre og oldeforældres tid. De løfter en flig af historien om vores egen slægt. Men hvad stiller man op med dem, og hvordan finder man frem til flere oplysninger og måske flere billeder, der kan være med til at få historien til at hænge sammen? Omdrejningspunktet denne dag er arbejdet med gamle fotografier, herunder datering, billedbeskrivelse og hjælpemidlerne til dette arbejde. Vi skal også se på, hvordan vi kan bygge historien op omkring et fotografi med brug af mundtlige beretninger, breve, aviser, kirkebøger, folketællinger og den litteratur, der handler om tiden og om detaljerne, vi ser i billederne.

2521-130

Kelterne og kelticisme fra romantikken til i dag

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Michael Böss, dr.phil., lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet

Kelterne er navnet på nogle myterige krigere og kvægholdende folkegrupper, der levede i store dele af Europa i jernalderen. Selvom de havde en fælles kultur og talte varianter af keltisk sprog, udgjorde de ikke noget selvbevidst folk. Og stik mod hvad man tidligere har troet, migrerede de ikke i stort tal til De Britiske Øer, selvom det kun er her, der tales keltisk i dag. Vi skal høre om kelterne i oldtiden og om, hvordan romantikere i Frankrig og på De Britiske Øer glorificerede deres kultur og brugte den til at skabe nationale identiteter. Vi slutter i nutiden, hvor vi skal se på nutidens nykelticisme i form af keltisk kristendom og keltisk spiritualitet.

2421-474

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 13.30-16.00

PRIS: 295 kr. inkl. gløgg og æbleskiver på Casablanca

MØDESTED: Rådhuspladsen ved Grisebrønden, Rådhuspladsen 2

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Kom med på byvandring i juleudsmykkede Aarhus, og få indblik i, hvordan højtiden er blevet fejret hos rig og fattig og i fremgangstid og i krigstid. Vi skal bl.a. høre om, hvordan det var at fejre jul under 2. verdenskrig og den store begejstring, da man kunne få appelsiner i byen efter krigen. Undervejs skal vi også høre om det mondæne forretningsliv og julegavefristelserne, som de handlende tilbød de velstillede aarhusianere for hundrede år siden. Men langt fra alle kunne nyde en privilegeret jul, og vi kommer forbi Fælleskontoret for Velgørenhed og hører om indsamlingerne. Vi slutter af med gløgg og æbleskiver på café Casablanca.

i dagtimerne

HISTORISKE DAGE 2025

MØD
HISTORIEN

7 SCENER, 75 Udstillere, 150 Events

ØKSNEHALLEN
29.-30. MARTS

HISTORISKEDAGE.DK

Folkeuniversitetet

Kunst, arkitektur & design

2511-039

Dansk kunsts klassikere – nyere tid

— **TID:** 22/1, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Fem onsdage i selskab med fem af nyere tids største danske kunstnere. Per Kirkebys geologiske formationer, kirkeudsmykning og arbejde i mursten. Bjørn Nørgaards brutale hesteslagtning og arbejde for dronning Margrethe, herunder de berømte gobeliner. Ursula Reuter Christiansens ekspressive stil og feministiske tema. Den dansk-islandske verdenskunstner Olafur Eliassons mange kæmpeinstallationer, fra regnbuen i Aarhus til Cirkelbroen i København og vandfaldene i New York, samt den vitale kolorist Tal R's kaotiske kompositioner med stof importeret fra populærkultur.

22/01: **Per Kirkeby.** Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor, Det Kongelige Danske Kunstakademi

29/01: **Bjørn Nørgaard.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

05/02: **Ursula Reuter Christiansen.** Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor, Det Kongelige Danske Kunstakademi

12/02: **Olafur Eliasson.** Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

19/02: **Tal R.** Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

2511-188

Realisme i kunsten fra 1600-tallet til i dag

— **TID:** 23/1, 3 torsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Søren Elgaard, lektor emeritus i kunsthistorie, Aarhus Universitet, samt kunstner og forfatter

Realismen i kunsten provokerer og imponerer. Den flytter og udvider vores mentale og visuelle syn på verden. Den sætter fokus på mennesket og vores relationer og omgivelser. Hvor går grænsen mellem kunst og virkelighed? Forelæsningsrækken trækker tråde fra Vermeer, Rembrandt og Velázquez i 1600-tallets hollandske og spanske kunst frem til Courbet, Manet og Degas i fransk 1800-talskunst. Dernæst Hammershøi, Ring og Anna Ancher i dansk kunst. Endelig amerikansk kunst med Hopper, O'Keeffe og fotorealisterne Estes, Morley og Close. Til sidst vises der eksempler på realistiske skulpturer i det offentlige rum.

2511-070

Romantikken i oprør – fra Goya til Turner

— **TID:** 3/2, 6 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Romantik er oprør! Oprør mod oplysningstidens dyrkelse af intellekt og fornuft og en reaktion på det morads, Europa befinder sig i i kølvandet på revolution og krig. Over seks mandage dykker vi ned i den vidt forgrenede europæiske kunstscene i begyndelsen af 1800-tallet, hvor kunstnere som Goya, Friedrich, Delacroix og Turner svarer igen med hver deres bud på, hvordan en ny kunst til en ny tid skal se ud.

2511-071

Manet – det moderne maleris fader

— **TID:** 3/2, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Den franske kunstner Édouard Manet var en af kunstens store fornyere. I 1860'erne og 1870'erne opstod det moderne Paris med boulevarder, caféer, parker og forlystelsessteder. Her tog det moderne liv sin begyndelse og blev et væsentligt tema for kunstnerne. Ikke mindst for Édouard Manet. I en periode, hvor Paris forvandles, forvandler Édouard Manet også maleriet. Manet forenede tradition og nybrud under påvirkning af input fra det netop opfundne fotografi, japanske træsnit og den litterære realisme med forfattere som Zola.

2511-346

Formiddage på Dokk1: Hvordan får vi mere ud af kunst?

— **TID:** 17/2, 3 mandage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2
UNDERVISER: Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor, Det Kongelige Danske Kunstakademi

Hvad er det særlige, kunst har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi ser på kunst? Får vi det hele med? Få mere ud af kunsten. Over tre formiddage på Dokk1 sætter vi fokus på kunstens mangfoldige udtryk. Vi ser på malerier og skulpturer, fotografi og andre kunstformer, der er tilgængelige i udstillingslivet, hvad enten det sker på museer, i det offentlige rum, på gallerier eller måske endda i private hjem. Formidlingen af, hvad kunsten kan og er, vil være i centrum, og vi får indblik i kunstnernes liv og værk undervejs. Bliv inspireret!

Kom til temadag om Leonard Cohen

Se side 87

2511-016

Europæisk kunsts hovedværker

— **TID:** 17/2, 8 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Vær med, når vi tager på en spektakulær rejse rundt i Europas fornemme kunsthistorie sammen med nogle af vores faste og formidlingsstærke forelæsere. I løbet af otte aftener får du den helt store introduktion – og vejledning til videre studier. Vi har lavet et geografisk snit og givet forelæserne et klart bånd: Udvælg og fortæl om de kunstværker, som I mener, er de vigtigste for det pågældende land. Glæd jer til at opleve stor fortællelyst og værker i europæisk klasse!

- 17/02: Franske.** Flemming Friborg, mag.art. i kunsthistorie og fhv. direktør, Ny Carlsberg Glyptotek
- 24/02: Spanske.** Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie
- 03/03: Italienske.** Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie
- 10/03: Nederlandske.** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 17/03: Engelske.** Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie
- 24/03: Tyske.** Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie
- 31/03: Østrigske.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 07/04: Skandinaviske.** Gertrud Oelsner, ph.d. og museumsdirektør, Ordrupgaard

2511-037

Fire mursten i vores billedhorisont. Fidias, Praxiteles, Gislebertus, Giotto

— **TID:** 26/2, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Det gælder her fire store kunstnere, der har været afgørende gennem vores vestlige kultur med deres skønne værker. Hvad er det for et billedsprog? Hvad er det for udsagn, de kredser om i deres kunstværker? Hvordan træder de mytiske fortællinger frem i deres fortolkninger? Andre kunstnere vil også blive inddraget.

- 26/02: Fidias. Handlekraft med mennesker i balance. Klassisk antik omkring 450 f.v.t.**
- 05/03: Praxiteles. Mennesker med brist og charme. Senklassisk antik omkring 350 f.v.t.**
- 12/03: Gislebertus. Konflikter og håb. Romansk kunst i Frankrig. omkring 1100**
- 19/03: Giotto. Kunst gennemtrængt af humanitet. Italiensk gotik omkring 1300**

2511-074

Christiansø- og Bornholmermalerne

— **TID:** 1/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

I 1911 ankom malerne Karl Isakson og Edvard Weie for første gang til Christiansø. Det skulle blive en årligt tilbagevendende begivenhed en tid fremover. De var optaget af de nyeste retninger inden for kunsten – bl.a. Cézanne og Matisse. Snart fulgte andre unge kunstnere som Axel Salto, Harald Giersing m.fl. Tiåret efter var det især Bornholm, der trak en ny gruppe kunstnere til, bl.a. Olaf Rude, Kræsten Iversen og Niels Lergaard. Sidstnævnte slog sig endegyldigt ned på øen, hvor han udviklede sit karakteristiske maleri i opposition til den bornholmskfødte Oluf Høst, der med tiden blev indbegrebet af 'Bornholmerskolen'.

i dagtimerne

2511-111

i dagtimerne

På opdagelse – rundt om et værk

TID: 5/3, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Hver gang vil vi bevæge os rundt om et til to værker. Og forsøge at trænge nærmere ind i det/dem. Hvorfor og hvordan er de blevet til, hvem er kunstneren bag, og hvordan skal/kan de tolkes? Og sikkert en del flere spørgsmål, som man som deltager opfordres til at byde ind med. De udvalgte værker er spredt ud over knap 400 års kunsthistorie. Fra Artemisia Gentileschis 'Susanne i badet' og Jan Vermeers 'Pige med perlekæde' til Paul Gernes' udsmykning af Herlev Sygehus' forhal og Bjørn Nørgaards glasmosaikruder i Christianskirken i Fredericia.

2511-384

Hvad der er værd at vide om kunst

TID: 12/3, 8 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Hvad er det egentlig, vi ser, når vi står foran et kunstværk? Hvad vil kunsten os? Med en kort introduktion til kunstanalyse og en grundig gennemgang af kunsthistoriens centrale perioder og strømninger giver forelæsningsrækken dig nyttige redskaber til at tolke kunsten og sætte ord på indtryk. Det bliver en hæsblesende rejse, der strækker sig fra middelalderen til det 21. århundrede og slutter af med et blik ud i fremtiden og et bud på, hvilke kunstnere vi skal holde øje med. Fokus vil være internationalt, men med afstikkere til udviklingen i Danmark. Vær med, når en række kunsteksperter lukker kunsten op og fortæller om den kunst, de synes, er vigtigst.

- 12/03: Hvad er kunst, og hvad skal vi med den?** Mads Damsbo, slotschef, Christiansborg Slot
- 19/03: Kunstforståelse – rent praktisk.** Rasmus Kjærboe, ph.d., museumsinspektør, Den Hirschsprungske Samling
- 26/03: Kunstens historie – fra middelalder til det tidligt moderne (ca. 800-1600).** Astrid Steffensen, cand.mag. i kunsthistorie
- 02/04: Kunstens historie – fra 1600-tallets enevælde til 1800-tallets romantik (ca. 1600-1850).** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 09/04: Kunstens historie – impressionister, modernister og andre revolutionære (ca. 1850-1940).** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 23/04: Fotografi, populærkunst og nye medier i det 20. århundrede (ca. 1836-1975).** Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor, Det Kongelige Danske Kunstakademi
- 30/04: Abstraktion, popkunst og ikke-kunst (ca. 1916-2000).** Jens Tang Kristensen, ph.d. i kunsthistorie og museumsinspektør, Museum Sønderjylland
- 07/05: Hold øje med dem – nye kunstnere på vej (ca. 2000-2050).** Kristian Handberg, adjunkt i kunsthistorie, Københavns Universitet

2511-349

i dagtimerne

Formiddage på Dokk1: Tre af verdenskunstens største kvinder

TID: 17/3, 3 mandage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Over tre formiddage skal vi på tur rundt i verden til tre af verdenskunstens største kvindelige kunstnere: finske Helene Schjerfbeck, tyske Paula Modersohn-Becker og mexicanske Frida Kahlo. Alle ligger de på tærsklen til og er med til at forme modernismen. Alle kommer de med banebrydende nye udtryk og nye selvfortællinger. Alle bryder de med de gængse grænser og barrierer for kvinder i den tid, de skaber. Alle har de stærke og spændende livsskæbner. Og alle skaber de nogle virkelige stærke selvportrætter. Mød op og bliv klogere på tre kvinder, som var med til at bane vejen for kommende generationer af kunstnere, og som satte deres klare aftryk på eftertidens kunst og kultur.

- 17/03: Helene Schjerfbeck**
24/03: Paula Modersohn-Becker
31/03: Frida Kahlo

2511-181

Kunst – teori og analyse

TID: 29-30/3, 1 weekend, kl. 10.00-16.00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan forstå kunsten? Denne weekend bliver du introduceret for klassiske kunsthistoriske værktøjer til billedanalyse. Hvordan kender man forskel på kunst fra renaissance og barok? Og hvordan skiller man billedets elementer ad i en analyse? Fra stilhistorie og farvelære til kompositionsanalyse og semiotik – forelæsningsrækken præsenterer dig for en række kunsthistoriske grundbegreber, der gør dig klar til dit næste museumsbesøg.

2511-337

Bauhaus – den banebrydende designskole

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Den revolutionære bevægelse, der spredte sig over Europa i kølvandet på 1. verdenskrig og den russiske revolution, førte i Tyskland til oprettelsen af verdens mest kendte skole for kunst, arkitektur og design, nemlig Bauhaus. Den satte ikke bare de visuelle kunstarter på den anden ende, men eksperimenterede også med industriel produktion, pædagogik, mode, køn, seksualitet, ja, snart sagt alle aspekter af det offentlige liv. Design skulle være for de mange, men lykkedes det? Nogle få danske designere fulgte i Bauhaus' fodspor, men de fleste her i landet var kritiske overfor Bauhaus og skabte deres moderne møbler, lamper og bygninger på en anden og mere pragmatisk måde.

2511-090

Monstrøst forfald, lillepigemonstre og horror under overfladen: Michael Kvium, Christian Lemmerz, Julie Nord og Maria Rubinke

— **TID:** 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00**PRIS:** 350 kr., studerende 175 kr.**UNDERVISER:** Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Denne temadag skal handle om monsteret og det monstrøse i dansk samtidskunst – fra det overtydelige til det underspillede, fra det erkendte til det freudiansk fortrængte. Vi kommer omkring Michael Kvium og Christian Lemmerz, der gennem fire årtier har skildret menneskets forfald og skyggesider i henholdsvis maleri og skulptur – samt Julie Nord og Maria Rubinke, hos hvem monstrene ofte er noget, der gemmer sig inde bag det nuttede. Temadagen præsenterer et rigt værkudvalg af de fire kunstnere, men kommer også omkring deres inspirationskilder i tidligere tiders kunst-, litteratur- og filmhistorie. Endelig skal vi se på, hvordan billedkunsten gør det muligt at reaktualisere og diskutere monsteret i en tid, hvor eventyr og overtro for længst har vejet pladsen for et mere rationelt verdensbillede.

2511-120

Temaaften om J.M.W. Turner

— **TID:** 31/3, 1 mandag, kl. 18.30-21.15**PRIS:** 275 kr., studerende 140 kr.**UNDERVISER:** Jonas Wolter, lektor og cand.mag. i historie og kunsthistorie

J.M.W. Turner (1775-1851) var en af romantikkens mest betydningsfulde malere. Menneskets forhold til naturen blev sat på spidsen i de dramatiske landskabsmalerier, hvor modlys, regnvej, storm og slørende tåge var med til at give en sanselig og atmosfærisk oplevelse af naturen. Mange af sine motiver fandt Turner på rejser i Storbritannien og i udlandet, ligesom han arbejdede med forskellige teknikker inden for oliemaleri, akvarel og grafik. I tiden var Turner både succesfuld, anerkendt og kontroversiel for sit virke som kunstner og person. Turners landskaber har været med til at danne rammen for et særligt britisk landskabsmaleri, men også inspireret flere moderne stilarter i en abstrakt retning. Vær med, når vi stiller skarpt på Turners malerier, teknikker og privatliv.

2511-117

Billedets historie på én aften – fra hulemalerierne til i dag

— **TID:** 10/4, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15**PRIS:** 350 kr., studerende 175 kr.**UNDERVISER:** Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt tidligere leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Vi lever i en billedtid, og meget tyder på, at det har mennesket altid gjort. Faktisk er det fristende at sige, at brugen af billeder er tegnet på, at homo sapiens har meldt sig ind i verden. Selv deres forgængere, neandertalerne, udsmykkede redskaber, og siden er det bare blevet tydeligere og tydeligere, at mennesket er et væsen, der skaber og opsøger æstetiske udtryk – læs: billeder. Men billederne ændrer sig naturligvis med den tid, de bliver lavet i, og den fortælling er mageløs og læner sig meget tæt op ad hele vores kulturs historie.

2511-325

Rindal: Kampen mod kultureliten og velfærdsstaten – med Alex Ahrendtsen

— **TID:** 22/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00**PRIS:** 200 kr., studerende 100 kr.**UNDERVISER:** Alex Ahrendtsen, cand.mag., forfatter og folketingsmedlem

Peter Rindal var en fredsommelig og jævn hr. hvem som helst. Han var indehaver af Danmarks ældste amagerhylde og havde porcelænsjuleplatter fra Bing & Grøndahl på den afsyrede egetræsreol. Men i 1965 trådte han ud af anonymiteten og ind i debatten om velfærdsstaten og dens fremtid, da han stillede nogle få, kætterske spørgsmål: Hvad var meningen med moderne kunst? Hvorfor skulle dens udøvere leve på statens regning? Vær med, når cand.mag., forfatter og folketingsmedlem Alex Ahrendtsen denne aften tegner et billede af Peter Rindal – et komplekst menneske, der var rundet af en uddøende dansk almuekultur, og som med lige dele stridslyst og nysgerrighed gik op imod tidsånden.

2511-133

Kunstnersamtale: Erik A. Frandsen og Peter S. Meyer

- **TID:** 7/4, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISERE: Erik A. Frandsen, kunstner, og Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Helt fra sit gennembrud i 1980'erne som en del af de nye vilde har Erik A. Frandsen konstant udfordret kunstens udtryk. Om det er maleri, tegning, skulptur, neonlys, aluminiumsplader eller hele installationer, så tager værkerne udgangspunkt i kunstnerens levede liv. Og hvorfor skulle det være interessant for os? Skal man kende kunstnerens biografi for at forstå hans kunst? Helt særligt i hans virke som kunstner står de offentlige udsmykninger af Landstingssalen og Amalienborg, og senest har hans væltede otte meter lange skulptur i Randers skabt debat om kunst i det offentlige rum. I samtalen vil vi diskutere, hvad kunstnerens liv betyder for kunstværket og de skabende processers betydning for et liv som kunstner.

2511-162

i dagtimerne

Byvandring: Ny arkitektur på Aarhus Havn

- **TID:** 28/4, 1 mandag, kl. 10.00-12.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
MØDESTED: Pakhus 77, ved indgangen til padelcentret, Hveensgade 5
UNDERVISER: Jens Christian Pasgaard, ph.d. og arkitekt MAA

Byvandringen vil have fokus på ny arkitektur og nye byrum på Aarhus Ø. Vandringen starter på Pier 3, hvor der vil være en indledende diskussion om Aarhus' nye havnefront og om havneudviklingen i det store byudviklingsperspektiv. Herefter går turen mod nord, hvor vi vil passere Bassin 7, Kampanilen, Isbjerget, Light House, det nye sejlsportscenter mv. Turen vil indeholde en række korte stop, hvor der vil være fokus på byrumskvalitet, bydelens særlige steder og lystbådehavnens rolle som bindeled mellem nyt og gammelt. Undervejs vil der blive rig lejlighed til at diskutere forcer og ulemper ved den nye bydel.

2511-076

i dagtimerne

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

- **TID:** 28/4, 2 mandage, kl. 14.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

På to byvandring i Aarhus ser vi på de bygninger og den kunst, som findes i Aarhus i dag. Fra de bygninger, der står tilbage fra middelalderen, renæssancen, historicismen og funktionalismen til de allernyeste bygninger som Isbjerget og Dokk1. Den første vandring starter ved domkirken, hvor vi fremhæver arkitekturdetaljer, så man selv kan gå på opdagelse i byen. Den anden vandring starter ved Rådhuset. Med afsæt i dets arkitektur ude og inde prøver vi at forstå funktionalismen. Sammen dykker vi ned i diskussionerne om arkitektur og kunst i det offentlige rum. Byvandringerne er rettet mod, at man fremover vil kunne genkende perioder og stilarter i byen.

2511-132

Mit livs billeder – med Bente Scavenius

- **TID:** 28/4, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Bente Scavenius, mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker og forfatter

Bente Scavenius sætter i sin anmelderroste bog 'Mit livs billeder' fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. Denne aften fortæller hun om et udvalg af de mange værker i bogen, som på den ene eller anden måde har haft betydning for hende. For værkerne gælder det, at det er den private, men dog fagligt relevante historie, der fører til den store og mere bredt anlagte historie. Undervejs vil de udvalgte værker blive belyst ud fra en personlig vinkel for derefter at blive sat ind i en både relevant og kunsthistorisk sammenhæng.

2521-046

Danske designgenstandes historie: PH's lampedesign

TID: 2/9, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Malene Breunig, lektor i dansk litteratur og kulturhistorie, Syddansk Universitet

PH-lampen er et stykke klassisk-moderne dansk design skabt af Poul Henningsen, en af Danmarks mest kendte designere, arkitekter og kulturkritikere. Henningsen designede lampens armatur i 1920'erne med det formål at skabe et blødt og blændfrit lys. Armaturet skulle skabe en komfortabel hjemlig atmosfære til rekreation, uafhængigt af klassesforhold. Med sit belysningsdesign tog PH ikke bare afstand fra de mere traditionelle stilarter, hvor lampens praktiske funktion blev negligeret til fordel for dens skulpturelle fremtræden, men også de modernistiske Bauhaus-folk, som han mente helt glemte mennesket i deres æstetisering af produktionsteknikker og materialer. I dag er PH-lampen et ikon for funktionalistisk dansk design, og såvel dens æstetik som funktion har gjort den til en eftertragtet genstand i hjem og institutioner verden over. Hør om filosofien bag PH's lamper.

2521-019

Perler fra seks danske museer

i dagtimerne

TID: 3/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Danmark er rigt på såvel store som små museer, som rummer megen dejlig kunst. Kom med på en rundtur fra Statens Museum for Kunst med dets kæmpesamling af kunst fra mange århundreder til naboen Den Hirschsprungske Samling med speciale i dansk kunst i årtierne før og efter 1900. Ordrupgaard rummer foruden dansk guldalderkunst en fin samling af franske kunstnere, bl.a. impressionisterne og Gauguin. ARoS er blevet det store kunstmuseum i det jyske – vi ser på værker fra den faste samling. Mod nord har vi Aalborg med Kunsten, der bl.a. rummer dansk og international kunst fra midten og sidste del af det 20. århundrede. Vi slutter på Bornholms Kunstmuseum, der fortæller, hvordan øen har tiltrukket kunstnere i det 20. århundrede.

03/09: Statens Museum for Kunst

10/09: Den Hirschsprungske Samling

17/09: Ordrupgaard

24/09: ARoS

01/10: Kunsten

08/10: Bornholms Kunstmuseum

2521-063

Caspar David Friedrich og den tyske romantik

TID: 3/9, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Den tyske maler Caspar David Friedrich (1774-1840) var en helt afgørende skikkelse i den tyske romantik. I sit værk fangede han mange af tidens refleksioner over menneskets livsvilkår, det guddommelige og naturens mægtighed. Har man først stået over for Friedrichs hovedværk 'Munken ved havet', forstår man, hvilken radikal og nyskabende kunstner han var. Billedet bryder alle de gældende kompositionsregler og fremstår rå og nærmest moderne. Samtidig trækker den ensomme skikkelse på kysten os lige ind i et eksistentielt drama. I de første årtier af 1800-tallet revolutionerede han landskabsmaleriet og besjælede det med en særlig religiøsitet og naturforståelse. Det er eviggyldige temaer, Friedrichs kunst behandler, og derfor er hans værker lige så relevante i vores tid, som da de blev skabt.

2521-078

Edward Hopper

TID: 9/9, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Edward Hopper (1882-1967) levede i USA i en brydningstid, hvor det tidligere pionérland trådte ind på verdensscenen. Han startede som reklame-tegner, men efter studieår i Paris blev maleriet hans arbejdsfelt. Da han kom hjem fra Europa, bosatte han sig i New York, og det blev byen og menneskene i den, der blev hans maleriske hovedinteresse. Hopper blev fortolkeren af det ensomme menneske blandt byens mange forbipasserende – af mennesker, der kigger ud ad vinduer eller står i døråbninger uden nogensinde at blive en del af livet i gaderne. Denne aften ser vi nærmere på Edward Hoppers skildring af byen, menneskene og ensomheden – og det melankolske skær, der ofte gennemsyrrer hans billeder.

2521-007

Biografiske snit – renæssancen

i dagtimerne

TID: 10/9, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Hvert foredrag vil give et indblik i to store italienske mestre fra 1500-tallet. Man kan leve sig ind i den enkelte mester eller se kunstværkerne i med- og modspil. Ligheder og forskelle dukker frem i billedsprog og temaer. Hvordan er synet på mænd og kvinder, realiteter, idealiteter? Andre kunstnere er med til at give perspektiv, blandt andet Rafael, Andrea del Sarto, Veronese.

10/09: Donatello og Fra Angelico. Det heftige og det blide

17/09: Leonardo og Michelangelo. Storhed, dybde, kraft

24/09: Sofonisba Anguissola og Lavinia Fontana. Malerdronninger

01/10: Titian og Tintoretto. Energi og drama

2521-079

Fynbomalerne

TID: 7/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Fynbomalerne udgjorde i begyndelsen af 1900-tallet en temmelig stor kunstnerkoloni på Fyn, og familie- og vennerelationer knyttede dem særligt til byerne Kerteminde og Faaborg. Gruppens kernemedlemmer var kunstnerparrene Alhed og Johannes Larsen, Anna og Fritz Syberg, Christine – Johannes Larsens søster – og hendes mand, Sigurd Swane, samt Peter Hansen, Anna Sybergs bror. Johannes Larsen blev kendt for at male fuglebilleder, og de kvindelige malere for at gengive blomsterne i vindueskarmen, men fynbomalerne blev også kendt i samtiden under den nedsættende betegnelse 'bondemalerne', fordi de malede den klæge efterårsmark og det snottede barn uden at forskønne nogen af delene. Dansk kunst var i begyndelsen af 1900-tallet i rivende udvikling. Men hvilken plads inden for modernismen blev fynbomalerne? Hvor befandt de kvindelige kunstnere sig i fynbogruppen? Og hvis fynbomalerne var bondemalere, hvad var 'de andre' så?

2521-035

Kvindestrid og stride kvinder – kvindelige malere gennem 400 år

TID: 21/10, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Den italienske maler Sofonisba Anguissola var en af de første kvinder, der opnåede stor anerkendelse. Siden fulgte en række andre med barokmaleren Artemisia Gentileschi som det absolutte højdepunkt – stridbar var hun tilmed! 1700-årene så en række kvindelige kunstnere med succes, men først fra midten af 1800-tallet markerede kvinder sig for alvor sammen med eller i modsætning til mandlige kollegaer. Efter 1900 var en række kvinder med i forreste geled i den tyske ekspressionisme (Kollwitz, Modersohn-Becker, Münter) og den russiske avantgarde (Popova, Gontjarova). Paris var det elitære centrum, også for kvinder som Suzanne Valadon, Sonia Delaunay og Maria Blanchard, mens Georgia O'Keeffe og Frida Kahlo på de amerikanske kontinenter angav helt nye veje for det feminine udtryk – fysisk, erotisk og mentalt.

Mød den prisvindende forfatter Morten Pape

FORFATTERFORMIDDAG. SE SIDE 79

2521-047

Store danske designere

TID: 21/10, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hans J. Wegners Påfuglestol, PH's karakteristiske lamper, Børge Mogensens Tremmesofa, Arne Jacobsens Ægget, Finn Juhls Poeten, Nanna Ditzels Trinidad-stol, Kay Bojesens teaktræsabe og Verner Pantons FlowerPot-lamper. Vi kender genstandene. Men hvem var menneskene bag de kendte designs, der høstede så stor international anerkendelse? Hvad kendetegner dem hver især? Og hvorfor er deres designs blevet så kendte og elskede? I denne forelæsningsrække vil du blive introduceret for nogle af de fremmeste danske designere og deres designs.

21/10: Poul Henningsen – lysets mester
28/10: Arne Jacobsen – totaldesignets mester
04/11: Hans J. Wegner – håndværkeren over dem alle
11/11: Kaare Klint, Børge Mogensen og FDB-møbler – fra håndværk til industri
18/11: Finn Juhl og Poul Kjærholm – de store elegantier
25/11: Verner Panton og Nanna Ditzel – form og farve uden grænser
02/12: Kay Bojesen og Lego – børnenes designere

2521-119

Kunsthistorien på ét semester

TID: 22/10, 8 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trækker til at få et godt overblik, få oprisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker. Kunsten flytter sig, ændrer udtryk og griber om sig. Oplev rejsen fra centralperspektiv til kaosteori.

22/10: Renaissance og manierisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
29/10: Barok og rokoko. Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
05/11: Klassicisme og romantik. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
12/11: Realisme og impressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
19/11: Symbolisme og ekspressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
26/11: Kubisme og futurisme. Jacob Wamberg, dr. phil. i kunsthistorie
03/12: Surrealisme. Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie
10/12: Kunst og arkitektur i dag. Kristian Handberg, adjunkt i kunsthistorie, Københavns Universitet

2521-092

i dagtimerne

Kunstens danske mestre

TID: 23/10, 6 torsdage, kl. 09:15-11:00
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Tag med på en rejse gennem dansk kunsthistorie, hvor vi møder nogle af landets mest markante kunstnere fra det seneste århundrede. Fra J.F. Willumsens ekspressive værker, der forener tradition og modernitet, til Franciska Clausen og Rita Kernn-Larsens surrealistiske universer, som udfordrer vores opfattelse af virkeligheden. Oplev også Overtacis nyskabende kunst, der reflekterer over identitet, fjerne kulturer og åndelighed, samt Poul Anker Bechs drømmelignende landskaber, hvor virkelighed og fantasi flyder sammen. Michael Kviums provokerende figurer konfronterer os med livets mørke sider, mens samtidens kunstnere Julie Nord og Kathrine Ærtebjerg dykker ned i det feminine og eventyrlige. Forelæsningsrækken tilbyder en dybdegående introduktion til dansk kunst og dens betydning i dag.

23/10: J.F. Willumsen

30/10: Franciska Clausen, Rita Kernn-Larsen og andre kvindelige surrealister

06/11: Overtaci

13/11: Poul Anker Bech

20/11: Michael Kvium

27/11: Julie Nord og Kathrine Ærtebjerg

Oplev kunstner Tal R. i en samtale med kunsthistoriker Peter S. Meyer om Tal R.s kunstneriske univers, kreative proces og inspirationer.

2521-194

Kunstnersamtale: Tal R og Peter S. Meyer

TID: 17/11, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISERE: Tal R, kunstner, og Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

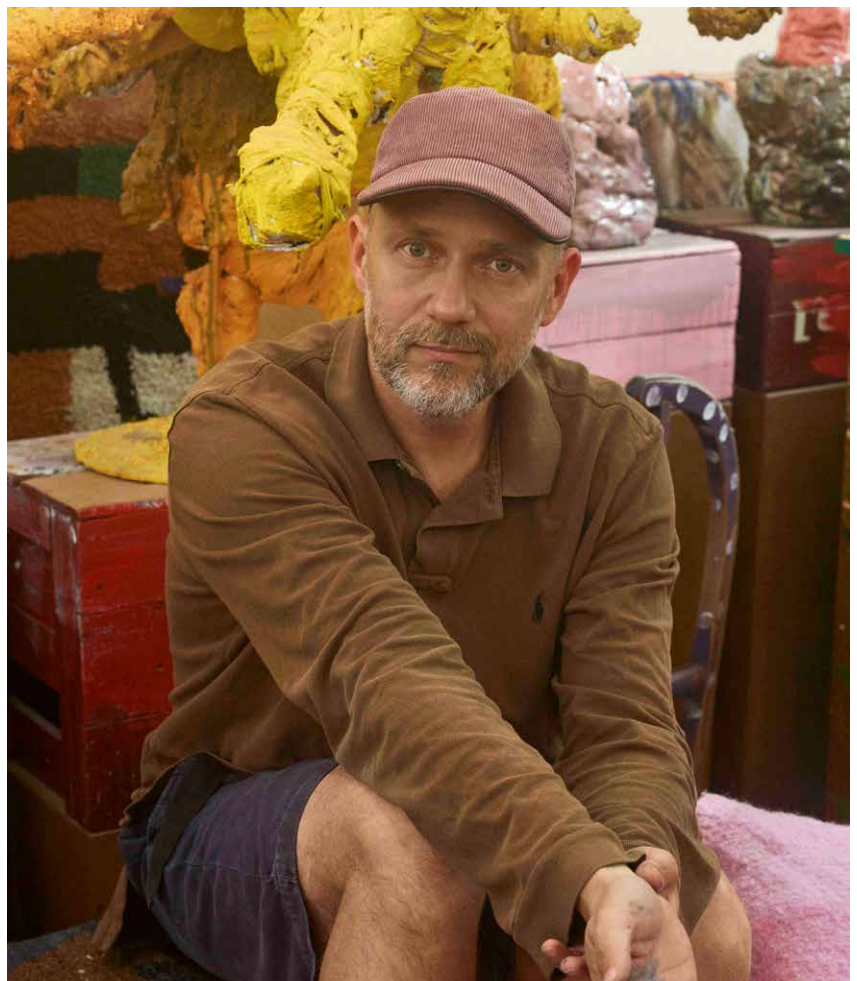
Mød den internationalt anerkendte danske kunstner Tal R i en samtale med kunsthistoriker Peter S. Meyer. Med sin karakteristiske farveeksplosion og unikke æstetik har Tal R sat et markant præg på samtidskunsten. Denne aften dykker vi ned i hans kunstneriske univers, arbejdsproces og inspirationer. Hvordan skaber han sine værker, hvad driver hans kreative processer, og hvilke historier gemmer sig bag både tidlige eksperimenter og aktuelle projekter? Aftenen giver et sjældent indblik i en kunstners refleksioner og visioner – og inviterer publikum til at stille spørgsmål til én af dansk kunsts mest markante skikkelser.

2521-074

Psykologi, orgasme, revolution: Wilhelm Reichs psykoanalyse og Vilhelm Bjerke Petersens surrealisme

TID: 27/11, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Emil Leth Meilvang, ph.d. i kunsthistorie

Psykoanalytiker Wilhelm Reichs kontroversielle teorier om seksualitet, orgastisk frigørelse og politisk revolution spillede en central rolle i den danske kunstmaler Vilhelm Bjerke Petersens surrealistiske tankegang. Som Nordens ledende surrealistiske teoretiker udviklede Bjerke Petersen en 'reichiansk surrealisme', hvor frigørelsen af menneskets drifter blev set som grundlaget for både kunstnerisk og samfundsmæssig transformation. Få historien om datidens sammenkobling af psykologi, kunst og politisk utopi med et rigt udvalg af Bjerke Petersens malerier.

Litteratur, sprog, film & musik

2511-026

Skrivedrømme – om at skrive

— **TID:** 20/1, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Efter at have grædt og grinet, tabt og vundet, levet og oplevet med hundredvis af litterære skæbner drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen, herunder refleksioner, tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med dét at skrive.

- 20/01: Skrivning for begyndere.** Anne Green Munk, ph.d. i litteraturhistorie, skønlitterær forfatter og foredragsholder
- 27/01: Tilblivelser: Bag om skriveprocessen.** Pablo Llambias, forfatter og studielektor ved Rytmisk Musikkonservatorium i København
- 03/02: Skrivelyst: Eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive.** Martin Glaz Serup, forfatter, ph.d. og ekstern lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet
- 10/02: At vurdere tekst. Hvad kigger redaktøren efter – og hvad gør anmelderen?** Lotte Kirkeby Hansen, cand.mag. i litteraturhistorie, forfatter, litteraturanmelder og tidligere forlagsredaktør
- 17/02: Om kreativitet – hvorfor mister vi den med alderen, og kan den indlæres igen? Sat i perspektiv med egen skriveproces.** Trisse Gejl, forfatter og ekstern lektor i skrivekunst, Syddansk Universitet

2511-135

Musikkens mesterværker

— **TID:** 20/1, 6 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 10/2
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle store værker. Her er nogle musikalske fortællinger om årstiderne, som har fået hitstatus, virtuos klavermusik, en klassisk, en romantisk og en modernistisk symfoni samt en af verdens mest populære operaer. Du får værkerne gennemgået og hører om deres tilblivelseshistorie og om komponisterne samt om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Alle deltagere får links til musikken via internettet og bliver bedt om til hver mødegang at lytte til og gå på opdagelse i værket på forhånd.

- 20/01: Bizet: 'Carmen'**
27/01: Haydn: Symfoni nr. 101, 'Uret'
03/02: Mendelssohn: Symfoni nr. 2, 'Lobgesang'
17/02: Liszt: Klaverværker
24/02: Janáček: 'Sinfonietta'
03/03: Vivaldi: 'De fire årstider'

Gå på Folkeuniversitetet
i dagtimerne

2511-094

Tre værker du bør kende

— **TID:** 21/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, imponerende bygningsværker og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. NB: Forelæsere, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

- 21/01: Tre bygningsværker, du bør kende.** Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker
- 28/01: Tre film, du bør se.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievitenskaber, Aarhus Universitet
- 04/02: Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 11/02: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter
- 18/02: Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag. art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

2511-278

En tur rundt i det danske sprog

— **TID:** 21/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Vi bruger det dagligt. De fleste af os har stærke holdninger til det. Og når nogen udtaler eller – Gud forbyde det – staver ordene bare en lille smule anderledes, rynker vi på næsen. Også selvom vi udmærket forstår dem. Lattermusklen bliver rørt, men vi får også øje og øre for vores måder at bruge det danske sprog på, når vi tages med ud i både verden og landets afsides egne samt ind i retslokalet: fra det danske sprogs oprindelse til sproglige generationskløfter og fra brugen af metaforer til dialekter og etnolekter.

- 21/01: Hvor kommer dansk og de andre indoeuropæiske sprog fra?** Rasmus G. Bjørn, ph.d. i sproghistorie og arkæolingvistik, Nordisk Forskningsinstitut, Københavns Universitet
- 28/01: Sproglige generationskløfter.** Lars Trap-Jensen, seniorredaktør, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab
- 04/02: Når der går metaforer i sproget.** Claus Schatz-Jakobsen, lektor emeritus i engelsk, Syddansk Universitet
- 11/02: Det mangfoldige danske sprog.** Inger Schoonderbeek Hansen, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 18/02: Retslingvistik.** Tanya Karoli Christensen, professor i dansk sprog og lingvistik, Københavns Universitet

2511-383

Frankrigs litteratur – fra 1. verdenskrig til i dag

i dagtimerne

— **TID:** 4/2, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00. Ingen undervisning 11/2 og 15/4
PRIS: 1.450 kr., studerende 725 kr.
STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken
UNDERVISER: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

Selvom Frankrigs status som geopolitisk stormagt svinder ind i løbet af det 20. århundrede, så forbliver landet stadig en litterær, kulturel og filosofisk supermagt op til i dag. Det er næsten umuligt at komme uden om det franske, hvis vi vil forstå vores samtid. På dette forløb vil vi fordybe os i nogle af de absolutte højdepunkter i de seneste hundrede års franske litteratur – en litteratur, der også besidder en utrolig spændvidde. Hvis du ikke allerede er frankofil, så kan du blive det!

- 04/02: Jean Cocteau: 'Under foregivende: en historie'**
- 18/02: Louis-Ferdinand Céline: 'Krig'**
- 25/02: Simone de Beauvoir: 'De uadskillelige'**
- 04/03: Boris Vian: 'Dagenes skum'**
- 11/03: Marguerite Yourcenar: 'Kejser Hadrians erindringer'**
- 18/03: Marguerite Duras: 'Lol V. Steins henførelse'**
- 25/03: Patrick Modiano: 'Askeblomster'**
- 01/04: Annie Ernaux: 'Årene'**
- 08/04: Michel Houellebecq: 'Underkastelse'**
- 22/04: Virginie Despentes: 'Kære fuckhoved'**
- 29/04: Delphine de Vigan: 'Alt må vige for natten'**
- 06/05: Édouard Louis: 'Færdig med Eddy Bellegueule'**

2511-314

Rockens mesterværker

— **TID:** 24/2, 6 mandage, kl. 19.30-21.15. Ingen undervisning 31/3
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, musikmagasinet GAFFA

Siden Bob Dylan løftede rocklyrikken til et nyt niveau med et par skelsættende album i midten af 1960'erne, har populærmusikkens poesi knopskudt som en distinkt, kulturel udtryksform. Få herhjemme har beskæftiget sig lige så indgående med rockens poesi som forfatter og cand. mag. Espen Strunk, der til daglig er nyhedsredaktør ved musikmagasinet GAFFA. I denne forelæsningsrække dykker Strunk ned i en håndfuld af rockens mesterværker og kunstnerne bag.

- 24/02: Janis Joplin: 'I Got Them Ol' Kozmic Blues Again, Mama' (1969)**
- 03/03: The Doors: 'L.A. Woman' (1971)**
- 10/03: Lou Reed: 'Transformer' (1972)**
- 17/03: Patti Smith: 'Easter' (1978)**
- 24/03: Bob Dylan: 'Street Legal' (1978)**
- 07/04: Nick Cave: 'The Boatman's Call' (1997)**

2511-043

Helt nye læseperler

TID: 25/2, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Få inspiration til dine næste store læseoplevelser. Fra islandsk poetisk prosa over svenske aktuelle refleksioner om natursyn og bæredygtighed fra en af landets største forfattere til et senegalesisk blik på kolonialisme og selve litteraturens væsen. Og fra en kinesisk, surrealistisk fortælling om musik og moderne kvindelig over eksperimenterende norske metafysiske meditationer til den nyeste japanske magiske realisme fra bestsellerforfatteren Haruki Murakami. Vel mødt til en introduktion til nogle af nyere tids mest fascinerende og udfordrende læseperler.

25/02: Kerstin Ekman: 'Ulvespring' (2021, på dansk 2022)

04/03: Jón Kalman Stefánsson: 'Dit fravær er mørke' (2020, på dansk 2022)

11/03: Mohamed Mbougar Sarr: 'Menneskets dybeste erindring' (2021, på dansk 2023)

18/03: An Yu: 'Efterklang' (2022, på dansk 2023)

25/03: Jon Fosse: 'Hvidhed' (2023, på dansk 2023) og Carl Frode Tiller: 'Flugt' (2021, på dansk 2023)

01/04: Haruki Murakami: 'Byen og dens flygtige mur' (2023, på dansk 2024)

2511-145

Hvad enhver dansker bør vide om litteratur

TID: 25/2, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00 (undtagelsesvis kl. 19:45-21:30 25/02). Ingen undervisning 4/3

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

60 % af danskerne læser skønlitterære bøger, og mulighederne er uendelige. Nogle kaster sig med stor appetit over gamle danske klassikere, mens det for andre er den nyeste nichelitteratur, der trækker. Andre igen rejser med litteraturen til fjerne himmelstrøg, kulturer og lande. Fælles for alle læsere er glæden ved at opleve verden, som den tager sig ud i et fremmed univers. Få lejlighed til at komme endnu tættere på litteraturskattene verden over – i selskab med fire professionelle litteraturskere.

25/02: Litteraturhistorie – fra antikken til 1800. Jakob Ladegaard, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

11/03: Litteraturhistorie – fra 1800 til i dag. Jakob Ladegaard, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

18/03: Litterære analysemetoder – kom helt tæt på teksten. Jonas Ross Kjærgård, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

25/03: Litteraturpsykologi – derfor skal vi læse bøger. Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen

01/04: Litterære oplevelser i dag – det skal du læse. Anne Green Munk, ph.d. i litteraturhistorie, skønlitterær forfatter

2511-175

The Beatles – langt mere end fire unge fyre fra Liverpool

TID: 1/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 555 kr., studerende 305 kr. inkl. en sandwich og en vand

UNDERVISERE: Johannes Andersen, lektor emeritus i politik og administration, Aalborg Universitet, Per Wium, musikjournalist, Niels Jakob Mye, musikformidler, og Hans Henrik Schwab, seniorredaktør

I den relativt korte periode fra 1963 til 1970 udgav The Beatles i alt 13 album. Album, hvis sange i dag hører til nogle af verdens bedst kendte popsange – skrevet, spillet og udført med så stort et overskud og talent, at de dengang i 1960'erne var pejlemærker for andre, og i dag hører de fortsat til blandt nogle af hverdagens bedste sange. På tværs og på trods af skiftende musikalske vaner, modestrømninger og kunstneriske variationer. Denne dag forsøger vi at gå bag om de gode sange og finde ind til nogle af hemmelighederne bag dem.

2511-123

Leipzig som musikby

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 425 kr., studerende 215 kr.

UNDERVISERE: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Leipzig var et af Europas vigtigste musikcentre, og byen har i de senere årtier oplevet en opblomstring og en stor og voksende tilstrømning af kulturturetister. Ved Thomaskirche i Leipzig virkede en af musikhistoriens største komponister, Johann Sebastian Bach, i hele 27 år, og Telemann ledte i en årrække byens navnkundige Collegium Musicum. Den tyske romantik stod stærkt i Leipzig: Felix Mendelssohn var dirigent for det berømte Gewandhausorkester, og vores egen Niels W. Gade blev assistent for ham. Mendelssohns nære kollegaer, komponist- og pianistparret Clara og Robert Schumann, boede også i byen. På denne temalørdag kommer vi rundt om den historiske by Leipzigs rige og mangfoldige musikarv.

2511-179

Thomas Manns 'Trolddomsbjerg' i lyset af europæisk modernisme

TID: 29/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Denne lørdag skal vi se nærmere på Thomas Manns 'Trolddomsbjerg' som et væsentligt bidrag til den europæiske modernisme. Vi vil således beskæftige os med europæiske modernitetserfaringer i en eventyragtigt roman, hvis handling forløber over de syv år, der gik forud for udbruddet af 1. verdenskrig i 1914. Romanen giver et fascinerende tidsbillede af Europa på randen af ragnarok, ja, af hele den borgerlige epokes sidste krampetrækninger inden den katastrofale krig, som vendte op og ned på alt. Thomas Manns roman skildrer dog ikke kun de åndshistoriske forudsætninger for det totale værdisammenbrud – den begiver sig også på sporet af en 'ny humanitet' som et muligt svar på den omsiggribende nihilisme, der kulminerer med krigens grusomheder.

2511-023

Sproget får det glatte lagen! Faste vendinger i forandring

TID: 30/3, 1 søndag, kl. 10.15-14.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERSISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Amalie fra Paradise Hotel gør det meget. Journalister og politikere gør det en del, og selv den ikke helt unge generation gør det indimellem. Vi ændrer konstant en lille smule på de faste vendinger. Nogle mere bevidst end andre. Vi skal se på danskeres kultur i forandring og på, hvordan vi hele tiden sikrer, at ordsprog og talemåder passer til den tid, vi skal bruge dem i. Vi skal se på tekst- og billedeksempler med både talesprogets og skriftsprogets spidsfindigheder. Alle kan finde eksempler, der enten styrker smilenes størrelse eller får mavesyren til at skumme. "Verden er af lava". Eller hvad siger du?

2511-104

100 års vanvid i litteraturen

TID: 7/4, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERSISER: Lasse Gammelgaard, adjunkt i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

I 1800-tallet bliver sjælelidelse noget, der optager kunstnere inden for alle kunstarterne. Snart sagt alle de berømte kunstnere fra perioden berører emnet, og det er både dem, der selv havde en rem af huden, og dem, der 'blot' interesserede sig for tendensen. Blandt forfatterne er folk som B.S. Ingemann, Steen Steensen Blicher, H.C. Andersen, Søren Kierkegaard, J.P. Jacobsen og Amalie Skram. Hør om, hvordan de udøvende kunstnere behandlede emnet æstetisk, og om vekselvirkningen mellem æstetisk vanvid og den videnskabelige tilgang til psykisk sygdom.

2511-008

Højdepunkter i klassisk musik og opera – med Søren Schauser

TID: 7/4, 1 mandag, kl. 18.00-20.30

PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.

UNDERSISER: Søren Schauser, ph.d. i filosofi, forfatter og lektor, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium

Ligger der et hemmeligt budskab gemt i Beethovens 'Für Elise'? Hvorfor er Edward Elgars 'Gådevariationer' så hemmelighedsfulde? Og hvad har komponisterne egentlig selv sagt om det hele? Denne dag formulerer Søren Schauser vigtig viden og fortæller sjove anekdoter, mens han guider dig gennem det særlige ved en række udvalgte højdepunkter inden for klassisk musik og opera. Hvad er det, man kan og skal lægge mærke til? Og hvad gør stykkerne centrale i musikhistorien? Søren Schauser er bl.a. ph.d. i filosofi, violinist og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Desuden er han kendt for sin medvirken i 'Den klassiske musikquiz' på DR2.

2511-327

Forfatterformiddag: Morten Pape og Zissel Astrid Kjertum-Mohr

TID: 30/3, 1 søndag, kl. 10.00-11.45

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERSISERE: Morten Pape, forfatter, og Zissel Astrid Kjertum-Mohr, journalist og radio- og tv-vært

Morten Pape debuterede med den selvbiografiske roman 'Planen' i 2015, for hvilken han modtog BogForums debutantpris. Siden udkom 'Guds bedste børn' (2018) og 'I ruiner' (2021), der fuldendte den såkaldte Amagertrilogi. I efteråret 2024 udkom 'Nøglebarn' – det første af to bind i et værk, der kan læses som en forløber for såvel som efterfølger til storhittet 'Planen'. Denne formiddag kan du opleve ham i en samtale med journalist samt radio- og tv-vært Zissel Astrid Kjertum-Mohr om den nye roman, der handler om tiden, efter at Morten Pape er debuteret med 'Planen'. Her modtager han et brev fra sin far med titlen 'Til mine børn', og i løbet af en enkelt hektisk dag forsøger han at begribe, hvad hans roman har gjort ved ham selv og det forliste forhold til den far, der nu har sendt ham et brev, han ikke tør åbne.

2511-058

Sjostakovitj og Prokofjev: Et dobbeltportræt

TID: 7/4, 1 mandag, kl. 18.00-20.30

PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.

UNDERVISER: Mikkel Thrane Lassen, cand.mag. i historie og religion, forfatter og lektor

Komponisterne Dmitrij Sjostakovitj (1906-1975) og Sergej Prokofjev (1891-1953) virkede begge i perioder i Sovjetunionen, i Sjostakovitjs tilfælde hele livet, for Prokofjevs vedkommende den sidste del af hans karriere. De blev begge afgørende mærket og påvirket af den brutale og hårdhændede kulturpolitik under Stalin. De var på en gang spejlbilleder af og modbilleder til hinanden, og for dem begge blev året 1936 et skæbneår. Denne forelæsning giver et dobbeltportræt af den arrogant selvsikre Prokofjev og den nervøst selvudslettende Sjostakovitj og følger dem sammen og hver for sig i og uden for det Sovjetunionen, der blev deres skæbne.

2511-091

Frankrigs største forfattere lige nu

TID: 8/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Benjamin Jon Boysen, ph.d., dr.phil., Syddansk Universitet

Den franske litteratur er i topform i disse dage med knivskarpe, rørende og grumt morsomme romanportrætter af vores samtids ømmeste punkter. På én aften får du en introduktion til fire af de største franske forfatterskaber i dag: nobelpristageren Annie Ernaux, provoforfatteren Michel Houellebecq, den indignerede underklasseforfatter Édouard Louis og Frankrigs "rock'n roll-Zola", som The Guardian skrev om Virginie Despentes. Alle fire skriver ud fra en grundlæggende oplevelse af samtidshistorien som en tid domineret af ufrihed, ulighed og bitterhed frem for de moderne slagord om frihed, lighed og broderskab.

2511-160

Mig jeg er digter: Yahya Hassan 30 år

TID: 9/4, 1 onsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Pia Quist, professor i sociolingvistik og dialektologi, Københavns Universitet

Få beherskede dansk så virtuost som Yahya Hassan. I begge hans digtsamlinger benyttede Hassan forskellige stilelementer fra standarddansk, ghetto-slang og århusiansk. Da den første digtsamling udkom i 2013, var han en af de første til at anvende ghetto-slang som litterært virkemiddel – og med stor effekt. Denne forelæsning handler om sproget i Hassans digte set fra en sprogforskers perspektiv. Vi kommer ind på, hvad sproget er udsprunget af, og hvad det er udtryk for.

2511-152

Karen Blixen – 140 år

TID: 10/4, 1 torsdag, kl. 17.30-20.00

PRIS: 275 kr., studerende 140 kr.

UNDERVISERE: Dag Heede, lektor emeritus i dansk litteratur, Syddansk Universitet

Allerede i 1935, da 'Syv fantastiske Fortællinger' udkom, opdagede en skarp, men chokeret anmelder, Frederik Schyberg, "at der i de syv Fortællinger ingen normale Mennesker findes". Der var ballade i kønnene, og "pervertiteten" var overalt. I dag – 140 år efter Karen Blixens fødsel – har vi med queerteorien/perversteorien fået et ordforråd til at indfange baronessens 'kønsballade' og 'perversionsgallerier', som vi nu kan boltre os i analytisk og lade os fascinere og inspirere af. Blixens radikale kritik af heteroseksualiteten og normalisering af homoseksualiteten foregriber mange af den senere perversteoris pointer, så på den front var Karen Blixens debutbog mindst 60 år forud for sin tid.

2511-185

Konebil eller potensforlænger? Nedsættende ord, stereotyper og ligestilling i Den Danske Ordbog

- **TID:** 10/4, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISERE: Sanni Nimb, senior-redaktør/projektleder, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, DSL, og Ida Flørke, assisterende redaktør, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, DSL

I forelæsningen ser vi nærmere på, hvordan køn er fremstillet i danske ordbøger gennem tiden. Vi giver eksempler på de mange kønsstereotyper, som undersøgelserne afslører, og som man skal forholde sig til i ordbogsarbejdet. I de senere år er der kommet mange nye ord vedrørende køn ind i sproget, ligesom opfattelsen af ældre ord vedrørende køn har ændret sig. Vi ser nærmere på, hvordan moderne ordbøger forholder sig til dette, og hvorfor ordvalget i ordbøger og i det hele taget i enhver form for sprogbrug aldrig er ligegyldigt: Sprog er med til at konstruere virkeligheden, og det sprog, vi bruger, kan vække stærke følelser hos sprogbrugerne.

2511-193

6 nye samtidsromaner der er 'must-reads'

- **TID:** 22/4, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Lise Vandborg, redaktør, Bibliotekernes Nationale Redaktion, og fhv. chefredaktør på Litteratursiden

Der er både kønskamp og klassekamp i ny dansk litteratur. Fhv. chefredaktør for Litteratursiden Lise Vandborg ser på, hvordan seks nye fremragende værker sætter ord på tabuer og giver nye perspektiver til samfundsdebatten. Samtidig vil der være inspiration til andre gode læseoplevelser inden for den aktuelle samtidslitteratur. Det er en fordel, men ikke en forudsætning, at have læst bøgerne inden.

- 22/04:** Naja Marie Aidt: 'Øvelser i mørke' (2024) og Dy Plambeck: 'Mod midnatssolen' (2024)
- 29/04:** Glenn Bech: 'Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet' (2022) og Theis Ørntoft: 'Jordisk' (2023)
- 06/05:** Stine Askov: 'Varme hænder' (2024) og Lone Hørslev: 'Svømmende, rygende, grædende' (2024)

2511-329

10 år der forandrede dansk film – med Per Juul Carlsen og Peter Aalbæk

- **TID:** 12/5, 2 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISERE: Per Juul Carlsen, forfatter, podcastvært og filmanmelder ved Kristeligt Dagblad, og Peter Aalbæk, filmproducent, produktionsleder, skuespiller og manuskriptforfatter

Over to mandage får du historien om 10 år, der forandrede dansk film. Første gang giver Per Juul Carlsen os den forunderlige beretning om Dogme 95, Zentropa, Nimbus, von Trier, Scherfig, Vinterberg og mange andre. Og anden gang får han besøg af Peter Aalbæk, filmproducent, produktionsleder, skuespiller og manuskriptforfatter, der sammen med Lars von Trier stiftede filmselskabet Zentropa. I samtalen skal det bl.a. handle om, hvad der var overvejelserne bag dogmekonceptet, hvor dansk film befinder sig i dag, og om der er behov for nye dogmer.

2511-005

Dansk sprog i 6.000 år

- **TID:** 26/5, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Thomas Olander, lektor i indoeuropæisk sproghistorie, Københavns Universitet

De fleste ved, at svensk og norsk er søstersprog til dansk. Tysk og engelsk er en slags kusiner, men vores sprog har også fjernere slægtninge over hele kloden – vi er en lille del af den store indoeuropæiske sprogfamilie. Med udgangspunkt i moderne dansk, som vi går rundt og snakker det med hinanden, spoler vi tiden tilbage og sætter dansk ind i en større sproghistorisk sammenhæng. Hvordan er dansk blevet til? Hvornår kom det til Danmark? Hvor kom det fra? Og hvor langt tilbage går det danske sprogs historie? Undervejs kommer vi forbi gamle stadier af dansk og andre sprog, og vi snakker om, hvad det betyder, at nogle sprog er beslægtede med hinanden, men ikke med andre.

2511-194

Sayaka Murata: Den prisbelønnede forfatter bag 'Døgnkioskmanden'

- **TID:** 27/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

'Døgnkioskmanden' af Sayaka Murata er blevet en longseller, der er populær i læsegrupper, hos folk på vej til Japan, hos unge og gamle, mænd og kvinder, fordi den spekulerer over, hvad det egentlig vil sige at være menneske eller at være del af et fællesskab. Faktisk er 'Døgnkioskmanden' Sayaka Muratas tiende roman, så hun har skrevet mange romaner før den. Til foråret udkommer Muratas novellesamling 'Livsceremoni' på dansk. Kom og hør mere om Sayaka Murata og hendes forfatterskab, når Mette Holm introducerer forfatteren, men ikke mindst hendes værker, og sidestiller dem med et par enkelte andre japanske værker.

2521-105

Eftermiddag i Vor Frue Kirkes sognegård: Litteratur og eksistens – om Shakespeare og jalousi

- **TID:** 26/8, 1 tirsdag, kl. 12.30-14.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)
UNDERVISER: Morten Dysse, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Det er næppe for meget sagt, at Shakespeare er en af de første forfattere i verdenslitteraturen, der giver en psykologisk dybdeborende fremstilling af det moderne menneske, udsænt, som det er, mellem et virvar af modsatte magter og kræfter, som truer med at rive det fra hinanden: himmel og helvede, godt og ondt, fornuft og følelse, had og kærlighed. Intet menneskeligt, heller ikke det allermost umenneskelige, er fremmed for Shakespeare, der er uovertruffen som dramatisk skildrer af menneskenaturens stærkeste sindsbevægelser. Der vil i denne forelæsning blive sat lys på jalousiens monstrøse væsen i 'Othello' og 'Vintereventyret'.

i dagtimerne

2521-123

i dagtimerne

Formiddag i Vor Frue Kirkes sognegård: Martin A. Hansens 'Løgneren' 75 år

- **TID:** 27/8, 1 onsdag, kl. 09.30-11.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)
UNDERVISERE: Anders Thyrring Andersen, sognepræst i Vor Frue Kirke i Aarhus og mag.art. i litteraturhistorie, og Jens Albinus, skuespiller

Martin A. Hansens sidste roman 'Løgneren' (1950) er stadig Gyldendals bedst sælgende danske skønlitterære værk nogensinde. Men ofte læses og tolkes romanen på en måde, som er langt fra forfatterens intentioner med den. 'Løgneren' er ikke en gammeldags fortælling om ulykkelig kærlighed, men en moderne roman om, at man altid røber sig i den måde, hvorpå man fortæller en historie. Søren Kierkegaard var Martin A. Hansens livslange og helt centrale inspirationskilde. Igennem en skønlitterær gennemspilning af Kierkegaards tænkning viser 'Løgneren', hvordan en fortæller kan dømmes sig selv, men samtidig få sin historie fortalt på en sådan måde, at læseren får muligheden for at tilgive ham. Denne formiddag dykker sognepræst og litteraturhistoriker Anders Thyrring Andersen ned i Martin A. Hansens uundgåelige klassiker, der i 2025 har 75-års jubilæum. Undervejs vil skuespiller Jens Albinus læse op fra udvalgte passager.

2521-104

i dagtimerne

Eftermiddag i Vor Frue Kirkes sognegård: Litteratur og eksistens – om Houellebecq og åndløshed

- **TID:** 27/8, 1 onsdag, kl. 12.30-14.30
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
STED: Vor Frue Kirkes Sognegård, Vestergade 21 (baggård)
UNDERVISER: Anders Ehlers Dam, professor, Institut für Dänisch, Europa-Universität Flensburg

I denne forelæsning går vi på opdagelse i Houellebecqs litterære univers og undersøger hans skarpe kritik af samtiden, der i hans øjne befinder sig i nedgang. Hvad er det mere præcist, han kritiserer? Stiller han alternativer op? Og hvordan bruger han litteraturen til at presse på såret? Spørgsmålet om religionens betydning for det moderne menneske er særligt vigtigt for Houellebecq, og det vil derfor stå centralt i forelæsningsningen. 'Litteratur og eksistens' er et nyt, genkommende forelæsningskoncept, hvor vi med litteraturen som spejl, et forfatterskab ad gangen, dykker ned i menneskets største eksistentielle spørgsmål – på jagt efter indsigt og forståelse.

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 6-7

Vi byder på gratis
livedstreamede
forelæsninger

2521-064

Aktuelle danske bestsellere – med kant

- **TID:** 1/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Grav et spadestik dybere ned i dansk litteraturs aktuelle bestsellere sammen med eksperterne. De udvalgte danske bestsellere er alle bøger med 'kant'. De tager fat på livets store spørgsmål på en vedkommende og udfordrende måde. Bøgernes dramaer udspringer sig både i de nære og hverdagslige relationer og på krigens internationale skueplads, der rykker tæt på. Tonelejerne spænder vidt: fra vemodige skildringer af stille eksistenser, gennem skarpe sansninger og refleksioner til voldsomme udladninger og grænseoverskridende erfaringer. Dermed viser de også meget fint den mangfoldighed af stemmer og skrivemåder, som karakteriserer den aktuelle danske litteratur.

- 01/09:** **Jens Smærup Sørensen: 'Evig i tiden' (2023).** Erik Skyum-Nielsen, lektor emeritus i dansk litteratur, Københavns Universitet
08/09: **Liv Duvå: 'Ned fra himlen' (2024).** Liselotte Wiemer, anmelder på Kristeligt Dagblad
15/09: **Naja Marie Aidt: 'Øvelser i mørke' (2024).** Lise Vandborg, redaktør, Bibliotekernes Nationale Redaktion, og fhv. chef-redaktør på Litteratursiden
22/09: **Thomas Boberg: 'Insula' (2024).** Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet
29/09: **Dy Plambeck: 'Mod midnatssolen' (2024).** Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

2521-118

Musikkens mesterværker

- **TID:** 15/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 13/10
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker – nogle meget forskellige klaverkoncerter af de to virtuose pianist-komponister Beethoven og Ravel, festlig barok-kirkemusik af Händel, musikalske malerier af Musorgskij, en sprudlende komisk opera af Rossini og solfyldt, dansk musik af Carl Nielsen. Du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed kan du få mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører netop et af disse udvalgte mesterværker, der kan høres igen og igen. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

- 15/09:** **Carl Nielsen: 'Fynsk forår' og 'Helios-ouverturen'**
22/09: **Beethoven: 'Klaverkoncert nr. 3'**
29/09: **Ravel: Klaverkoncerter**
06/10: **Musorgskij: 'Udstillingsbilleder'**
20/10: **Rossini: 'Italienerinden i Algier'**
27/10: **Händel: 'Coronation Anthems'**

2521-103

Murakamis nyeste roman

TID: 16/9, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

Sidste år udkom den danske oversættelse af Murakamis seneste roman 'Byen og dens usikre mur' – og det skal fejres. Ikke blot med et grundigt blik på hans første store roman i seks år, men også med nogle tanker om udviklingen i forfatterskabet. Efter en kort introduktion til det tidlige forfatterskab fortæller Mette Holm, hans oversætter gennem mere end 20 år, om den nye roman, og om hvordan det har været at oversætte den. Hvad har hans seneste tre storværker: '1Q84', 'Mordet på kommandanten' og 'Byen og dens upålidelige mur' til fælles, og hvad adskiller dem? Det skal handle om stil, temaer og musik.

2521-124

Europæisk modernitets arkitektur, musik, litteratur og idéhistorie

TID: 24/9, 3 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Den europæiske modernitet er en heksekedel af modsætninger. Fremskridtstro og drømme om fornyelse går hånd i hånd med krig, had og eksilerfaringer. I denne forelæsningsrække vil vi besøge disse modsætninger i arkitektoniske, musikalske, litterære og idéhistoriske værker. Krystalpaladset i London, Ludwig Wittgensteins søsters villa i Wien, Bauhaus i Weimar og Dessau – og surrealisternes arkitekturfantasier i Paris. Schönbergs musikalske nyudviklinger i operaen 'Erwartung' følges ind i Thomas Manns roman 'Doktor Faustus'. Nazismens kulturpolitik undersøges sammen med Lee Millers fotografier og Anselm Kierfers kunstværker og Ingeborg Bachmanns romaner. Forløbet afsluttes med en gennemgang af Primo Levis Auschwitzfaringer med inddragelse af Homers 'Odysse' og Adorno og Horkheimers 'Oplysnings dialektik'.

2521-125

Folkeuniversitetets læseklub

TID: 21/10, 5 mandage, kl. 17:30-19:15

PRIS: 1.050 kr. Maks. 15 deltagere

UNDERVISER: Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen

Har du lyst til og mod på at fordybe dig i skønlitterære tekster sammen med andre dette efterår? Så er du hermed inviteret ind i Folkeuniversitetets nystartede læseklub under ledelse af Mette Steenberg, direktør i Læseforeningen og forfatter til bogen 'Litteratur i virkeligheden' (Aarhus Universitetsforlag). Undervejs vil du blive introduceret til en række nye og gamle tekster, prosa og poesi, fra verdenslitteraturen. Det kræver ingen forberedelse at være med i læseklubben. Alle tekster læses live på stedet. Den eneste forudsætning er din lyst til at gå på oplevelse i litteratur fra andre verdensdele og mod til at dele dine læseoplevelser med andre. Vi vil komme vidt omkring eksistentielle og filosofiske tanker om vores eget liv i kontrast til tekster fra helt andre himmelstrøg, og du vil gå beriget hjem i efterårsmørket.

2521-061

i dagtimerne

Formiddage i Trøjborg Biograf: Filmens mestre

TID: 20/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: Nordisk Film Biografer Trøjborg, Sal 1, Tordenskjoldsgade 21

UNDERVISER: Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

10 moderne instruktører, der rystede filmkunsten. Med den nyrenoverede Trøjborg Biograf som ramme skal vi se på store filmskabere, der gennem de sidste hundrede år har haft afgørende indflydelse og sat nye normer for hele det filmiske udtryk. Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab ved Aarhus Universitet og filmformidler hos Cinemateket og Øst for Paradis, byder indenfor til seks forelæsnings med filmklip om bl.a. Lynch, Kubrick, Godard, Varda og Trier.

20/10: David Lynch – den amerikanske surrealist

27/10: Miloš Forman – fra tjekkisk nybølge til amerikanske nyklassikere

03/11: Mike Nichols, Hal Ashby og New Hollywood-filmen

10/11: Agnès Varda, Jean-Luc Godard og den franske nybølge

17/11: Sofia Coppola, Greta Gerwig og den moderne indiewoodfilm

24/11: Stanley Kubrick og Lars von Trier – fra genrefilm til dekonstruktion

Forfatter Linn Ullmann og litteraturhistoriker Anne Green Munk til Århundredets Festival. 2025 byder på flere samtaler mellem forskere og forfattere og kunstnere, bl.a. Tal R., Erik A. Frandsen, Morten Pape og Kim Blæsbjerg. Se side 72, 75, 79 og 87.

2521-090

Bruce Springsteen – liv og værk

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab

Kom og oplev en inspirerende rejse gennem Bruce Springsteens liv og musikalske univers. Med en karriere, der strækker sig over fem årtier, har 'The Boss' berørt millioner af mennesker med sine kraftfulde sange og fortællinger om det amerikanske livs kampe, håb og drømme. Sammen dykker vi ned i Springsteens liv, fra hans tidlige år i New Jersey til hans gennembrud med 'Born to Run' og videre til hans senere værker, der fortsat præger musikhistorien. Vi vil bl.a. udforske Springsteens ikoniske album og se nærmere på, hvordan han har formået at forene personlige historier med universelle temaer. Uanset om du er gammel fan eller nysgerrig efter at lære mere om denne legendariske musiker, vil du få ny indsigt og inspiration.

2521-101

Joni Mitchell – liv og værk

TID: 27/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISERE: Per Wium, musikjournalist, og Marianne Lewandowski, musiker

Denne aften tegner musiker Marianne Lewandowski og musikjournalist Per Wium et kunstnerisk og musikalsk portræt af den amerikanske kunstner Joni Mitchell – en af vores tids største musikalske pionerer. Marianne Lewandowski dykker ned i Joni Mitchells poetiske univers og formidler, hvordan hendes kompromisløse tilgang og åbenhed over for nye musikalske retninger har gjort hende til en kunstner i konstant udvikling. Lewandowski vil desuden fortolke sange fra Joni Mitchells ikoniske bagkatalog, der har rørt generationer af lyttere. Undervejs skal det også handle om Joni Mitchells banebrydende udgivelser 'Don Juan's Reckless Daughter' og 'Mingus', hvor Per Wium graver dybt i samarbejdet med den legendariske bassist Jaco Pastorius. Wium løfter desuden sløret for Joni Mitchells fascinerende brug af alternative guitarstemninger og illustrerer, hvad der sker, når man stemmer om.

2521-126

Opstandelsen i den kristne kunst

TID: 30/10, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Hans Jørgen Frederiksen, lektor emeritus i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Alle fire evangelier er enige om, at Kristus efterlod sig en tom grav, og at troen uden opstandelsen ville være meningsløs. Men på den anden side er det også en pointe, at der ikke var vidner til selve opstandelsen. Hvordan da skildre begivenheden i billeder? Igennem snart 2.000 år har kunsten på en mangfoldighed af måder søgt at fortolke sejren over døden. I denne forelæsning følger vi gennem udvalgte eksempler udviklingen fra begyndelsen til nutiden.

2521-054

Find mening i litteraturen

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Hvad er meningen med tilværelsen? Det kan være svært at svare på. Kigger vi mod skønlitteraturen og nogle af de største nationale og internationale klassikere, får vi nogle interessante bud på, hvordan man kan nærme sig et svar på de store eksistentielle spørgsmål. Skaber vi vores egen mening med tilværelsen, skal vi kigge mod andre – forholdet til næsten – eller skal vi kigge opad mod de større magter? Denne lørdag skal vi have fat i Henrik Pontoppidan, Martin A. Hansen, Dostojevskij, Astrid Lindgren og Antoine de Saint-Exupéry. Kom og vær med på denne rejse ind i det meningsfulde, anskuet fra forskellige sider til forskellige tider – og få skabt vigtige tanker og vakt vigtige følelser.

2521-024

Kirsten Thorup

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

I Kirsten Thorups roman 'Den lange sommer' møder vi 'den gale bager', som minder hovedpersonen, Jonna, om, at "ethvert menneske er større end det liv, det lever". Det er et udsagn, der kunne stå som en overskrift over hele Kirsten Thorups store og meget varierede forfatterskab. Som få andre moderne forfattere har Thorup skrevet både samtidshistorie, klassehistorie og kvindehistorie i perioden fra 50'ernes Danmark og frem. Vi følger hovedlinjerne i forfatterskabet og forsøger at efterspore den indre sammenhæng mellem værker som 'Baby' (1973), 'Lille Jonna' (1977), 'Himmel og helvede' (1982), 'Den yderste grænse' (1987), 'Indtil vanvid, indtil døden' (2020) og 'Mørket bag dig' (2023).

2521-099

Dobbeltopera: Wagners 'Den flyvende hollænder' og 'Tristan og Isolde'

TID: 8-9/11, 1 weekend, kl. 10.00-15.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Få lejlighed til at gå i dybden med to af Wagners operaer: 'Den flyvende hollænder' og 'Tristan og Isolde'. Begge handler om en kærlighed, der transcenderer det normale, og som ender med forløsning og død for de elskende. Der er dog ikke tale om ulykkelige slutninger: De elskende får hinanden – men et andet sted end på Jorden. 'Den flyvende hollænder' er et af komponistens tidlige værker; 'Tristan og Isolde' er et af hans modne værker. Det ene er relativt enkelt i sin opbygning; det andet er særdeles kompliceret – 'Den flyvende hollænder' er en traditionel opera; 'Tristan og Isolde' er et musikdrama. Wagner-eksperten Leif V.S. Balthzersen gennemgår de to værker og viser, hvordan de spejler sig i hinanden, samt demonstrerer forskelle og ligheder i den musikalske behandling med sigdeblikke til Wagners øvrige operaer.

2521-210

Intensiv litteraturlæsning – Kierkegaard, Kafka, kvinder og queer

TID: 8/11, 2 lørdage, kl. 10.00-14.00

PRIS: 650 kr., studerende 355 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hvad er en god litterær tekst? En stærk fortælling, en gribende historie, skildring af interessante personer eller fortættede øjeblikke. Men hvad ville alt dette være værd, hvis det ikke kom til os i litteraturens medrivende, nuancerede sprog? Hensigten er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi undersøger litteraturens forskellige måder at rive os med, at lege med os, at udvide vores horisont.

2521-012

Tre værker du bør kende

TID: 12/11, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, imponerende bygningsværker og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. NB: Forelæsere, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

12/11: Tre film, du bør se. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

19/11: Tre bygningsværker, du bør kende. Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker

26/11: Tre kunstværker, du bør kende. Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

03/12: Tre bøger, du bør læse. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

10/12: Tre musikværker, du bør lytte til. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

2521-021

J.R.R. Tolkien og Ringenes herre: Manden, fantasien, verdenen

TID: 18/11, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Dennis Friedrichsen, postdoc, Aarhus Universitet

I 1954-55 udkom den skelsættende trilogi 'Ringenes herre' som efterfølger til 'Hobbitten' fra 1937. Tolkiens univers har siden hen spillet en afgørende rolle for udviklingen af fantasylitteraturen og har inspireret utallige værker i genren. 'Ringenes herre' rummer en fængende fortælling, men hvorfor blev trilogien så populær? Hvor kommer historiens dybde fra, og har trilogien altid været anerkendt som stort litterært værk? Denne aften dykker vi ned i disse spørgsmål samt redegør for de kritiske aspekter, som gør Tolkiens litterære mesterværk til en bestandig og vigtig del af litteraturen fra det 20. århundrede.

Tilmeld dig
nyhedsbrevet
på fuau.dk

2521-040

Hybridkrig og croptop – nye danske ord med historie

— **TID:** 19/11, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Eva Skafte Jensen, seniorforsker, Dansk Sprognævn

Ord som hybridkrig og croptop har ikke altid været en del af dansk ordforråd, men det er de blevet. Så hvordan gik det lige til? Og hvorfor får vi egentlig nye ord? Den slags spørgsmål arbejder Dansk Sprognævns medarbejdere med hver eneste dag. Sprognævnet har dels et omfattende arkiv over nye ord siden 1955 – kaldet Ordsamlingen – og dels en nyordsordbog, hvor man kan slå nye ord op. Forelæsningsen handler om arbejdet med nye ord. Hvordan man finder dem, og hvordan de behandles i Dansk Sprognævns samlinger. Vi vil også komme ind på, hvordan begrebet 'nye ord' overhovedet skal forstås.

2521-098

Thomas Manns fortællinger

— **TID:** 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Thomas Manns status som moderne klassiker i det 20. århundredes litteratur beror først og fremmest på hans monumentale romaner – fra 'Buddenbrooks' til 'Doktor Faustus' – men hans særegne fortællekunst manifesterer sig også i form af flere fremragende fortællinger og noveller. Forelæsningsen belyser fire repræsentative tekster fra Thomas Manns novellistiske forfatterskab: 'Tonio Kröger' (1903) om det konfliktfyldte forhold mellem borgerlig og kunstnerisk eksistens. 'Døden i Venedig' (1912) om en hæderkronet forfatters fatale møde med en dionysisk driftsnatur. 'Mario og troldmanden' (1930) om forførelsens og forbrydelsens fascination i fascismens epoke. Samt 'Loven' (1944) om De Ti Bud som et ufravigeligt, men altid skrøbeligt værdigrundlag for den menneskelige adfærd og civilisation.

2521-009

Judith Hermann

— **TID:** 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

Judith Hermann står i dag som en af det moderne Tysklands mest betydningsfulde forfattere, og også i Danmark har hendes noveller og romaner fået et stort publikum. Teksterne er umiddelbart letlæste og kan virke næsten nøgterne. Men under det næsten saglige sprog fornemmes noget gådefuldt, som giver anelser om dybere eksistentielle lag under teksten. Denne lørdag indledes med et samlende overblik over Judith Hermanns forfatterskab fra debutnovellerne 'Sommerhus, senere' (1998) til hendes seneste roman, 'Hjem' (2021). Vi følger typiske karakterer og relationer i forfatterskabet, undersøger motiver og gennemgående temaer og diskuterer den tætte sammenhæng imellem Judith Hermanns suveræne kunstneriske form og den 'anden dimension', som teksterne på en glimtvis, næsten usporlig måde, synes at vise hen imod.

2521-057

Dansk sprog over sø og land

— **TID:** 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Sproglig mangfoldighed trives i Danmark og vil uden tvivl også fremover være en del af vores hverdag. Skoler og medier har i flere hundrede år brugt københavnsk som rettesnor for rigtigt og forkert dansk; uden at skelne klart mellem skrift og tale. Skriftsproget i skoler og offentlige institutioner er underlagt regler i form af Dansk Sprognævns anvisninger. Vi har bestemt både smag og fine fornemmelser, når det gælder sprog. Tiden er inde til at øge fokus på forskellene snarere end på ensretning – og til at glæde sig over vores sprudlende sproglige mangfoldighed.

2521-005

Læs og forstå: Thomas Manns forfatterskab

— **TID:** 1/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

I anledning af 150-året for den tyske forfatter Thomas Manns fødsel i 1875 vil der denne aften blive sat lys på et af de mest markante forfatterskaber i det 20. århundredes europæiske litteratur. I første halvdel introduceres den tidlige del af forfatterskabet, fra det litterære gennembrud med slægtsromanen 'Buddenbrooks' (1901) over den tragiske novelle 'Døden i Venedig' (1912) til den store idéroman 'Trolddomsbyrgeret' (1924). I anden halvdel fokuseres der dels på det monumentale bibelhistoriske romanværk 'Josef og hans brødre' (1933-1943), dels på kunstnerromanen 'Doktor Faustus' (1947), der også er en dybdybende digterisk fremstilling af den tyske histories tragiske udvikling frem mod det totale civilisationsammenbrud under nazismens antihumanistiske voldsherredømme. Forelæsningsen kan både tjene som introduktion til forfatterskabet for nye læsere og som invitation til fornyet refleksion over allerede kendte værker.

2521-058

Hvordan vi snakker – om fonetisk reduktion på dansk

— **TID:** 8/12, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.
UNDERVISER: Jan Heegård Petersen, lektor, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

Når vi taler, udtaler vi nogle gange ordene tydeligt med alle stavelser, andre gange mindre tydeligt, med færre stavelser; fx kan ordet 'faktisk' udtales fagtisk, fagis eller fags. Og nogle gange kan der både være tydelighed og ikke tydelighed i en og samme ytring. Det er godt, og det er tegn på en perfekt sprogbeherskelse. Det er nemlig ikke kaotisk, som man måske skulle tro, men regelstyret. Og så er det for vores samtalepartnere en helt uvurderlig hjælp til at finde meningen i et komplekst budskab. Kom og hør hvordan.

2521-121

Temaaften om Leonard Cohen

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERSISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, musikmagasinet GAFFA

Denne aften opruller litteraturhistoriker og musikjournalist Espen Strunk hele historien om Cohens liv og karriere. Og ikke mindst om de store, eksistentielle temaer, som løber gennem hele værket – fra debutromanen 'Let Us Compare Mythologies' fra 1956 til Cohens allersidste album, som udkom kort før hans død i efteråret 2016. Espen Strunk er musikjournalist og forfatter, cand.mag. i litteraturhistorie og til daglig nyhedsredaktør på musikmagasinet GAFFA. Han har skrevet en række biografier og musikbøger – og så er han én af de få danske journalister, som har mødt og interviewet Leonard Cohen.

2521-033

Nobelprismodtager Abdulrazak Gurnahs forfatterskab

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERSISER: Lotte Kirkeby Hansen, cand.mag. i litteraturhistorie, forfatter, litteraturanmelder og tidligere forlagsredaktør

Tanzanianske Abdulrazak Gurnah, modtog i 2021 Nobelprisen i litteratur "for sin kompromisløse og medfølelse ransagelse af kolonialismens virkninger og flygtningens skæbne mellem kulturer og kontinenter". Abdulrazak Gurnah flygtede selv til England fra Tanzania og trækker på sine egne erfaringer som flygtning og livet i eksil i sine værker, hvoraf 'Efterliv' (2022), 'Paradis' (2022), 'Ved havet' (2023) og 'Tavshedens ø' (2024) er udkommet på dansk. De kredser alle om flygtningen og dennes vilkår i verden og skildrer menneskeskæbner i relation til det omgivende samfund og historien. Forelæsningen forudsætter ikke, at man har læst Gurnahs værker på forhånd, men kan forhåbentlig inspirere til læsning.

2521-095

Forfatteraften med Kim Blæsbjerg og Lise Vandborg

TID: 11/12, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERSISERE: Kim Blæsbjerg, forfatter, og Lise Vandborg, redaktør, Bibliotekernes Nationale Redaktion, og fhv. chefredaktør på Litteratursiden

Kim Blæsbjergs prisvindende roman 'De bedste familier' har tryllebundet tusindvis af læsere og kastet lys over en hidtil skjult del af danmarkshistorien. Med både De Gyldne Laurbær og flere andre priser på cv'et er bogen nu også på vej til tv-skærmene som en storslået serie. Den stærke fortælling om tavshedskultur, kvindeskamp og classeskel har gjort Blæsbjerg til en af vores tids vigtigste stemmer. Denne aften kan du opleve Kim Blæsbjerg i en samtale med redaktør Lise Vandborg, hvor de dykker ned i romanens temaer og undersøger, hvordan litteraturen kan udfordre og forme vores forståelse af både historie og samtid.

HVOR GÅR GRÆNSEN I VIDENSKABEN?

videnslyd.

Det spørgsmål stiller vært **Peter Løhde** i den spritnye podcastserie fra Videnslyd, 'Forskning på etikkens kant'! Her kan du møde nogle af de forskere, der bevæger sig på etikkens knivsæg og hver dag beskæftiger sig med temaer, der både provokerer og fascinerer.

Dyk ned i historierne om alt fra den kontroversielle forskning i porno og pædofili til de moralske dilemmaer om forsøgsdyr – og få indblik i, hvordan forskere bruger dine data til at kende dig bedre, end du tror.

**Er du klar til at blive både provokeret og oplyst?
Så lyt med i din foretrukne podcast-app!**

CARLSBERGFONDET

EUR PA

Folkeuniversitetet

JØRGEN MØLLER
PROFESSOR I STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

7-16 MAR
2025

PROGRAMRELEASE: ÅRHUNDREDETS FESTIVAL – EUROPA

Vi fejrer, at programmet til Århundredets Festival lander på gaden, når professor i statskundskab Jørgen Møller, guider os igennem Europas historie på bare 60 minutter. Herefter vil Anne Green Munk, ph.d. i litteraturhistorie og forfatter, fremføre digte fra værket 'Hvor End Havet Skyller Dig Op' (Forlaget Silkefyret). Vi slutter aftenen af med en smagsprøve på årets festivaløl brygget af bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2511-341 + **TID:** TORSDAG 20/2, KL. 19.00-21.00 + **STED:** AULAEN, AARHUS UNIVERSITET + **PRIS:** GRATIS. MEN TILMELDING NØDVENDIG.

ER DER PLADS I VERDEN TIL EU?

EU befinder sig i en ustabil og geopolitisk kompleks verden. COVID-19 udstillede vores afhængighed af Kina, og da Putin i 2022 optrappede krigen i Ukraine, stod vi måbende tilbage. Hvilket EU skal Danmark drive fremad, når vi overtager formandskabet 1. juli? Hør medlemmerne af Europa-Parlamentet Niels Fuglsang (S/S&D), Sigrid Friis (R/Renew Europe) og Henrik Dahl (LA/EPP) give deres analyse til dette arrangement planlagt i samarbejde med Europa-Parlamentets kontor i Danmark. Professor i statskundskab Thorsten Borring Olesen sætter den historiske ramme. DR-journalist Sanne Gram Fadel modererer samtalen. Efter arrangementet kan samtalen fortsætte over et glas.

HOLD-NR.: 2511-501 + **TID:** FREDAG 7/3, KL. 16.30-18.00 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** GRATIS. MEN TILMELDING NØDVENDIG

BAG JERNTÆPPE – VIDEN OG MAD FOR BØRN OG VOKSNE

Hvad var det berygtede Jerntæppe, der skilte Østeuropa fra Vesteuropa? Hvad er en spion, og kan man egentlig begå mord med en paraply? Tag dine børn eller børnebørn med og hør mere, når østeuropahistoriker Vibe Termansen med udgangspunkt i sin nye bog 'Bag Jerntæppet' fortæller om livet på den anden side af Jerntæppet. Efter foredraget spiser vi russiske pandekager med creme fraiche og syltetøj. Anbefalet alder: fra 10 år.

HOLD-NR.: 2511-345 + **TID:** FREDAG 7/3, KL. 18.00-20.00 + **STED:** CAFÉ MELLEMFOLK + **PRIS:** 200 KR. FOR VOKSNE, GRATIS FOR BØRN INKL. ET MÅLTID MAD

VARME HÆNDER – MØD STINE ASKOV OG ANNE-MARIE MAI

Den nordiske velfærdslitteratur har historisk både spejlet samfundets problemer og inspireret til politisk handling. Den dykker ned i de komplekse forhold, der præger omsorgsarbejde – ofte undervurderet og domineret af kvinder. Mød Stine Askov, forfatter til 'Varme Hænder' (2024), og litteraturprofessor Anne-Marie Mai, og bliv klogere på, hvordan litteraturen udfordrer vores forståelse af omsorgs- og velfærds krisen som en national tendens og åbner for indsigt i dens europæiske og globale dimensioner.

HOLD-NR.: 2511-440 + **TID:** LØRDAG 8/3, KL. 13.00-15.00 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

I SKYGGEN AF RUSLAND – NÅR HISTORIEN VENDER (BEVÆBNET) TILBAGE

Når Putin refererer til historien, er det sjældent et nostalgisk blik på fortiden, men derimod optakten til deployering af tropper. Det ved Ruslands nabolande alt om. Vibe Termansen, forfatter til 'I skyggen af Rusland' (Gads Forlag), og Morten Lassen, der har skrevet 'Historien som våben' (Gads Forlag), mødes til en samtale om de historiske rødder bag konflikten mellem Rusland og Ukraine. Adam Holm, vært for podcasten 'Kampen om historien', styrer slagets gang.

HOLD-NR.: 2511-265 + **TID:** LØRDAG 8/3, KL. 14.00-15.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

TÅRERNES EUROPA – MØD LYKKE FRIIS

Den 24. februar 2022 er en skelsættende dato for Europa. Rusland gik ind i Ukraine, og med ét syntes Europa forandret. Håbets Europa, der begyndte i 1989 med Berlinmurens fald, var nu blevet afløst af et Tårernes Europa i krig. Selvom Europa er fundamentalt forandret, kom forandringerne ikke med et slag. Historien havde for længst gjort comeback, bl.a. med annekteringen af Krim, Brexit og valget af Donald Trump. Men vi var i Europa ikke villige til at se det. Direktør for Tænketanken Europa, ph.d., forfatter og tidl. minister Lykke Friis trækker linjerne tilbage til Berlinmurens fald og hele vejen op til Putins fuldtone invasion.

HOLD-NR.: 2511-344 + **TID:** LØRDAG 8/3, KL. 14.00-15.00 + **STED:** STAKLADEN + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

DET EUROPÆISKE DNA – I KUNST, LITTERATUR OG MUSIK

Søren Schauser, landskendt fra seersuccesen 'Den klassiske musikquiz' på DR2, søger denne eftermiddag 'det særligt europæiske' ved at dykke ned i musik, litteratur og billedkunst fra de seneste mange århundreders europæiske kulturhistorie. Hvilken idé har alt europæisk til fælles? Flygter vi – via kunsten – til alternative virkeligheder ved mødet med verdens udfordringer? Skaber vi en fiktion, der minder om den virkelige verdens konflikter – bare i en forenklet og derfor lidt mere løselig form?

HOLD-NR.: 2511-372 + **TID:** LØRDAG 8/3, KL. 15.30-17.00 + **STED:** DINESEN OG GARDE HVAL-SØE SHOWROOM AARHUS + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

VIN OG VISDOM: EN REJSE GENNEM ANTIKKEN

Antikken er en af Europas bærende søjler, fordi det antikke tankegods har spillet en afgørende rolle for Europas historie, udvikling og dannelse. Kom med denne aften på VinDanmark, hvor vi byder på oliven og en smagning af tre glas vin præsenteret af en sommelier, mens Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder i Det Etske Råd, vil udfolde antikkens betydning for den europæiske forståelse af bl.a. etik, videnskab og religion med særligt udgangspunkt i Platon og Aristoteles.

HOLD-NR.: 2511-502 + **TID:** LØRDAG 8/3, KL. 16.30-18.00 + **STED:** VINDANMARK + **PRIS:** 240 KR. INKL. VINSMAGNING OG OLIVEN

POETRY SLAM

HAPS – Hele Aarhus' Poetry Slam stiller skarpt på Europa, når vi byder indenfor til et underholdende show med energifyldte, personlige og dybe digte om, hvad Europa er for en størrelse. Det bliver en aften med masser af digte i form af poetry slams. Alt kan ske, for reglerne er meget simple. Slammerne skal selv have skrevet deres tekster, de må ikke bruge rekvisitter, og så har de en tidsgrænse på 3 minutter og 10 sekunder. Hvis du er heldig, bliver lige præcis DU udvalgt som dommer i dette showcaseslam, hvor slammerne bliver udfordret med det tematiske benspænd: Europa.

HOLD-NR.: 2511-464 + **TID:** LØRDAG 8/3, KL. 19.00-21.00 + **STED:** STUDENTERHUS AARHUS + **PRIS:** 80 KR., STUDERENDE 40 KR.

KÆRLIGHED, KRIG OG HÅND- ARBEJDETS KRAFT

Strikning var engang meget mere end et håndarbejde. I gamle dages bindestuer mødtes unge mænd og kvinder for både at strikke og finde kærligheden. Under 1. verdenskrig blev strikning endda brugt som terapi for soldater på slagmarken. Først tager historiker Kasper Thomsen os med ind i striknings historie og kultur i Norden og Europa og udfolder, hvordan håndarbejde har formet vores forfædres hverdag. Herefter dykker Anne Kirketerp, ph.d. i psykologi, ned i craft-psykologiens verden, hvor vi undersøger, hvordan håndarbejde kan berolige nervesystemet og styrke koncentrationen.

HOLD-NR.: 2511-493 + **TID:** SØNDAG 9/3, KL. 13.00-15.00 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

DEN FRANSKE REVOLUTION – ØLSMAGNING PÅ HANTWERK

Hør historien om den franske revolution, som du aldrig har hørt den før. Fra Ludvig den Sekstende til kvinden på gaden. Mænd og kvinder, høj og lav, sort og hvid – alle blev de hvirvlet ind i revolutionens tumult, og alle tog de del i udviklingen af en moderne demokratisk kultur, som er hos os endnu i dag. Vær med, når lektor i litteraturhistorie Jonas Ross Kjærgård gør os klogere på den franske revolution. Undervejs skåler vi i fem smagsprøver på lækre øl fra bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2511-361 + **TID:** SØNDAG 9/3, KL. 15.00-17.00 + **STED:** HANTWERK + **PRIS:** 240 KR. INKL. ØLSMAGNING

EUROPA EFTER TRUMPS GENKOMST

Trumps sejrsgang ved det amerikanske valg har store konsekvenser for Europas evne til at navigere i en verden, hvor vi må tage mere ansvar for vores egen sikkerhed og stabilitet. Deltag i et vigtigt arrangement om Europas fremtid, hvor vi undersøger, hvad magtskiftet i Washington har af betydning for Europa. Marlene Wind, professor i statskundskab og leder af Center for Europæisk Politik, udlægger teksten.

HOLD-NR.: 2511-340 + **TID:** MANDAG 10/3, KL. 16.30-18.00 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

MOZART PÅ REJSE – EN FOREDRAGSKONCERT

Komponisten W.A. Mozart (1756-1791) rejste rundt i store dele af Europa – som vidunderbarn og som voksen, ofte på meget lange rejser sammen med sin familie. Overalt fik han spændende musikalske indtryk, og på alle udenlandsophold oplevede han desuden, hvor besværligt det var at rejse rundt på dette tidspunkt. Pianisten Jakob Alsgaard Bahr spiller musik af Mozart, og musikhistoriker Leif V.S. Balthersen fortæller om de mange rejser og lader Mozart-familien komme til orde i deres breve.

HOLD-NR.: 2511-357 + **TID:** MANDAG 10/3, KL. 19.30-20.30 + **STED:** PIANOKOMPAGNIETS VÆRKSTED + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

BYVANDRING: AARHUS OG EUROPA I 1.000 ÅR

Kan tusinde års europahistorie spores i Aarhus? Ja, i den grad. På denne byvandring skal vi se nærmere på, hvordan udviklinger og begivenheder på det europæiske kontinent har sat spor i Aarhus. På vores tur skal vi bl.a. opklare, hvorfor en gade i byen hedder 'Spanien', finde ud af, hvilken fred Fredens Torv har med at gøre, høre om vikerens europæiske forbindelser, og så skal vi ikke mindst høre om, hvordan tyske soldater i 1864 gjorde livet surt for møllerfamilien i byens udkant.

HOLD-NR.: 2511-465 + **TID:** TIRSDAG 11/3, KL. 10.00-11.30 + **MØDESTED:** PÅ HJØRNET AF VÆRKMESTERGADE OG SPANIEN + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

URKATASTROFEN – ARVEN FRA 1. VERDENSKRIG

1. verdenskrig ændrede Europas historie og satte varige spor i vores kultur, litteratur og kollektive identitet. Forfatter, oversætter og ekstern lektor Kasper Green Munk og professor emeritus i historie Nils Arne Sørensen tager os gennem krigens afgørende øjeblikke og udforsker, hvordan eftervirkningerne har formet den europæiske selvforståelse. Vi dykker ned i litterære værker, der behandler krigens traumer, og diskuterer, hvordan 1. verdenskrig mindes i dag – både i Danmark og resten af Europa. Samtalen modereres af forfatter Noa Kjærsgaard Hansen.

HOLD-NR.: 2511-451 + **TID:** TIRSDAG 11/3, KL. 16.30-17.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

FYRAFTENSLITTERATUR – EUROPAS STØRSTE FORFATTERE

En perlerække af store forfattere har gennem tiden levet og skrevet i og om Europa. Få beriget din hverdag med Århundredets Festivals fyraftenslitteratur, hvor vi giver en introduktion til fire forfatterskaber, der hver især udgør et højdepunkt i den europæiske litteraturhistorie.

Mandag 10/3: Jane Austen

Peter Mortensen, lektor i engelsk, Aarhus Universitet

Tirsdag 11/3: Virginia Woolf

Elisabeth Skou Pedersen, ph.d. i litteraturhistorie

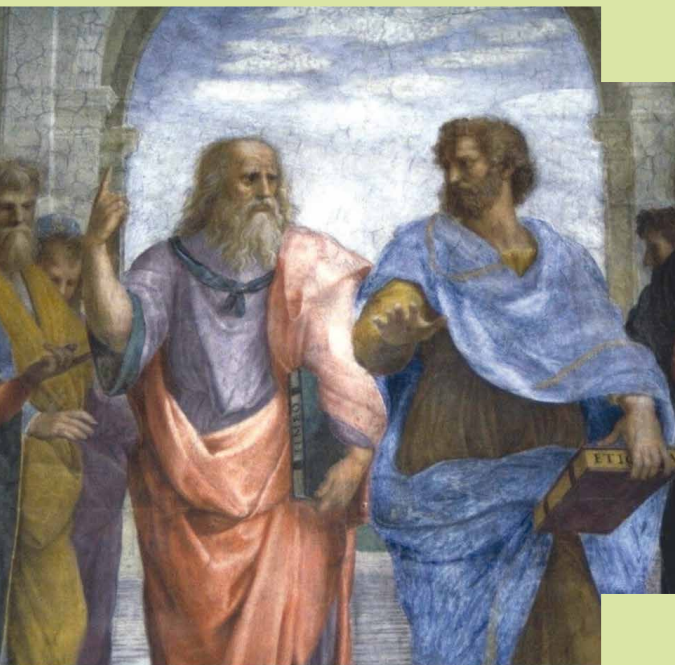
Onsdag 12/3: Karen Blixen

Anne Green Munk, ph.d. i litteraturhistorie, skønlitterær forfatter

Torsdag 13/3: Franz Kafka

Kasper Green Munk, forfatter, oversætter og ekstern lektor, Aarhus Universitet

TID: MANDAG 10/3 – TORSDAG 13/3, KL. 16.30-17.30 + **STED:** GODSBANEN + **PRIS:** 90 KR.

FILOSOFIBAR – FEM FILOSOFFER OVER FEM DAGE

Få tænkningen sparket i gang med fem gratis foredrag om store europæiske filosoffer. Det siges ofte, at hele filosofiens historie blot er 'fodnoter til Platon'. Nietzsche er en af filosofiens mest udfordrende og provokerende stemmer. Med Kant blev filosofiens landkort tegnet på ny, og tænkningen fik et nyt grundlag – et kritisk grundlag. Hannah Arendts arbejde afslørede, hvordan totalitarisme kan opstå i almindelige samfund. For Michel Foucault var magt og viden uløseligt forbundet. Læn dig tilbage og bliv klogere alle hverdage under festivalen – helt gratis.

Mandag 10/3: Platon

Anne-Marie Eggert Olsen, lektor emerita i filosofi, Aarhus Universitet

Tirsdag 11/3: Friedrich Nietzsche

Jakob Holgersen Lovas, cand.mag. i filosofi, højskolelærer og selvstændig foredragsholder

Onsdag 12/3: Immanuel Kant

Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syd-dansk Universitet

Torsdag 13/3: Hannah Arendt

Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Fredag 14/3: Michel Foucault

Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

TID: MANDAG 10/3 TIL FREDAG 14/3, KL. 15.00-16.00 + **STED:** STUDENTERHUS AARHUS + **PRIS:** GRATIS

FREMAD – CYKELSPORTENS EUROPÆISKE HISTORIE MED BASTIAN EMIL GOLD-SCHMIDT

Tag med på en rejse gennem Europa set gennem cykelløbets historie. Fra de flamske brosten, gennem Ardennerne, over Pyrenæerne, på boulevarderne og gennem løvfaldet i Lombardiet krydser vi kontinentet med Bastian Emil Goldschmidt, der dækker cykelsport på Eurosport, skriver reportager i Politiken og er forfatter til flere bøger om cykelsport og en skønlitterær roman. Han vil i samtale udforske den europæiske cykelsports historie sammen med forfatter og moderator Noa Kjærsgaard Hansen.

HOLD-NR.: 2511-508 + **TID:** TIRSDAG 11/3, KL. 19.00-20.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

GLOBAL SEX OG MIGRATION – MØD SINE PLAMBECH OG LUCIA ODOOM

Migration står centralt i debatten om Europas fremtid og identitet. Sine Plambech, antropolog og forfatter til 'Global Sex' (2023), og Lucia Odoom, kulturjournalist og forfatter til 'Cosmos' (2024), belyser og nuancerer i samtale migranternes skjulte verden i Danmark. Mød også Louise Herrche Serup og Sarah Hartvigsen Juncker, der står bag KØN's kommende fotoudstilling, 'You still don't know my name' (2025), som skildrer migrantsexarbejderes liv i Danmark.

HOLD-NR.: 2511-426 + **TID:** ONSDAG 12/3, KL. 14.00-16.00 + **STED:** KØN – GENDER MUSEUM DENMARK + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

INTELLIGENTE COCKTAILS: DRIKKEVISER OG DELIRIUM

I den klassiske musik bliver der drukket. Der bliver sunget drikkeviser og udskænket kærlighedsdrikke i operaer, og nogle komponister i musikhistorien drak også selv (lidt for meget). Denne eftermiddag vil mag.art. i musikvidenskab Leif V.S. Balthzersen give eksempler på den berusende – og berusede – musik. Bastian Leander Andersen, stifter og medejer af den prisvindende cocktailbar Gedulgt og Leif Balthzersen mødes ved bardisken og mixer cocktails og viden.

HOLD-NR.: 2511-360 + **TID:** ONSDAG 12/3, KL. 16.30-19.00 + **STED:** GEDULGT + **PRIS:** 450 KR. INKL. 5 COCKTAILS

DA VERDEN KOM TIL VIKINGERNE – MØD JEANETTE VARBERG OG HENRIK GRØNDAL LUND

Tag med tilbage til 800-tallet, hvor missionæren Ansgar blev sendt til Danmark for at sprede kristendommen blandt vikingerne. Vikingerne var vant til selv at rejse ud, men nu fik de besøg sydfra. Ansgar døde i 865, før kristendommen fik fodfæste, men hans indsats lagde formentlig grundstenen for Harald Blåtands omvendelse 100 år senere. Arkæolog Jeanette Varberg og sognepræst Henrik Grøndal Lund udforsker den spændende historie om dengang verden kom til vikingerne. Aarhus Domkirkes Kantori sætter stemningen med gregoriansk sang.

HOLD-NR.: 2511-386 + **TID:** ONSDAG 12/3, KL. 19.00-21.00 + **STED:** AARHUS DOMKIRKE + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

DET FLIMRENDE LYS – BERTHE MORISOT OG IMPRESSIONISMEN

Berthe Morisot (1841-1895) var ikke bare en del af impressionismen – hun var en pioner, respekteret på lige fod med samtidens store navne som Monet og Renoir. Alligevel har hendes kunstneriske genialitet først fået bred anerkendelse langt senere. Morisot formåede som få andre at fange det flygtige lys og øjeblikkets stemning, selve impressionismens hjerte. Jørgen Steinicke, kunstner og cand.mag., fortæller historien om en kunstner, der med sit penselstrøg fangede det umiddelbare og sarte.

HOLD-NR.: 2511-450 + **TID:** ONSDAG 12/3, KL. 19.00-21.00 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

VIDENSBIF: LIVET ER SMUKT

Kan man finde lys i mørket, når alt håb synes tabt? Filmen 'Livet er smukt' fra 1997 skildrer en fars kamp for at beskytte sin søn midt i Holocausts gru – en rørende fortælling om kærlighed, humor og overlevelse. Journalist og historiker Bent Blüdnikow indleder aftenen med en introduktion til Holocaust og filmens historiske kontekst, så du får indsigt i den virkelighed, historien bygger på.

HOLD-NR.: 2511-499 + **TID:** ONSDAG 12/3, KL. 19.00-21.15 + **STED:** ØST FOR PARADIS + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

INTELLIGENTE COCKTAILS: EUROPAS SPROG

Naturen og kulturen påvirker i høj grad de sprog, vi taler. Tænk engang på Nordnorges natur, og sammenlign den med naturen omkring Berlin eller på Kreta. Naturen i Danmark byder også på forskelle fra vest til øst, og det spejler de talte sprog. I Norden gør det samme sig gældende. Natur og mobilitet har altid spillet en afgørende rolle for, hvordan sprog, interaktion og handel har udviklet sig. Bartender på St. Pauls Apothek Joel Helin og sprogforsker Michael Ejstrup mødes ved bardisken og mixer cocktails og viden.

HOLD-NR.: 2511-359 + **TID:** TORSDAG 13/3, KL. 16.30-19.00 + **STED:** ST. PAULS APOTHEK + **PRIS:** 450 KR. INKL. FEM COCKTAILS

MALERKUNSTENS KVINDER

Kvindelige kunstnere har gennem Europas historie skabt storlåede værker, men deres arv blev ofte overskygget. Denne aften sætter vi spot på kvinderne bag kunsten og dykker ned i, hvorfor så få af dem kom i rampelyset. Historiker Søren Hein Rasmussen og kunstner og cand.mag. Jørgen Steinicke præsenterer banebrydende kunstnere. Vi hører bl.a. om Sabine Lepsius, hvis værker og indflydelse næsten blev udslettet i 2. verdenskrigs skygge. Foredraget tager afsæt i udstillingen 'Malerkunstens kvinder', som kan ses fra 24/2 – 16/3 2025 på Store Torv i Aarhus.

HOLD-NR.: 2511-467 + **TID:** TORSDAG 13/3, KL. 16.30-18.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

LUDVIG HOLBERG OG OPLYSNINGSTIDENS EUROPA

Tag med på en rejse gennem nogle af Ludvig Holbergs største værker, når vi undersøger, om Holbergs 300 år gamle værker stadig er relevante for det europæiske samfund i dag. Denne aften vil lektor i dramaturgi på Aarhus Universitet Annelis Kuhlmann introducere til Holbergs største værker og formidle om Holbergs teaterhistoriske betydning. Herefter vil lektor ved Høgskolen på Vestlandet, Inga H. Undheim, fortælle om Holbergs rejser til oplysningstidens Europa og de strømninger, han bragte med tilbage til Norden.

HOLD-NR.: 2511-459 + **TID:** TORSDAG 13/3, KL. 17.00-18.45 + **STED:** AARHUS TEATER + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

TYRKIET MELLEM EUROPA OG ASIEN

Geografisk set deles Tyrkiet af Bosporusstrædet, der splitter storbyen Istanbul i en europæisk og asiatisk del. Historiker og forfatter Mathias Findalen gør os klogere på det komplekse land mellem Europa og Asien. Fra grundlæggelsen i 1923, hvor landsfaderen Mustafa Kemal Atatürk satte sig for at skabe en tyrkisk nationalstat efter europæisk forbillede, og frem til i dag, hvor Tyrkiets mangeårige leder Recep Tayyip Erdoğan omfavner tyrkernes osmanniske arv. Efter foredraget serverer Café Mellemfolk svampe-shishkebab med bulgursalat.

HOLD-NR.: 2511-456 + **TID:** TORSDAG 13/3, KL. 18.00-20.00 + **STED:** CAFÉ MELLEMFOLK + **PRIS:** 200 KR., INKL. ET MÅLTID MAD

PÅ SPORET AF SOVJET- UNIONEN – SAMTALE MED SERGEJ LEBEDEV

Hemmelige våben og laboratorier, efterretningstjenester og spioner. Således har man et stærkt forsimplet sammenkog af russiske Sergej Lebedevs forfatterskab. I den seneste af Lebedevs bøger som er udkommet på dansk, 'En perfekt gift', bliver en gammel afhopper jagtet af FSB med den samme gift, som han selv var med til at udvikle. I samtale med russiskoversætter og lektor Tine Roesen taler Sergej Lebedev om at skrive på kant af og med Ruslands fortid og nutid. Arrangementet foregår på engelsk.

HOLD-NR.: 2511-453 + **TID:** TORSDAG 13/3, KL. 18.30-19.30 + **STED:** KRISTIAN F. MØLLER + **PRIS:** 50 KR.

HEKSE, MAGI OG MYTER

Hvem var heksene egentlig, og hvorfor frygtede man dem så inderligt? Tag med på en rejse ind i fortidens mørke kapitler, hvor stærke kvinder blev dømt for trolldom. Historiker Maria Østerby Elleby gør os klogere på fortidens nordiske og europæiske heksemyter og heksejagter, mens vi sammen med svenske religionshistoriker Tommy Kuusela udforsker, hvordan hekse og folketro lever videre i populærkulturen. De mødes i en samtale med journalist og sci-fi-nørd Maria Månson. Aftenen afsluttes med en koncert af det dansk-norske band Víík, der bringer nordisk folkemusik til live med et dragende univers. Arrangementet foregår på dansk og letforståeligt svensk.

HOLD-NR.: 2511-516 + **TID:** TORSDAG 13/3, KL. 19.00-21.00 + **STED:** STAKLADEN + **PRIS:** 200 KR., STUDERENDE 100 KR. INKL. HEKSEBRYG

DEN NORDISKE ODYSSÉ

Vi har alle hørt historierne om den græske helt Odysseus uden at vide, at de måske fandt sted i Danmark for 3.000 år siden. Kom på en mytisk rejse langs de nordiske kyster i hælene på den danske sømand fra Lyø, Odysseus. Mød folkene bag podcasten 'Den Nordiske Odyssé', Emil Rothstein-Christensen og Rikke Houd, som har fulgt Odysseus' formodede rute rundt i Norden. De mødes i en samtale med antikforsker ved Aarhus Universitet George Hinge. Samtalen modereres af journalist Maria Månson.

HOLD-NR.: 2511-468 + **TID:** FREDAG 14/3, KL. 16.00-18.00 + **STED:** ANTIKMUSEET + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

VIN OG VISDOM: ERINDRIN- GER FRA DEN SPANSKE BOR- GERKRIG

De seneste årtier har den spanske borgerkrig (1936-1939) haft stor indflydelse på litteraturen. Internationale forfattere som Hemingway og Orwell skildrede krigen, mens moderne spanske forfattere har genoptaget emnet. Hvorfor kan Spanien ikke slippe fortiden? Kom til vinsmagning og nyd tre glas vin, mens lektor emeritus i spansk litteratur Hans Lauge Hansen fortæller om krigen, dens brutalitet, dens indvirkning på samfundet og dens betydning for litteraturen gennem generationer.

HOLD-NR.: 2511-500 + **TID:** FREDAG 14/3, KL. 16.30-18.30 + **STED:** VINDANMARK + **PRIS:** 240 KR. INKL. VINSMAGNING OG MANDLER

SIBIRIENS UENDELIGE VIDDER – MØD SERGEJ LEBEDEV OG SOPHY ROBERTS

Dykker man ned i den russiske forfatter Sergej Lebedevs forfatterskab, ser man, hvordan fortælleren i Lebedevs debutroman, 'Ved glemslens rand', blandt forladte Gulaglejre i det nordlige Sibirien knytter bånd mellem den personlige og politiske fortid. I rejseberetningen 'Sibiriens glemte klaverer' fortæller den britiske journalist Sophy Roberts om en jagt på et klaver til en talentfuld mongolsk pianist med rødder i det sydlige Sibirien. Sergej Lebedev og Sophy Roberts mødes til en samtale om nogle af de mange fortællinger fra den russiske region. Modereret af redaktør og journalist Tore Leifer. Arrangementet foregår på engelsk.

HOLD-NR.: 2511-454 + **TID:** FREDAG 14/3, KL. 16.30-17.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

AARHUS JAZZ ORCHESTRA PRÆSENERER: DEN PARISISKE DRØM

Koncerten inviterer publikum på en kunstnerisk fortolkning af 1920'ernes Paris. En kunstnerisk guldalder i Europa, hvor den amerikanske forfatter og kunstsamler Gertrude Steins saloner var et samlingspunkt for kunstnere som Picasso og Hemingway. Komponist Søren Møller maler musikalske portrætter af tidens store skikkelser som fx Josephine Baker, mens forfatter og ph.d. i litteraturhistorie Anne Green Munk formidler og reflekterer poetisk over periodens kulturelle ånd. En indledende talk med Munk og Møller sætter scenen.

HOLD-NR.: 2511-411 + **TID:** FREDAG 14/3, KL. 19.30-21.30 + **STED:** AARHUS UNIVERSITET + **PRIS:** 200 KR., STUDERENDE 100 KR.

RUSSISK LITTERATUR OG KULTUR I KRIGENS SKYGGE – MØD MADAME NIELSEN

I 1989 rejser unge Claus Beck-Nielsen på turné med sit rock-band i Sovjetunionen og bidrager til føderationens sammenbrud – sådan går historien i forfatteren Madame Nielsens roman 'The Monster' fra 2018. Madame Nielsen er besat af Sovjetunionen og Rusland både litterært, kulturelt og politisk. Den danske forfatter og performancekunstner tog da også i 2014 til Ukraine i kølvandet på Maidan-revolutionen for at synge kærlighedssange for ukrainske og russiske militssoldater. Mød Madame Nielsen i samtale med russiskoversætter og lektor Tine Roesen. Moderator er redaktør og journalist Tore Leifer.

HOLD-NR.: 2511-455 + **TID:** LØRDAG 15/3, KL. 10.30-11.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

ER DU, HVAD DU SPISER?

Hvad sker der egentlig i vores krop, når vi spiser? Og hvordan hænger det sammen med vores sundhed? Den europæiske lægevidenskab har gennem årtusinder diskuteret, undersøgt og eksperimenteret med forholdet mellem det, vi spiser, og hvordan vi har det. Adam Bencard, lektor i medicinhistorie, udruller den fascinerende historie og giver aktuelle perspektiver på, hvordan vi i dag forstår sammenhængen mellem kost og krop, og hvorfor det, vi spiser, måske former os mere, end vi tror.

HOLD-NR.: 2511-472 + **TID:** LØRDAG 15/3, KL. 11.00-12.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

ILISIMASAT FESTIVAL

Kom med til en hel dag, der gennem forskning, formidling, kultur og kunst sætter fokus på fortællinger fra og om Grønland og forsøger at kaste lys over samspillet mellem Grønland, Danmark og Europa. Ilisimasat Festival sætter fokus på komplekse spørgsmål om identitet, tilhørsforhold, vidensproduktion og traditioner, og på scenen kan du opleve både etablerede og nye stemmer. Vi får blandt andet besøg af folketingsrepræsentant Aaja Chemnitz (IA) til en snak om, hvad EU laver i Grønland. Programmet offentliggøres løbende på hjemmesiden.

HOLD-NR.: 2511-469 + **TID:** LØRDAG 15/3, KL. 10.00-19.00 + **STED:** DET GRØNLANDSKE HUS + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

GRATIS LIVESTREAMS

Bliv klogere på årets tema, Europa, gennem en række gratis livestreams – uanset hvor du befinder dig. Læn dig tilbage i sofaen og dyk ned i seks forskellige emner, og få viden om alt fra Rom til Østersøen, fra klimaforandringerne til Europas lange historie, fra litterære mesterværker til kontrære Brexiteers. Alle livestreams kan ses i Microsoft Teams og modereres af Noa Kjærsgaard Hansen. Tilmeld dig på aarhundredetsfestival.dk

15/1, kl. 18.30-19.30:

En ualmindelig og kortfattet Europahistorie
– livestream med Asser Amdissen

15/1, kl. 20.00-21.00:

Et splittet Storbritannien? Nordirland og Skotland
i Det Forenede Kongerige
– livestream med Sara Dybris McQuaid

29/1, kl. 18.30-19.30:

Alle veje fører til Rom
– livestream med Sine Grove Saxkjær

29/1, kl. 20.00-21.00:

Fem uomgængelige europæiske litterære værker
– livestream med Mads Rosendahl Thomsen

26/2, kl. 18.30-19.30:

Den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen
– livestream med Peter Viggo Jakobsen

26/2, kl. 20.00-21.00:

Klimaforandringernes betydning mod nord
– livestream med Sebastian Mernild

EKSISTENS OG KLIMA: MØD CHRISTINA HESSELHOLDT OG AUÐUR AVA ÓLAFSDÓTTIR

Christina Hesselholdts bøger 'Gennem et filter af rødt' (2024) og 'Feje blade sammen op mod vinden' (2021) skildrer naturen som både en scene og en stemme, der minder os om menneskets påvirkning af verden omkring os. Samtidig dykker islandske Auður Ava Ólafsdóttir dybt i naturens kraft og skrøbelighed i 'Eden' (2023). Gennem de to forfatters værker reflekterer vi over, hvordan naturen former vores liv og tanker i en tid præget af store klimaforandringer. Elisabeth Friis, lektor i litteraturhistorie, leder samtalen. Arrangementet foregår delvist på dansk/letforståeligt engelsk.

HOLD-NR.: 2511-460 + **TID:** LØRDAG
15/3, KL. 13.00-15.00 + **STED:** DOKK1 +
PRIS: 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

REFORMATIONEN – ET RELIGIØST 'JERN- TÆPPE' MELLEM NORD- OG SYDEUROPA

I 1517 satte Martin Luther 95 teser på døren til slotskirken i Wittenberg. Det blev startskuddet til en af de største omvæltninger i Europas historie – reformationen. Professor i historie Nina Javette Koefoed og professor MSO i teologi Bo Kristian Holm giver et historisk indblik i reformationen og viser dens betydning frem til i dag. De vil sammen med sognepræst Henrik Grøndal forklare de store konsekvenser, den fik i Norden og Europa. Efter samtalen er der en reformationshistorisk rundvisning i Aarhus Domkirke.

HOLD-NR.: 2511-461 + **TID:** LØRDAG
15/3, KL. 15.00-17.00 + **STED:** AARHUS
DOMKIRKE + **PRIS:** 180 KR., STUDEREN-
DE 90 KR. INKL. KAFFE OG KAGE

FESTIVALEN REALISERES MED STØTTE FRA:

A.P. MØLLER FONDEN

WIENERSALON – STEFAN ZWEIG OG EUROPA AF I GÅR

Kultursalon Aarhus slår for en aften dørene op til en verden af i går! Stefan Zweigs erindringsbog med netop denne titel er i centrum, når vi lader os inspirere af starten af 1900-tallets Wien. Jørgen Monrad, cand.mag. i tysk og filosofi, vil gøre os klogere på Zweig, hans tid og europaforståelse. DJ Frantz Ferdinand vil sætte den rette stemning med akustiske plader på sin tragttogramfon.

HOLD-NR.: 2511-470 + **TID:** LØRDAG 15/3, KL. 19.00-21.30 + **STED:** GODSBANEN + **PRIS:** 250 KR. INKL. ET GLAS VIN

THOMAS MANN MELLEM NATIONALISME OG EUROPÆISME

Thomas Mann blev i Weimarrepublikkens år en af de fremmeste fortalere for en forsoning mellem arvefjenderne Frankrig og Tyskland. Med fremkomsten af fascismen i Italien og nazismen i Tyskland så Thomas Mann sig før så mange andre foranlediget til at råbe vagt i gevær over for de stadig stærkere kræfter, der for ham at se var i færd med at føre Europa ud på randen af et nyt ragnarok. Thomas Mann forsvarede nu det europæiske 'demokrati', han førhen havde bekæmpet, fordi al menneskelig værdighed var ved at blive trådt under fode som følge af den omsiggribende 'pest over Europa'.

HOLD-NR.: 2511-478 + **TID:** SØNDAG 16/3, KL. 10.00-11.45 + **STED:** VOR FRUE KIRKES SOGNE-GÅRD + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

DEN GAMLE DAME EUROPA

Ifølge en græsk myte forelskede Zeus sig i Europa, en fönikisk kongedatter. Der er løbet ikke så lidt vand i stranden siden forestillingen om Europa som en purung prinsesse. I den hollandske forfatter Ilja Leonard Pfeijffers roman 'Grand Hotel Europa' fremstår Europa som en gammel dame på gravens rand. I en anden aktuel bog undersøger den tyske filosof Peter Sloterdijk, om det gamle Europa, der har vanskeligt ved at finde sine ben i verden i dag, ikke desto mindre har en perspektivrig arv at besinde sig på. Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur, diskuterer det kontroversielle spørgsmål om europæisk identitet og selvforståelse.

HOLD-NR.: 2511-413 + **TID:** SØNDAG 16/3, KL. 10.00-11.45 + **STED:** GODSBANEN + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

KÆRS KUNSTKAFÉ

Velkommen inden for i Kærs Kunstkafe. Sammen med kunsthistoriker Peter Kær tager vi på Europarejse rundt i kunsten, der tages under kyndig, kærlig og kunstnerisk behandling. Vi ser på, hvornår kunsten har flyttet grænser, udfordret vores forestillinger om kunst og vores måde at reflektere over livet på. Som sædvanlig får Peter Kær besøg af en kunstkyndig og -elskende gæst på scenen. Ingen Århundredet Festival uden Kærs Kunstkafe! Og ingen kunstkafe uden lidt til maven – denne formiddag kaffe/te og en bolle.

HOLD-NR.: 2511-532 + **TID:** SØNDAG 16/3, KL. 10.30-12.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 220 KR., STUDERENDE 110 KR.

PREPPING I NORDEN: ER VI RUSTET TIL FREMTIDENS TRUSLER?

Er du forberedt, hvis du pludselig mister adgangen til strøm, vand eller internet? Hvordan har den kolde krig påvirket nutidens nordiske forsvarspolitik? Kom med, når Rasmus Dahlberg, faglig leder af Center for Samfundssikkerhed, og journalisterne og forfatterne Astrid Sejersen og Mette Faaborg Legarth Carlsen gør os klogere på den aktuelle sikkerhedssituation i Norden. Derudover giver den svenske kulturforsker Elias Mellander os et indblik i, hvordan svenskerne har tacklet truslerne. Vi slutter med en fælles samtale, hvor foredragsholderne kommer med konkrete preppingråd, og taler om forskellene i de svenske og danske preppingstrategier.

HOLD-NR.: 2511-462 + **TID:** SØNDAG 16/3, KL. 13.30-15.30 + **STED:** DOKK1 + **PRIS:** 180 KR., STUDERENDE 90 KR.

VIKINGERNES EUROPA – ØLSMAGNING PÅ HANTWERK

Vikingerne satte deres præg på Europa med både krigerisk mod og nyskabende handel. Fra England til Rusland har deres arv efterladt spor, der stadig fascinerer os. Hvad drev dem til at søge nye eventyr langt fra hjemmet? Kom og få indsigt, når historiker Kasper H. Andersen fra Moesgaard Museum giver fem skarpe oplæg om vikingernes ekspansion. Undervejs skåler vi i fem smagsprøver på lækre øl fra bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2511-490 + **TID:** SØNDAG 16/3, KL. 15.00-17.00 + **STED:** HANTWERK + **PRIS:** 240 KR. INKL. ØLSMAGNING

Sekretariatet

Anne Marie S. Sorgenfrei
Redaktør Psykologi & sundhed. Projektleder Hearts & Minds Festival

Anne Møller Hansen
Redaktør Kunst, arkitektur & design. Litteratur, film & musik. Kommunikation

Henrik T. Rasmussen
Udviklingschef. Projektleder Historiske Dage

Joakim Quorp Matthiesen
Projektchef

Kasper Dam Nielsen
Seniorkonsulent

Lotte Vestergård
Grafik

Louise Højbjerg Jacobsen
Redaktør Arkæologi & historie. Programansvarlig

Lærke Sofie G. Hansen
Redaktør Natur & univers. Festival- og projektkoordinator

Mathilde Bach
Redaktør Religion & filosofi. Administration

Mette Nyman Kvist
Festivalleder
Århundredets Festival

Noa Kjærsgaard Hansen
Koordinator og moderatør livestreams

Randi Dahlin
Økonomi- og administrationschef

Rasmus Friis Effersøe
Projektkoordinator
Historiske Dage

Simon Kusk Holm
Redaktør Samfund & verden. Arbejdsliv & ledelse

Sten Tiedemann
Rektor

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og billetten refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og studiekortnummer. Husk studiekort første undervisningsgang.

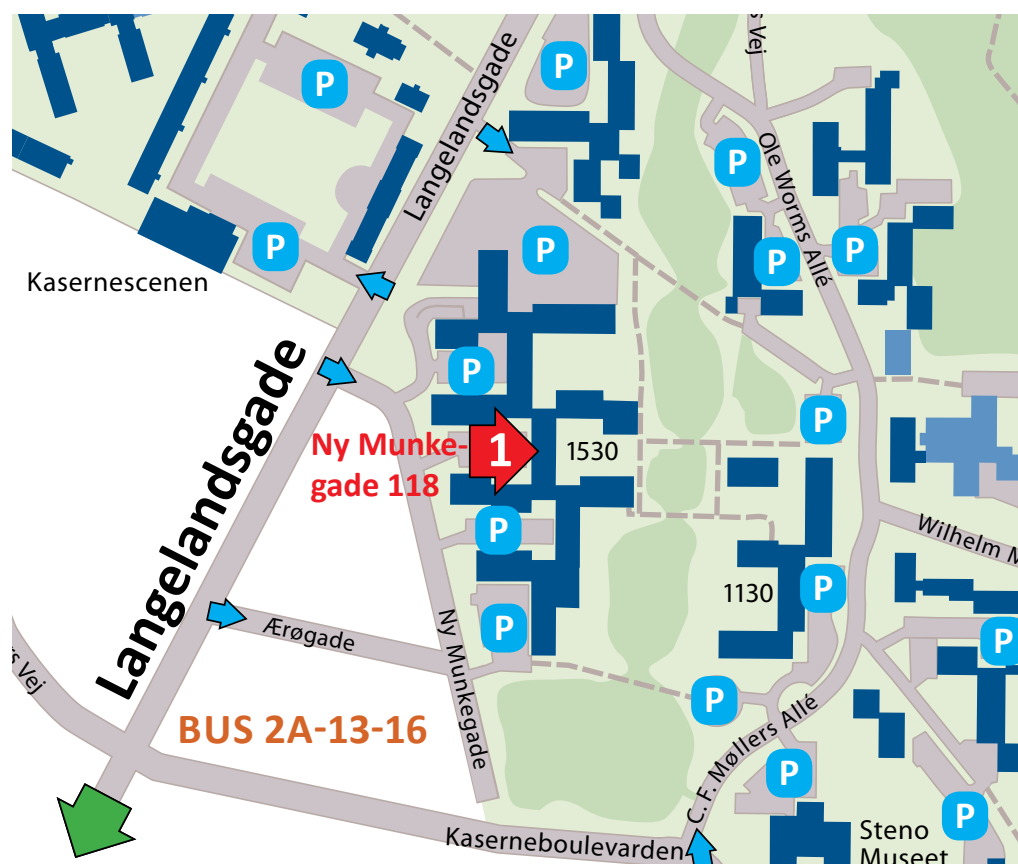
FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

Find vej til undervisningen

Det meste af Folkeuniversitetets undervisning foregår på Aarhus Universitet – medmindre andet er angivet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fauu.dk. Vores værter står klar til at hjælpe.

Aarhus Universitet
Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

FOTOS OG GRAFIK

Martin Bubandt: 1, 3, 5, 6, 32, 41, 42, 45, 88, 100 / Martin Dam Kristensen: 9, 23, 24, 35, 36, 55, 84, 95 / Per rasmussen: 10 / Rasmus Laurvig: 11 / Shutterstock: 13, 15, 17, 50 / Moesgaard Museum: 26 / WikiCommons: 49, 57, 80, 83 / Historiske Dage: 61 / Flugt Museum: 64 / Erik A. Frandsen: 72 / Casper Sejersen: 75 / Les Kaner: 79 / Ditte Chemnitz: 2, 98. Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Tryksag
5041 0004

MDX
FSC® C012076

EUR PA

Folkeuniversitetet

JØRGEN MØLLER
PROFESSOR I STATSKUNDSKAB
AARHUS UNIVERSITET

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

7-16 MAR
2025